

اعمالِ رسولای عیسیٰ مسیح

تورای آخرِ عیسیٰ مسیح پیش از رفتو د عالمِ باله

۱ دوستِ عزیز مه تیوفیلُس، د کتابِ اوّل خُو ما د باره پگ چیزای که عیسیٰ انجام می‌دد و تعلیم میدد نوشته کدم، از شروع گرفته ^۲ تا امو روزی ره که عیسیٰ د رسولایِ اِنْتِخاب کده خُو د وسیله روحِ اَلْقُدُس حُکم کد و خود شی سُون آسمو رفت. ^۳ او بعد از رنج و مرگ خُو د دورون چل روز خود ره د یارای خُو زنده ظاهر کد و د طریقه های مُخْتَلِف دزوا ثابت کد که او واقعاً بعد از مرگ دوباره زنده شده. او دمزو غیتا د باره پادشاهی خدا توره موگفت.

۴ وختیکه عیسیٰ قد یارا جَم شده بود، او اینی حُکم ره دزوا دد: "از شارِ اورشلیم دور نروید، بلکه د اِنْتِظارِ وعده آتیه آسمانی بشید که ما د باره شی دز شمو گفتدم. ^۵ یحییٰ شمو ره د آو غُسلِ تعمید میدد، لیکن از آلی کلوتر از چند روز تیر نموشه که شمو قد روحِ اَلْقُدُس تعمید دده موشید." ^۶ د امزو غیت که اونا یگجای ششته بود، وا از عیسیٰ سوال کده گفت: "یا مولا، آیا دمزی وخت پادشاهی از دست رفته اسرائیل ره پس میدی؟" ^۷ او دزوا گفت: "بلده شمو لازم نییه که وخت ها و زمان های ره که آتیه آسمانی د اختیار خود خو تعیین کده بفامید. ^۸ مگم وختیکه روحِ اَلْقُدُس د بله شمو قرار میگیره، شمو قدرت پیدا مونید و د اورشلیم، د تمام منطقه یهودیه و سامره و حتی د دورترین جای های دنیا د باره ازمه شاهدی میدید." ^۹ بعد از گفتونِ امزی تورا، مولا عیسیٰ د پیش چیمای ازوا سُون آسمو برده شد و یگ آور او ره از نظر ازوا غیب کد. ^{۱۰} د امزو غیت که او مورفت و چیمای ازوا هنوز آسمو ره توخ موكد، بربلغه دو آدم سفید پوش د پالوی ازوا ایسته شده ^{۱۱} گفت: "ای مردای جلیلی، چرا ایسته شده سُون آسمو توخ موكنید؟ امی عیسیٰ که از پیش شمو سُون آسمو رفت، د امزو رقم که رفتون شی ره د آسمو دیدید، د امزو رقم او بسم پس مییه."

۱۲ بعد ازو یارا از کوه زیتون پس د اورشلیم آمد که تا اونجی ره یگ روزه سفر روز آرام بود. ^{۱۳} اونا وختیکه د شار داخل شد، دمزو باله خانه رفت که د اونجی اُتاق دشت. امونفرا پترُس، یوحنا، یعقوب، اندریاس، فیلیپس، توما، برتولما، متی، یعقوب باجه حلفی، شمعون که او ره وطن پرست موگفت، و یهودا باجه یعقوب بود. ^{۱۴} تمام ازوا قد خائونو و مریم آبه عیسیٰ و برارای عیسیٰ خود ره د یگ دل د عبادت و دُعا مصروف کد.

اِنْتِخابِ رسولِ نو د جای یهودایِ اسخریوطی

۱۵ د یکی امزو روزا پترُس د مینکل ایماندارای که تعداد پگ ازوا تقریباً د یگ صد و بیست نفر میرسید، ایسته شده ^{۱۶} گفت: "برارو، لازم بود که امو نوشته ها پوره شنه که روحِ اَلْقُدُس از زبون داوود پیغمبر د باره یهودا پیشگویی کده بود یعنی د باره نفری که او یگ راهنما بلده امزو کسای جور شد که عیسیٰ ره گرفتار کد. ^{۱۷} یهودا از جمله ازمو و د وظیفه مو شریک بود." ^{۱۸} از مژدی که یهودا بلده خیانت خو گرفتند او یگ ثوئه زمی خرید و قد روی خو دمزو زمی خورده از منه خو دو پاره شد و روده های شی برو بر شد. ^{۱۹} و تمام مردم اورشلیم از مرگ ازو خبر شد، و امو ثوئه زمی د زبون خودگون شی د نام «حَقْل دَمَا» یعنی «زمین خون» مشهور شد. ^{۲۰} پترُس بسم گفت: "ازی که د کتاب زبور گفته شده:

'خانه امزو کس خراب شنه و هیچ کس دمزو جای نشینه.'

و بسم گفته شده:

'کس دیگه وظیفه ازو ره بگیره.'

۲۱ پس یکی امزو آدمای که د تمام امزو مدت که مولا عیسیٰ د مینکل مو میمد و مورفت قد ازمو همکار بوده، ^{۲۲} یعنی امزو روزی که یحیی مولا عیسیٰ ره غُسلِ تعمید دد تا امو روزی که مولا د پیش چیمای مو سُون عالم باله برده شد، باید قد ازمو شاهد ازی بشه که مولا عیسیٰ

دوباره زنده شده.

^{۲۳} پس اونا دو نفر ره پیشنهاد کد: یگ شی یوسف برسابا بود که او ره یوستس ام موگفت و دیگه شی متیاس.^{۲۴} و اونا دُعَا کده گُفت: ”آی خُداوند، تُو از دلِ تمام کس خبر دَری. دَز مو نشو بدی که امزی دُو نفر کُدم شی ره اِنْتِخاب کدے،^{۲۵} تا که دَمزی خِدمت حِصّه بَگیره و وظیفه رسُولی ره قَبول کنه، وظیفه ره که یهودای اسخریوطی از دست دَد و دَ جای که تعلق دَشت رفت.“^{۲۶} پس اونا پشک ره دَ نامِ امزُو دُو نفر اَندخت و پشک دَ نامِ متیاس بُر شد. بعد ازُو متیاس دَ جَم یازده رسُول اِضافه شد.

نازل شدنِ روحِ اَلْقُدس

^۲ وختی «عیدِ روزِ پنجاهم» رسید، پگ ایماندارا دَ یگ جای جَم بود^۲ که اولغتله از آسمو یگ آواز رقمِ گُرس بادِ شَدید آمد و تمام خانه ره که اونا دَ اُونجی شِشته بود، پُر کد.^۳ و یگ چیز رقمِ اَلنگِه آتِش اَلی دَزوا ظاهر شده تیت شد و دَ بَله سر هر کُدمِ ازوا شِشت.^۴ اوخته پگِ ازوا از روحِ اَلْقُدس پُر شد و دَ زبونای مُخْتَلِف دَ توره گُفتو شد، چرا که روحِ اَلْقُدس ای قُدرت ره دَزوا دَد.

^۵ دَمزُو روزا یهودیای خُدا ترس از هر مِلّتِ زیرِ آسمو بلده عید دَ اورشلیم آمده بود.^۶ وختیکه امی آواز شِنیده شد، غدر مردُم جَم شده حَیرو مند، چرا که هر کس زبونِ خود خُو ره از دانِ ایماندارا مِشِنید. اونا حَیرو مند و تعجب کده قد یگدیگه خُو موگفت: ”آیا پگِ امزی کسا که دَرُو توره مَوگیه از جَلیلیه نیسته؟^۸ پس ای چطور اِمکان دَره که هر کُدمِ ازمو زبونِ اصلی خُو ره از دانِ اِزیا مِشِنوی؟^۹ مو خُو مردُمای پارت، ماد، ایلام و باشنده های بَینِ اَلنهرین، یهودیه، کَپدوکیه، پونطُس و آسیا،^{۱۰} فریجیه، پَمفیلیه، مِصر، مناطِقِ لیبی نزدیکِ قَیروان و مردُمای شارِ رومِ اَسْتی،^{۱۱} ام یهودی نژاد و ام کسای که دَینِ یهود ره قبول کده. بعضی های مو ام کَریتی و عَرَبِ اَسْتی، پگِ مو مِشِنوی که اَمیا دَ زبونِ اصلی خودون مو از کارای بزرگِ خُدا گپ مِیزنه!“^{۱۲} و تمامِ مردُم دَ حالیکه گِیج و مَو شده مند از یگدیگه خُو پُرسان کده موگفت: ”ای چی حساب؟“^{۱۳} لیکن بعضی کسای دیگه ریشخندی کده موگفت: ”اَمیا غرقِ نِشه شرابِ تازه آسته!“

پیغامِ پترُس

^{۱۴} مگم پترُس قد امزُو یازده یارِ دیگه ایسته شده دَ آواز بلند گُفت: ”آی مردای یهودی و پگِ باشنده های اورشلیم، بیلید که ای ره دَز شمو بُغامنم و دَ تورای مه خُوب گوش بدید!^{۱۵} او رقمیکه شمو گمان مُونید، امی آدما نشه نییه، چرا که ساعتِ سِومِ روز آسته!^{۱۶} بلکه ای امُو چیزی آسته که یوئیل پیغمبر پیشگویی کده گُفت:

^{۱۷} خُداوند مَوگیه:

”ما دَ روزای آخِرِ روحِ خُو ره دَ تمامِ بشرِ نازلِ مُونم

و باچه ها و دُخترن شمو نَبوتِ مونه

و جوانای شمو رویا ها

و پیرای شمو خاو ها مینگره.

^{۱۸} آری، ما بنده های خُو ره، چی مرد بَشه چی خاتو

دَ او روزا از روحِ خُو پُر مُونم

و تمامِ ازوا نَبوتِ مونه.

۱۹ ما باله دَ آسمو چیزای عجیب

و تاه دَ زمی مُعجزه های کته نشو میدیم،

یعنی خُون و آتِش و دُودِ تریک.

۲۰ پیش از آمدونِ روزِ بزرگ و پُر جلالِ خُداوند،

آفتو تریک موشه و رنگِ ماهتو دَ خُونِ تَبَدیلِ موشه.

۲۱ لیکن هر کسی که نامِ خُداوند ره بگیریه

اَو نجات پیدا مونه.“

۲۲ او مردایِ اسرائیلی، دَ تورایِ مه گوشِ بَدید! خودون شُمو میدنید که عیسیایِ ناصیری مردی بود که خُدا دَ وسیله کارایِ پُر قُدرت، چیزایِ عجیب و مُعجزه های که خُدا از طریقِ اَزو دَ مینکلِ شُمو انجام دَد، اَو ره تَصَدیقِ کد. ۲۳ امی آدم دَ مُطابقِ نَقشه که تعیین شُد و خُدا از پیش میدنست دَز شُمو تسلیم دَده شد و شُمو اَو ره دَ دستِ مردُمایِ بَرِ خُدا دَ صلیبِ میخکوب کده کشتید. ۲۴ مگم خُدا اَو ره از عذابِ مرگِ خلاص کده دُوباره زنده کد، چرا که هیچ امکانِ نَدشت که مرگِ اَو ره دَ چنگالِ خُو نگاه کنه. ۲۵ چُون داوودِ پیغمبر دَ باره مسیحِ مَوگیه:

‘ما خُداوند ره همیشه پیشِ رُویِ خُو حاضر مینگرم؛

ازی که اَو دَ دستِ راستِ مه یه، ما از جایِ خُو تکانِ نَمُخورم.

۲۶ امزی خاطرِ دلِ مه خوش آسته

و زیون مه خوشحالی مونه

و جانِ مه / ام دَ امیدِ زندگیِ مَوگنه،

۲۷ چُون تُو جانِ مَره دَ عالمِ مَرده ها ایله نَمونی

و نَمیلی که مردِ وفادارِ تُو دَ قبرِ ایله شنه.

۲۸ تُو راهِ زندگیِ ره دَز مه یاد میدی

و قدِ حُضُورِ خُو مَره پُر از خوشی مونی.

۲۹ برارو، دَ اِطْمینانِ کاملِ دَز شُمو مَوگم که بابه کلونِ مو داوودِ مَرِد و دَفنِ شُد و قبرِ شی تا امروز دَ بَینِ ازمو مَوجود آسته. ۳۰ مگم اَو یگِ پیغمبر بود و میدنست که خُدا قَسَمِ خورده قد شی قولِ دَده که یکی از اولادِ اَزو ره دَ تَختِ پادشاهی شی بَشندنه. ۳۱ اَو آینه ره میدنست و دَ باره زنده شُدونِ مسیحِ گُفت که اَو دَ عالمِ مَرده ها نَمومنه و جَسَدِ شی / ام دَ قبرِ گنده نَمُوشه. ۳۲ پگِ مو شاهدِ آستی که خُدا امی عیسی ره دُوباره زنده کد. ۳۳ پس اَو سربلند شُد دَ دستِ راستِ خُدا قرارِ گِرِفت و روحِ اَلْقُدسِ وعده شُد ره از آتِه آسمانیِ حاصلِ کده دَز مو بخشید. امی ره که شُمو مینگرید و میشنَیدِ نِعْمتِ رُوحِ اَلْقُدسِ آسته. ۳۴ چُون داوودِ پیغمبر دَ آسمو نَرفت، مگم خود شی گُفت:

‘خُداوند دَ مَولایِ مه گُفت:

^{۳۵} تا دُشمنای توره د تئی پای تُو بندرُم.“

^{۳۶} پس تمام قومِ اسرائیل د یقین ای ره بُفامه که خُدا عیسی ره ام مولا و ام مسیح تعیین کده، امی عیسی ره که شُمو د صلیب میخکوب کدیدی.

^{۳۷} وختیکه مردُم ای گپا ره شنید، اونا جگرخُون شُده از پترُس و دیگه رُسولا پُرسان کد: ”برارو، آلی مو چیز کار کنی؟“ ^{۳۸} پترُس دزوا گُفت: ”هر کدُم شُمو باید توبه کُنید و د نامِ عیسی مسیح غُسلِ تعمید بگیریید تا که گناهای شُمو بخشیده شُنه و نِعمتِ خُدا، یعنی روحِ اَلقُدس ره حاصل کُنید. ^{۳۹} چُون امی وعده بلده شُمو و بچکیچای شُمو و بلده تمام کسای که دُور آسته، دده شُده، یعنی بلده تمام کسای که خُداوند، خُدای مو اونا ره سُون خود کُوی مونه.“ ^{۴۰} و پترُس قد غدر توره های دیگه دزوا شاهیدی دد و اونا ره نصیحت کده گُفت: ”خودگون خُوره ازی نسلِ شریبِ نجات بیدیید.“ ^{۴۱} پس کسای که توره های پترُس ره قبول کد غُسلِ تعمید گرفت و دمزُو روز تقریباً سه هزار نفر د جَم ازوا اضافه شُد. ^{۴۲} اونا یکسره د تعلیمِ رُسولا گوش میدد، د بین خُورفاقت دشت، مَراسِمِ ثوئه کدون نانِ اَخرِ عیسی مسیح ره د جای میورد و دوامدارا دُعا موکد. ^{۴۳} پگِ مردُم ره پیمِ گرفتُند، چُون مُعجزه های غدر و علامتِ های بزرگ د وسیله رُسولا د مردُم نشو دده موشُد. ^{۴۴} تمام ایماندارا یگجای و د هر چیزی یگدیگه خُور شریک بُود. ^{۴۵} اونا مُلک و دارایی خُور ره سَودا کده د هر کس د اندازه ضرورتِ شی تقسیم موکد. ^{۴۶} هر روز اونا د یگِ دل د خانه خُدا جَم موشُد و خانه د خانه مَراسِمِ ثوئه کدون نانِ اَخرِ عیسی مسیح ره د جای میورد. اونا نان خُور ره د خوشی و دلِ پاک قتی خورده ^{۴۷} خُدا ره ستایش موکد و د دلِ پگِ مردُم شیرین شُده مورفت. و خُداوند هر روز تعدادِ مردُمای نجات یافته ره د جَم ازوا اضافه موکد.

شفای آدمی که لنگ د دنیا آمدد

^۳ ^۱ یگ روز ساعتِ سه بجه بعد از چاشت، د وختِ دُعا، پترُس و یوحنا د خانه خُدا رفت. ^۲ د اُو غیتِ یگِ آدم که از کوره آبه خُور لنگ د دنیا آمدد، آورده شُد. امو آدم ره مردُم هر روز د خانه خُدا د دمِ درگه که د نامِ «نُوربند» بُود، می ایشت تا از مردُمای که د خانه خُدا میمد، خیرات طلب کُنه. ^۳ وختی اُو نفر پترُس و یوحنا ره دید که اونا میخایه د خانه خُدا داخل شُنه، اُو ازوا خیرات طلب کد. ^۴ لیکن پترُس و یوحنا سُون شی تیز توخ کده گُفت: ”سُون ازمو سیل کُو!“ ^۵ گدایگر لنگ سُون ازوا توخ کد و تَوَقُّعِ دشت که ازوا یگو چیز بگیریه. ^۶ مگم پترُس دزشی گُفت: ”ما پِلا و نقره ندرُم، ولی چیزِی که دَرُم دز تُو میدُم: د نامِ عیسی مسیحِ ناصری، باله شو و راه بورو!“ ^۷ و پترُس از دستِ راستِ ازو گرفته اُو ره از جای شی باله کد. بجلکا و پایای شی فوری قوت پیدا کد ^۸ و اُو وُجَت د سرِ پای خُور ایسته شُده د گشتو شُد. وختیکه اُو قد ازوا د خانه خُدا داخل موشُد، اُو راه مورفت و قرتک و خیزک زده خُدا ره حمد و ثنا مَوگُفت. ^۹ وختی تمام مردُم دید که اُو راه موره و خُدا ره ستایش مونه، ^{۱۰} اونا اُو ره شَنخت که اُو امو آدم آسته که د دمِ درگه «نُوربند» خانه خُدا میشت و خیرات طلب موکد. پس اونا از کاری که قد ازو شُد، تعجب کد و حیرو مند.

^{۱۱} د حالیکه اُو خود ره د پترُس و یوحنا چسپندد، تمام مردُم یگجای طرفِ برنده که برنده سلیمان گُفته موشُد، دَوید و حیرت زده د گردِ ازوا جَم شُد. ^{۱۲} وختی پترُس امی کارِ مردُم ره دید اُو دزوا گُفت: ”ای مردایِ اسرائیلی، چرا د ای کار تعجب مونیید و سُون مو د دقتِ توخ مونیید، فقط بگی که مو د قدرت و دینداری خود خُور ای آدم ره د گشتو آورده بشی؟“ ^{۱۳} خُدای ابراهیم، اسحاق و یعقوب، یعنی خُدای بابه کلونای مو، خدمتگار خُور عیسی ره سر بلند کد، امو ره که شُمو د دستِ پِلا تَس تسلیم کدیدی تا د مرگِ محکوم شُنه، اگر چه پِلا تَس میخواست اُو ره ایله کُنه، مگم شُمو اُو ره د حُضُورِ پِلا تَس رد کدیدی. ^{۱۴} دزی رقم شُمو شخصِ مَقَدَس و عادلِ ره انکار کدیدی و خاستیدی که د جای ازو یگِ مردِ قاتلِ بلده شُمو آزاد شُنه. ^{۱۵} شُمو سرچشمه زندگی ره کُشتیید، لیکن خُدا اُو ره از بینِ مرده ها زنده کد و مو شاهدِ ازی آستی. ^{۱۶} امی آدم ره که شُمو مینگرید و مینخشید د وسیله ایمان خُور د نامِ عیسی قوت ایسته شُدو ره پیدا کده. آرے، نامِ عیسی و ایمان دزُو امی آدم ره کاملاً شفا دده و ای فعلاً د پیشِ رویِ پگِ شُمو ایسته یه. ^{۱۷} برارو، ما میدنم که رفتارِ شُمو و رهبرایِ شُمو از روی نادانی بُوده. ^{۱۸} مگم خُدا پیش از پیش از زبونِ پیغمبرایِ خُور پیشگوی کده بُود که مسیح باید رنجِ بنگره و دمزی رقم پیشگوی پوره شُد. ^{۱۹} پس توبه

کُنید و سُونِ خُدا پس بید تا گناه های شُمو پاک شُنه ^{۲۰} و وختای راحتی و تازگی از طرفِ خُداوند نصیب شُمو شُنه و خُدا، مسیح وعده شُده یعنی عیسی ره دَز شُمو ری کُنه. ^{۲۱} ولے او باید دَ عالمِ باله بُمَنه تا زمانی که تمام چیزا تازه-و-نوشنه، اُمورقم که خُدا عَدر وخت پیش از دانِ پیغمبرای مُفَدَس خُو اعلان کُدد. ^{۲۲} چُون مُوسی پیغمبر گُفت: 'خُداوند، خُدای شُمو یگ پیغمبر ره که رقم ازمه وری آسته، از مینکل برارونِ خودون شُمو تعیین مونه و هر چیزی که او دَز شُمو مَوگیه شُمو باید گوش کُنید. ^{۲۳} هر کسی که از ایدِ امزو پیغمبر نَشُنه، او کاملاً از قَوْمِ خُو ریشه کن موشه. ^{۲۴} و تمام پیغمبرا از سموئیل گِرِفته تا دیگه پیغمبرای که بعد از او آمده، دَ باره امزی روزا پیشگویی کده. ^{۲۵} شُمو اولاده پیغمبرا آستید و دَ عهدی که خُدا قد بابه کلونای شُمو بسته کد، شریک آستید. چُون خُدا دَ ابراهیم گُفت: 'تمام مردمِ رُوی زمی از نسلِ ازتو خیر-و-برکت مینگره. ^{۲۶} امزی خاطر خُدا خدمتگار خُو عیسی ره سر پای کده اول او ره پیش از شُمو ری کد تا شُمو ره خیر-و-برکت دده هر کدم شُمو ره از راه های شیطانی شُمو پس بیره."

پترس و یوحنا د برابر شورای یهود

^۴ اونا قد مردمِ درو توره مَوگُفت که پیشوایو و قومندانِ مُحَافِظینِ خانه خُدا و بعضی از صدوقی ها دَ سر ازوا آمد. ^۲ اونا عَدر قار بود، چراکه پترس و یوحنا دَ مردمِ تعلیم میدد و اعلان کده مَوگُفت که "د نامِ عیسی مُرده ها از مرگِ دُوباره زنده موشه. ^۳ پس اونا ره دستگیر کده تا روزِ دیگه دَ بندی خانه آندخت، چراکه اُمور عیت شام بود. ^۴ مگم عَدر کسای که پیغام ره شنید، ایمان آورد و تعدادِ ایماندارای مرد دَ حدودِ پنج هزار نفر رسید. ^۵ روزِ دیگه شی رهبرای، ریش سفیدا و عالمای دین دَ اورشلیم جَم شد. ^۶ پیشوای اعظم دَ نام حنا قد قیافا، یوحنا، سِکندر و دیگه نفرای که پگ ازوا از خانوارِ پیشوای اعظم بود، ام دَ اونجی حُضور دشت. ^۷ اونا پترس و یوحنا ره دَ غولِ مجلس آورده ازوا سَوَال کد: "شُمو دَ چی قُدرت و دَ نامِ کی امی کار ره کدید؟" ^۸ اوخته پترس از روحِ اَلْقُدُس پُر شده دَزوا گُفت: "ای رهبرای و ریش سفیدای قَوْم، اگه امروز از خاطرِ کارِ نیکِ که دَ حقِ یگ آدم لنگ انجام دده شده از مو بازخواست موشه و پُرسان موشه که چی رقم ای آدم شفا یافته، ^۹ بیلید که دَ پگ از شُمو و دَ تمام قَوْمِ اسرائیل معلوم شُنه که ای آدم دَ نامِ عیسی مسیحِ ناصرِی که شُمو او ره دَ صلیب میخکوب کدید، ولے خُدا او ره دُوباره زنده کد، جور و تندرست دَ پیش شُمو ایسته به. ^{۱۱} امی عیسی

'سنگی که شُمو اُستاکارا دُور پورته کدید،

سنگِ مَهْم تادو شُده.'

^{۱۲} غیر از او هیچ کسِ دیگه نجات دده نَمیتنه، چُون دَ تی آسمو هیچ نامِ دیگه دَ بینِ مردمِ دده نَشُده که مو دَ وسیله ازو نجات پیدا کنی. ^{۱۳} وختیکه اونا دلیری پترس و یوحنا ره هوش کد و فامید که اونا آدمای ناخنده و بے سواد آسته، حیرو مند و شینخت که اونا قد عیسی بوده. ^{۱۴} مگم وختی اونا آدمِ شفایافته ره دَ پالوی پترس و یوحنا دید، دَ خِلافِ ازوا هیچ چیز گُفته نَتَنست. ^{۱۵} پس امر کد که اونا از مجلسِ شورا بَر شُنه و خودگون شی قد یگ دیگه خُو دَ مشوره شد ^{۱۶} و گُفت: "قد ازی آدمای چی کار کنی؟ چُون امی مُعجزه کنه که دَ وسیله ازوا انجام شُده، تمام مردمِ اورشلیم از شی خبر آسته و موام انکار نَمیتنی. ^{۱۷} مگم بلده ازی که امی گپا دَ مینکل مردمِ کلوتر تیت نَشُنه، مو باید اونا ره اخطار بدی که دَ نامِ عیسی دیگه قد هیچ کس گپ نزنه. ^{۱۸} پس اونا ره دُوباره دَ مجلسِ طلب کده گُفت: "دیگه هرگز دَ نامِ عیسی گپ نزنید و تعلیم نَدید!" ^{۱۹} لیکن پترس و یوحنا دَ جواب ازوا گُفت: "خودون شُمو قضاوت کُنید که دَ نظرِ خُدا کدم چیز دُرست آسته: اطاعت از خُدا یا اطاعت از شُمو؟ ^{۲۰} مو از گُفتونِ چیزای که دیدے و شنیدے نَمیتنی که دان خُو ره بند کنی."

^{۲۱} پس از تهدیدِ کلو اونا ره آزاد کد، چُون بلده سزا ددون ازوا کدم دلیل پیدا نَتَنست و ام بخاطرِ مردم، چراکه تمام مردمِ خُدا ره بلده چیزی که واقع شده بود، شکر مَوگُفت، ^{۲۲} چُون آدمی که مُعجزه شفا دَ حق شی انجام شُدد، عُمَر شی از چل سال کلوتر بود.

^{۲۳} وختیکه پترس و یوحنا ایله شد، اونا دَ پیش دوستای خُو رفت و چیزای ره که پیشوایون بزرگ و ریش سفیدا دَزوا گُفتد، دَ دوستای خُو نقل کد.

^{۲۴} وختی ایماندارا امی تورا ره شینید، اونا یگجای آواز خوره بلند کد و دَ پیشِ خُدا دُعا کده گُفت: «ای خُداوندِ قَادِرِ مُطَلَق، ای خَالِقِ آسَمو و زمی و دریا و هر چیزی که دَزوا مَوْجُود آسته،^{۲۵} تُو دَ وسیله روح اَلْقُدس از زبونِ بابه کَلون مو داوود خِدْمَتگار خُو گُفتی: چِرا مِلّت ها شورش مونه

و طایفه ها نقشه های باطل میکشه؟

^{۲۶} پادشایون دُنیا باله شده و حُکمرانا یگدست شده

دَ ضِدِ خُداوند و دَ ضِدِ مَسِیح شی قرار گِرِفته؟»

^{۲۷} واقعاً، ای چِیزا دَمزی شارُخ دَد: هیرودیس پادشاه و پُطیوس پیلاتُس حُکمران قد مردُمای غَیر یهُود و بَنی اسرائیل دَ خِلَافِ خِدْمَتگارِ مَقْدَس تُو عیسی که تُو او ره اِنْتِخاب کدی یگدست شد،^{۲۸} تا هر چیزی ره که قُدرت و اِراده از تُو پیش از پیش تعیین کد، پوره کنه.^{۲۹} و آلی، ای خُداوند، مَتَوَجِه تَهْدِیدای ازوا شو و دَ خِدْمَتگارای خُو جُرأتِ کَامِلِ بَدی تا پیغام توره اعلان کنه،^{۳۰} دَ حالیکه دِسْت خُو ره بلده شفا دَدو دراز مونی و مُعْجزه ها و چِیزای عَجِیب دَ نامِ خِدْمَتگارِ مَقْدَس خُو عیسی نِشو میدی.^{۳۱} و خِتیکه اونا از دُعا کدو خلاص شد، اُمُو خانه که اونا دَ زشی جَم بُود لرزید و پگ ازوا از روح اَلْقُدس پُر شده پیغام خُدا ره دَ دلیری دَ مردُم رَسند.

^{۳۲} تمام ایماندارا یگ دل و یگ نظر بُود و هیچ کس دارایی خوره از خود خُو نَمِیدَنِسْت، بلکه پگ شی دَ دارایی یگدیگه خُو شریک بُود.^{۳۳} رَسُولا دَ باره زنده شُدونِ مَولا عیسی قُدرتِ کَلو شَاهِدِی میدد و فیض و بَرکتِ کَلو دَ سرِ پگ ازوا بُود.^{۳۴} دَ مینکل ازوا هیچ کس مُحْتاج نَبُود، چراکه هر کدم شی زمی یا خانه که دَشْت، سَودا مَوکد و پیسه شی ره اُورده^{۳۵} دَ رَسُولا تسلیم مَوکد تا دَ هر کس دَ اندازه ضرورت شی تقسیم شنه.^{۳۶} دَمزی رقم یوسف که از طایفه لاوی و مَتَوَلدِ قِبرس بُود و رَسُولا او ره «بَرنابا» یعنی «تَشویقگر» مَوکفت،^{۳۷} یگ ثوته زمین خوره سَودا کد و پیسه شی ره اُورده دَ پیش پای رَسُولا اِیشت.

دروغِ حنانیا و سَفیره

۵ ^۱ مگم یگ نفر دَ نام حنانیا قد خائون خُو سَفیره یگ ثوته زمی ره سَودا کده^۲ یگ مقدار پیسه شی ره دَ مشوره خائون خُو نگاه کد و باقی منده شی ره اُورده دَ پیش پای رَسُولا اِیشت.^۳ اوخته پترُس گُفت: «حنانیا، چرا ایشتی شیطو دَ دل تُو جای بگیره تا دَ روح اَلْقُدس دروغ بگی و یگ مقدار پیسه زمی ره نگاه کنی؟^۴ دَ غَیْبَتیکه زمی سَودا نَشده بُود، آیا مالِ خود تُو نَبُود؟ و بعد ازو که سَودا شد، آیا اِختیار پیسه شی ره نَدَشْتی؟ پس چرا ای چِیزا ره دَ دلِ خُو جای ددی؟ تُو تنها دَز مو دروغ نَگُفتی، بلکه دَ خُدا/م دروغ گُفتی.»^۵ امی که حنانیا ای گیا ره شینید، او دَ زمی اُفتد و دَم شی بُر شد. و تمام کسای که دَ باره امزی واقعه شینید غَدَر ترس کته دَ بله ازوا قرار گِرِفت.^۶ بعد ازو جوانا باله شده او ره دَ کفن پیچ کد و دَ برو برده دَفن کد.

^۷ تقریباً سه ساعت بعد خائون شی که ازی واقعه بی خبر بُود، دَ اُونجی آمد.^۸ پترُس ازو پُرسید: «دَز مه بگی، آیا شَمو زمین خوره واقعا دَمزی قِیمَت سَودا کدید؟» او گُفت: «آری، دَمزی قِیمَت.»^۹ پترُس دَزو گُفت: «چطور شَمو یگدست شدید تا روح خُداوند ره آزمایش کنید؟ اونه، کسای که شوی توره دَفن کده، پایای ازوا دَ دانِ درگه رسیده و اونا توره ام مَویره.»^{۱۰} دَ امزو لَحظه او ام دَ پیش پای پترُس چپه شده مُرد. و خِتیکه جوانا داخلِ خانه شد، دید که او ام مُرده. پس جنازه شی ره بُرده دَ پالوی شوی شی دَفن کد.^{۱۱} تمام جماعتِ ایماندارا و کسای که دَ باره امزی واقعه ها شینید، دَ بله ازوا غَدَر ترس کته قرار گِرِفت.

^{۱۲} غَدَر مُعْجزه ها و چِیزای عَجِیب دَ وسیله رَسُولا دَ مینکلِ مردُم انجام دده موشد و تمام ایماندارا دوامدار دَ «بَرَنده سَلیمان» جَم موشد.

^{۱۳} مگم هیچ کس دیگه غَیر از ایماندارا جُرأتِ نَدَشْت که قد رَسُولا یگجای شنه، لیکن مردُم اونا ره غَدَر اِحْتِرام مَوکد.^{۱۴} ولی بَارَم تَعْدادِ کَلونِ مَرْدا و خائونو دَ جَم ایماندارای مَولا عیسی اِضافه شده مورفت.^{۱۵} کار دَ جای رسید که مردُم ناجورای خوره دَ کُوجه ها میورد و دَ

بِه چارپایی ها و توشکا می ایشت تا وختیکه پترُس تیر شنه حد اقل سایه شی د بِلِه یگون ازوا بفته و اونا شفا پیدا کنه. ^{۱۶} امچنان جمعیت کته مردم از آغیلای اطراف اورشلیم جم موشد و ناجورا و جندی های خو ره میورد و پگ ازوا شفا پیدا موکد.

^{۱۷} مگم پیشوای بزرگ و همدستای شی که از فرقه صدوقیا بود، از حسد د جوش آمد ^{۱۸} و رسولاً ره دستگیر کده د بندی خانه عمومی اندخت. ^{۱۹} لیکن د امزو شاو ملایکه خداوند درگه های بندی خانه ره واز کد و اونا ره بر کده گفت: ^{۲۰} ”د خانه خدا بورید و د اونجی ایسته شده تمام پیغام امزی زندگی نوره مردم اعلان کنید.“ ^{۲۱} اونا امی تورا ره شنید و صباح گاه د خانه خدا داخل شده د تعلیم ددو شروع کد.

وختیکه پیشوای اعظم قد تمام دار- و- دسته خو جم شد و اونا پگ اعضای شورای یهود و ریش سفیدای بنی اسرائیل ره گوی کد، اوخته چند نفر ره د بندی خانه ربی کد تا رسولاً ره گرفته بیره. ^{۲۲} مگم وختی مامورا د بندی خانه رسید، اونا ره د اونجی پیدا نتست. اوخته مامورا پس آمد و دزوا خبر دده گفت: ^{۲۳} ”درگه های بندی خانه مکمل کیب بود و پیره دارا د دم درگه ها پیره داری موکد. مگم وختیکه اونجی ره واز کدی، هیچ کس ره د منه شی پیدا نتستی.“ ^{۲۴} قومندان محافظین خانه خدا و پیشوایون بزرگ امی توره ها ره شنید، اونا لال شده مند که ”آخر ازی چی موشه؟“ ^{۲۵} د امزو لحظه یگ نفر خبر آورده گفت: ”امو کسای ره که شمو د بندی خانه اندخته بودید، د خانه خدا ایسته شده و درو د مردم تعلیم میدیه.“ ^{۲۶} اوخته قومندان قد پیره دارا رفت و اونا ره بدون جبر- و- ستم آورد، چون اونا میترسید که مردم اونا ره بخاطر رسولاً سنگسار نکنه. ^{۲۷} پس اونا ره آورده د پیش شورا ایسته کد و پیشوای اعظم ازوا پُرسان کده گفت: ^{۲۸} ”آیا دز شمو سخت حکم نکدی که د ای نام دیگه تعلیم ندید؟ لیکن شمو تمام شار اورشلیم ره قد تعلیم خو پر کدید و قصد درید که خون ازی آدم ره د گردون ازمو بندزید!“ ^{۲۹} پترُس و دیگه رسولاً د جواب ازوا گفت: ”مو باید از خدا اطاعت کنی، نه از انسان. ^{۳۰} خدای بابه کلونای مو امو عیسی ره که شمو د صلیب باله کده گشتید، دوباره زنده کد. ^{۳۱} خدا او ره سر بلند کد و د دست راست خو شنده سرور و نجات دهنده تعیین کد تا د قوم اسرائیل فرصت بدیه که توبه کنه و گناهای شی بخشیده شه. ^{۳۲} مو شاهدای امزی چیزا آستی، امو رقم که روح القدس ام شاهد آسته و خدا روح القدس ره د امزو کسای دده که از شی اطاعت موکنه.“

^{۳۳} اعضای شورا از شنیدون امزی توره ها د سر قار آمده قصد کد که اونا ره بکشه. ^{۳۴} لیکن د شورا یگ نفر فریسی د نام گمالائیل که یگ عالم دین بود و پگ مردم دزشی کلو احترام دشت، ایسته شده امر کد که رسولاً ره بلده چند لحظه د برو بر کنه. ^{۳۵} بعد ازو د نفرای شورا گفت: ”او مردای اسرائیل، چیزی ره که شمو قصد درید د حق امزی مردا انجام بدید د باره شی احتیاط کنید، ^{۳۶} چرا که چند وخت پیش یگ نفر د نام تیئودا باله شده ادعا کد که ’ما آدم بزرگ آستم‘ و تقریباً چار صد نفر ام پیرو ازو شد؛ لیکن خود شی گشته شد و پیروای شی تیت پرک شد و او د هیچ برابر شد. ^{۳۷} بعد ازو، د دورون روزای سرشماری یگ شخص د نام یهودای جلیلی باله شد و یگ دل ره رهبری کده شورش کد. او ام گشته شد و تمام پیروای شی تیت پرک شد. ^{۳۸} و آلی دز شمو موگم که دزی آدما کار ندشته بشید و اونا ره ایله کنید، چون اگه نقشه و کار ازوا از انسان بشه، خود بخود ناکام موشه. ^{۳۹} لیکن اگه از طرف خدا بشه، شمو نمیتید که دم روی ازوا ره بگیرید. احتیاط کنید، نشنه که شمو خود ره قد خدا د جنگ بندزید!“

اونا پند ازو ره قبول کد ^{۴۰} و رسولاً ره آورده قمچی زد و امر کد که د نام عیسی دیگه توره نگیه. بعد ازو اونا ره ایله کد. ^{۴۱} رسولاً از شورا برو بر شد و خوشحالی موکد، چون اونا لایق ازی شخته شد که بخاطر نام عیسی توهین- و- تحقیر شه. ^{۴۲} اونا از تعلیم ددو دست نکشید، بلکه هر روز د خانه خدا و ام خانه د خانه وعظ موکد که عیسی امو مسیح وعده شده آسته.

انتخاب هفت خدمتگار نیک نام

^{۴۳} د امزو روزا وختیکه تعداد ایماندارا کلو شده ربی بود، یهودیای یونانی زیو از یهودیای عبرانی زیو گله کد که د خائونوی بیوه یونانی زیو د تقسیم خوراک روزانه بیتوجهی موشه. ^{۴۴} پس امو دوازده رسول تمام یارا ره گوی کده گفت: ”ای دُرست نیبه که مو از خاطر وظیفه نان ددو د تعلیم ددون کلام خدا کم توجهی کنی. ^{۴۵} پس ای برارو، از بین خودون خو هفت مرد نیک نام، پر از روح القدس و پر از حکمت ره انتخاب کنید تا که اونا ره بلده امزی کار مقرر کنی. ^{۴۶} بعد ازو مو وخت خو ره د دعا و د تعلیم کلام خدا مصرف مونی.“ ^{۴۷} پس تمام

جماعت ای پیش نهاد ره قبول کد و اینی نفر ره انتخاب کد: استیفا، مردی که پُر از ایمان و روح اَلْقُدُس بُود، فیلیپس، پروخورس، نیکانور، تیمون، پرمیناس و نیکولا وئس از شارِ آنطاکیه که از سابق دینِ یهود ره قبول کده بُود. ^۶ اوخته جماعت امی هفت نفر ره دَرسولا پیش کد و رسولا دستای خو ره دَبله ازوا ایشته دُعا کد. ^۷ و کلام خُدا روز دَربینِ مردم تیت موشد و تعدادِ پیروا دَاورشلم هر روز کلو شده مورفت و تعدادِ کلون پیشوایو ام تابع ایمان دَعیسی مسیح شد.

دستگیر کدو و کشتونِ استیفا

^۸ استیفا که پُر از فیض و قوتِ خُدا بُود، دَربینِ مردم چیزای عجیب و معجزه ها انجام دد. ^۹ مگم یگ تعدادِ یهودیا از جماعتی که دَنام «جماعتِ آزادگان» مشهور بُود و از قیروان و سیکندریه و یگ تعدادِ شی از قیلیقیه و آسیا بُود، باله شده قد استیفا جر-و-بَحث ره شروع کد. ^{۱۰} مگم اونا تاب آورده ننتست، چراکه او قد حکمت و قدرتِ روح توره موگفت. ^{۱۱} پس اونا چند نفر ره وادار کد که بگیه: «موشیندی که استیفا دَضیدِ موسی و خُدا تورای کُفر آمیز موگفت.» ^{۱۲} دَمزی رقم اونا مردم، ریش سفیدا و عالِمای دینِ یهود ره دَشورش آورد و اونا دَسر ازو آمده او ره دستگیر کد و بلده محاکمه کدو دَپیش شورا بُرد. ^{۱۳} اونا شاهدای دروغی تیار کد که گفت: «ای نفر یکسره دَضیدِ امزی جای مقدس و دَضیدِ شریعت توره موگه. ^{۱۴} مو دَگوش خُو شیندی که موگفت: عیسیای ناصرِ امی جای ره خراب مونه و رسم-و-رواجی ره که از موسی بلده ازمونده، تغییر میدیه.» ^{۱۵} تمام کسای که دَامزو شورا حاضر بُود، چیمای خو ره دَاستیفا دوختد و دید که روی شی رقم روی ملایکه آلی شد.

۷ ^۱ اوخته پیشوای اعظم از استیفا پُرسان کد: «آیا امی چیزا راست آسته؟» ^۲ استیفا دَ جواب شی گفت: «ای برارو و آته گو، گوش کنیدا! وختیکه بابه کلون مو ابراهیم دَبینِ النهرین زندگی موکد و تا او غیت دَحران کوچ نکهه بُود، خُدا پُر جلال دَزو ظاهر شده ^۳ گفت: 'وطن و قومای خو ره ایله گو و دَسرزمینی بورو که دَر توشو میدیم.' ^۴ پس ابراهیم از سرزمینِ گلدانیا کوچ کد و دَحران جای-د-جای شد. بعد از مرگِ آته شی خُدا او ره دَامزی سرزمی که شمو امروز دَبله شی زندگی مونید کوچ دلجی کد. ^۵ ولے دَامزو زمان خُدا حتی یگ جای پای امزی سرزمی ره ام دَزو میراث ندد. مگم او دَابراهیم قول دد که خود شی ره و بعد از او اولاده شی ره صاحبِ امزی زمی جور کنه، اگرچه ابراهیم دَاو غیت هیچ اولاد نداشت. ^۶ خُدا دَابراهیم اینی رقم گفت: 'اولاده تُو دَیگ مُلکِ دیگه بحیثِ بیگنه زندگی مونه. مردم امزو مُلک اونا ره دَمدتِ چار صد سال دَغلامی آندخته عذاب مونه. ^۷ لیکن ما امو ملت ره که اونا ره دَغلامی میندزه، جزا میدم، و خُدا گفت: 'بعد ازو اونا ازو سرزمی بُر موشه و مره دَامزی جای عبادت مونه. ^۸ دَامزو غیت خُداوند حکم ختنه ره دَعنوانِ نشانی عهد خو دَابراهیم دد تا که یگ نشانی عهد و قول دَبینِ ازوا بشه. پس ابراهیم، وختیکه باچه شی اسحاق پیدا شد، او ره دَروز هشتم ختنه کد. اسحاق آته یعقوب شد و یعقوب صاحبِ دوازده باچه شد که هرگدم ازوا کته یگ اولاد بابه شد.

^۹ باچه های یعقوب قد یوسف برار خو همچشمی پیدا کد و او ره سودا کد که دَمصر برده شنه، لیکن خُدا قد یوسف بُود ^{۱۰} و او ره از تمام عم و رنج های شی نجات دده دَپیش فرعون پادشاهِ مصر حکمت و عزت دد. پس پادشاه او ره حاکمِ مصر و رئیسِ تمامِ دربار خو تعیین کد. ^{۱۱} اوخته دَتمام سرزمینِ مصر و کنعان قحطی شدید و رنج-و-مصیبت کته آمد، دَاندازه که بابه کلونای موان پیدا نمیتست. ^{۱۲} وختی یعقوب شنید که دَمصر غله یافت موشه، او دفعه اول بابه کلونای مو ره دَاونجی ریی کد تا غله بخره. ^{۱۳} دفعه دوم که اونا رفت، یوسف خود ره دَبرارای خو شختند و فرعون از اصل-و-نسبِ یوسف خبر شد. ^{۱۴} بعد ازو یوسف نفر ریی کد تا آته خو یعقوب ره قد تمام خانوار شی طلب کنه که جمله ازوا هفتاد و پنج نفر بُود. ^{۱۵} دَامزی رقم یعقوب کوچ کده دَمصر رفت و او و بابه کلونای مو دَامونجی قوت کد. ^{۱۶} جنازه ازوا ره پس دَشکیم بُرد و دَمزو قبرستو که ابراهیم از باچه های حَمور دَشکیم خریدد، خاک کد.

^{۱۷} وختی زمان پوره شدون قولِ خُدا که قد ابراهیم کد نزدیک موشد، تعدادِ قوم مو دَمصر غدر کلو شده مورفت، ^{۱۸} تا زمانی که یگ پادشاه دیگه که یوسف ره نمینخشید حاکمِ مصر شد. ^{۱۹} ای پادشاه قد قوم مو دَچل-و-نیرنگ رفتار کد و بابه کلونای مو ره اوقس مجبور کد که نلغه های خو ره دَسر راه بیله تا بُمره. ^{۲۰} دَمزو غیت موسی دَدنیا آمد. او دَنظر خُدا یگ نلغه نُوربند بُود و فقط سه ماه دَخانه آته خو پرورش شد. ^{۲۱} وختیکه اونا او ره دَبرو ایشته، دُخترِ فرعون او ره از اونجی گرفت و مثلِ اولادِ خود خو تربیه کد. ^{۲۲} موسی دَمطابقِ تمام

علم-و- فرهنگِ مصریا تَریبه شد و دَگفتار و کِرِدار قوی بُود.

^{۲۳} وختیکه او چل ساله شد، یگ روز د دل شی گشت که د دیدونِ برارای خو، یعنی بنی اسرائیل بوره. ^{۲۴} اوخته او رفت و دید که قد یکی امزو اسرائیلی ها بدرفتاری موشه. پس موسی د دفاع امزو نفر اسرائیلی باله شده نفرِ مصری ره گشت. ^{۲۵} موسی فکر کد که برارای اسرائیلی شی موفامه که خدا او ره بلده نجات ازوا ری کده، مگم اونا نموفامید. ^{۲۶} روز دیگه شی دو نفر اسرائیلی ره د حال جنگ دید و کوشش کد که اونا ره آشتی بدیه، اوخته دزوا گُفت: 'او آلیگو، شمو قد یگدیگه خو برار استید؛ چرا د بین خو جنگ-و- جنجال موند؟' ^{۲۷} لیکن امو نفر که قد هم تبار خو بدی موكد، موسی ره پس تيله دده گُفت: 'تو ره کی د سر ازمو حاکم و قاضی تعیین کده؟' ^{۲۸} آیا میخاهی که مره ام رقم امزو مصری آلی بکشی که دیروز کشتی؟' ^{۲۹} اوخته موسی بخاطر امزی توره دوتا کده بحیث بیگنه د سرزمینِ مدیان جای-د- جای شد و د اونجی صاحبِ دو باچه شد.

^{۳۰} چل سال بعد یگ ملایکه د بیابونی که نزدیک کوه سینا بود، د آنگه آتش از یگ بوته د موسی ظاهر شد. ^{۳۱} موسی از دیدونِ امزی منظره تعجب کد. وختی نزدیک رفت که اونجی ره توخ کنه، آواز خداوند آمده گُفت: ^{۳۲} 'ما خدای آته گون تو استم، خدای ابراهیم، اسحاق و یعقوب.' موسی از ترس د لرزه آمد و جرأت نکد که سون بوته توخ کنه. ^{۳۳} اوخته خداوند دزو گُفت: 'کوشره های خو ره از پای خو برکو، چون امی جای که تو د بله شی ایسته بی، زمین مقدس آسته. ^{۳۴} ما رنج-و- غم قوم خو ره که د مصر آسته دیدیم و ناله های ازوا ره شنیدیم و آمدیم تا که اونا ره نجات بدم. آلی بیه که تو ره د مصر ری کنم.' ^{۳۵} امو موسی که بنی اسرائیل او ره رد کد و دزشی گُفتد 'تو ره کی د سر ازمو حاکم و قاضی تعیین کده؟' امو موسی ره خدا د وسیله ملایکه که د بوته دز شی ظاهر شد بحیث حاکم و نجات دهنده بلده ازوا ری کد. ^{۳۶} امو آدم بود که اونا ره از مصر برو آورد و چیزای عجیب و معجزه ها ره د مصر و د دریای سرخ و بلده چل سال د بیابو انجام دد. ^{۳۷} ای امو موسی بود که د بنی اسرائیل گُفت: 'خدا از مینکل برارای خودون شمو رقم ازمه آلی یگ پیغمبر بلده شمو ری مونه.' ^{۳۸} او امو کسی بود که قد جماعت بنی اسرائیل د بیابو حضور دشت و ملایکه د کوه سینا قد ازو و قد بابه کلونای مو توره گُفت و او کلام زندگی بخش ره گرفت تا دز مو برسنه. ^{۳۹} مگم بابه کلونای مو نخاست که از آید شی شنه، بلکه او ره رد کد و د دل خو آرزو دشت که پس د مصر بوره. ^{۴۰} اونا د هارون گُفت: 'بلده ازمو خدایونی جور کو که پیش پیش مو بوره، چون مو نمیدنی که د سر امزو موسی که مو ره از سرزمین مصر برو آورد، چیز خیل آمده.' ^{۴۱} و دمزو روزا اونا یگ بت د شکل گوسله جور کده بلده شی قربانی کد و بلده چیزی که کار دستای ازوا بود، جشن گرفت. ^{۴۲} مگم خدا ازوا روی گردو شده اونا ره د حال خودون شی ایش تا لشکر آسمو ره پرستش کنه. امو رقم که د کتاب انبیا نوشته شده:

'آی خانوار اسرائیل، دمزو چل سال که د بیابو بودید،

آیا شمو بلده ازمه قربانی کدید و هدیه ها آوردید؟

^{۴۳} نه، بلکه شمو جایگاه مولک و ستاره خدای خو رفان ره قد خو بردید

یعنی بت های ره که بلده پرستش کدو جور کده بودید.

امزی خاطر ما شمو ره د او طرف شارِ بابل پورته موم.

^{۴۴} جایگاه صنوق شهادت قد بابه کلونای مو د بیابو بود. امو جایگاه ره موسی د امر خدا د مطابق نمونه که دیدد، جور کد. ^{۴۵} امو جایگاه د بابه کلونای مو رسید و اونا او ره قد یوشع د سرزمین وعده شده آورد، د سرزمین ملت های که خدا اونا ره از پیش روی بابه کلونای مو هی کد. و امو جایگاه تا زمان داوود د اونجی مند. ^{۴۶} خدا از داوود خوش شی آمد و داوود درخاست کد که دزشی اجازه بدیه تا بلده خدای یعقوب یگ جایگاه پیدا کنه. ^{۴۷} مگم سلیمان امو کس بود که بلده شی خانه آباد کد. ^{۴۸} و لیکن خدای متعال د خانه های جور شده دست انسان زندگی نمونه. امو رقمیکه پیغمبر نوشته کده:

^{۴۹} 'خداوند موجه:

”آسمو تخت مه یه و زمی تی پی مه.

چی رقم خانه بلده مه آباد مونیید یا چی رقم جای استراحت؟

۵۰ آیا پگ امزی چیزا ره دست خود مه جور نکده؟“

۵۱ ای مردمای سرکش که دل ها و گوشای شمو ناختنه آسته! شمو همیشه رقم بابه کلونای خو قد روح القدس مخالفت مونیید. ۵۲ کدم پیغمبر بوده که از دست بابه کلونای شمو آزار- و- اذیت ندیده بشه؟ اونا کسای ره که د باره آمدون امزو شخص عادل پیشگوی موکد، کشت. و د ای زمان شمو مردم د امزو شخص خیانت کدید و او ره د قتل رسندیید. ۵۳ امچنان شمو شریعت خدا ره که د وسیله ملایکه ها حاصل کدید، ازو اطاعت نکدید.“

۵۴ قد شنیدون امزی تورا اونا غدر قار شد و د بله استیفان دندو خبی موکد. ۵۵ مگم استیفان پر از روح القدس، روی خو ره سون آسمو کده جلال خدا و عیسی ره که د دست راست خدا ایسته بود، دید ۵۶ و گفت: ”توخ کنیید، آسمو واز شده و «باچه انسان» ره که د دست راست خدا ایسته یه، مینگرم.“

۵۷ د او غیت اونا د آواز بلند چیغ زده گوشای خو ره بند کد و پگ شی یگدست شده د سر ازو حمله کد. ۵۸ و او ره از شار بر کده سنگسار کد. کسای که د ضد استیفان شاهدهی ددد، چین های خو ره د پیش پای یگ جوان د نام شائول ایشت.

۵۹ د حالیکه اونا استیفان ره سنگسار موکد، او دعا کده گفت: ”یا مولا عیسی، روح مره قبول کو.“ ۶۰ پس او زانو زد و د آواز بلند چیغ زده گفت: ”ای خداوند، ای گناه ره د حساب امزیا نگیر!“ وختیکه ای گپ ره گفت دم شی بر شد.

۸ و شائول د قتل استیفان رضایت دده بود.

دمزو روز آزار- و- اذیت سخت د خلاف جماعت ایماندارای اورشلیم شروع شد و تمام ایماندارا بغیر از رسولای عیسی مسیح د منطقه های یهودیه و سامره تیت پرک شد. ۲ چند نفر از مردای پرهیزگار- و- خداترس جنازه استیفان ره خاک کد و بلده شی ماتم کته گرفت. ۳ مگم شائول جماعت ایماندارا ره سخت عذاب موکد و خانه د خانه گشته، خائونو و مردا ره کشیده د بندی خانه تسلیم موکد.

رسیدون خوشخبری د مردم سامره

۴ پس ایماندارای که تیت پرک شده بود، د هر جای که مورفت کلام ره تعلیم میدد. ۵ فیلیپس د شار سامره رفت و نجات عیسی مسیح ره د مردم اونجی اعلان کد. ۶ وختیکه مردم تورای فیلیپس ره شنید و معجزه های ره که او انجام میدد هوش کد، پگ شی د دقت د تورای شی توجه کد، ۷ چون جنیات از جان غدر کسای که جندی بود، د آواز بلند چیغ زده بر شد و خیلی آدمای شل و لنگ شفا پیدا کد. ۸ ازی خاطر خوشی کته د او شار پیدا شد.

۹ د اونجی یگ آدم د نام شیمعون بود که از وختای گاه د امزو شار جادوگری موکد و مردم سامره ره د حیرت اندختد و خود ره آدم بزرگ نشو میدد. ۱۰ پگ مردم سامره از ریزه گرفته تا کته دزو گوش میدد و موگفت: ”ای آدم نمونه قدرت امزو خدای آسته که قدرت بزرگ، نام دزه.“ ۱۱ اونا دزو سخت توجه دشت، چون غدر وخت موشد که اونا ره قد جادوگری خو د حیرت اندخته بود. ۱۲ مگم وختی اونا د خوشخبری فیلیپس که او د باره پادشاهی خدا و نام عیسی مسیح اعلان کد ایمان آورد، مردا و خائونوی ازوا غسل تعمید گرفت. ۱۳ حتی خود شیمعون ام ایمان آورده غسل تعمید گرفت و بعد ازو قد فیلیپس مند و از دیدون معجزه ها و کارای پر قدرت که انجام دده موشد خيرو مند.

۱۴ وختیکه رسولا د اورشلیم شنید که مردم سامره کلام خدا ره قبول کده، اونا پترس و یوحنا ره پیش ازوا ربی کد. ۱۵ اونا که د اونجی رسید،

بلده ایماندارا دعا کد تا روح اَلْقُدْس ره حاصل کنه،^{۱۶} چراکه روح اَلْقُدْس تا او غیت د هیچ کدم ازوا نازل نشد و اونا فقط د نام مولا عیسیٰ غُسلِ تعمید گرفته بود و بس.^{۱۷} پس پترُس و یوحنا د ستای خور د بله ازوا ایش و اونا ام روح اَلْقُدْس ره حاصل کد.^{۱۸} وختی شمعون دید که قد ایشتون د ستای رسولاً روح اَلْقُدْس بخشیده موشه، او د پیش ازوا پیسه آورده^{۱۹} گفت: ”ای قدرت ره دز مه ام بدید، تا د بله هرکسی که ما دست بیلم او روح اَلْقُدْس ره حاصل کنه.“^{۲۰} پترُس د جواب شی گفت: ”پیسه تو قد خود تو فتی نابود شه، چون تو فکر کدی که بخشیش- و- نعمت خدا د پیسه خریده موشه!^{۲۱} تو دزی باره هیچ حصه و تقسیم ندری، چراکه دل تو د حضور خدا راست نییه.^{۲۲} پس، ازی شرارت خو توبه کو و از خدا درخواست کو تا شاید امی نیت ناپاک دل تو بخشیده شه،^{۲۳} چون ما مینگریم که تو د تلخی حسادت و د چنگ گناه گرفتار آستی.“^{۲۴} شمعون د جواب شی گفت: ”شمو بلده مه د پیش خداوند دعا کنید تا چیزای ره که د باره مه گفتید د بله مه نیه.“^{۲۵} پس پترُس و یوحنا بعد از شاهدی د دو و گفتون کلام مولا عیسیٰ، ازونجی پس طرف اورشلم ریی شد و د بین راه د غدر آغیلای سامره خوشخبری ره اعلان کد.

فیلیپس و حبشی

^{۲۶} اوخته یگ ملایکه خداوند د فیلیپس گفت: ”باله شو و سون جنوب بورو، د امزو راه بیابونی که از اورشلم طرف منطقه غزه موره.“^{۲۷} پس او باله شده ریی شد. د امزو راه یگ آدم ایتوپپای که خدمتگار دربار کندا که ملکه ایتوپپا بود، سفر موکد؛ او یگ شخص قدرتمند و مسؤل تمام خزانه های کنده بود. او بلده عبادت د اورشلم آمد^{۲۸} و پس سون وطن خو مورفت. او د گاڈی خو شسته کتاب اشعیا نبی ره خنده ریی بود.^{۲۹} د امزو غیت روح اَلْقُدْس د فیلیپس گفت: ”د نزدیک امزو گاڈی بورو و خود ره دزو بچسپنو.“^{۳۰} پس فیلیپس د ویده نزدیک رفت و شنید که از کتاب اشعیا نبی میخانه. اوخته از شی پرسان کد: ”آیا چیزی ره که میخانی موفامی؟“^{۳۱} او د جواب شی گفت: ”چطور میتنم بفامم، اگه کس مره راهنمایی نکنه؟“ اوخته او از فیلیپس خواهش کد که د گاڈی سوار شه و د پالوی شی بشینه.^{۳۲} جای ره که از کتاب مقدس میخاند، اینی بود:

”او رقم گوسپو آلی د کشتارگاه برده شد

و رقم باره که د پیش مال کلگر چپ میشینه،

او دان خو ره واز نکد و چیزی نگفت.

^{۳۳} او حقیر حساب شد و حق ازو از شی گرفته شد.

کی میتنه از نسل ازو توره بگه،

چراکه زندگی شی از روی زمی گرفته شد.“

^{۳۴} خدمتگار دربار از فیلیپس پرسان کد: ”لطفاً دز مه بگی که امی چیزا ره پیغمبر د باره خود خو گفته یا د باره کدم کس دیگه؟“^{۳۵} اوخته فیلیپس دان خو ره واز کد و امزو جای کتاب مقدس شروع کده خوشخبری د باره عیسیٰ ره دزو گفت.^{۳۶} پس د حالیکه اونا د راه ریی بود د یگ نور آو رسید و خدمتگار دربار گفت: ”اینه، د اینجی آو آسته. آیا ما نمیتنم غسل تعمید بگیریم؟“^{۳۷} [فیلیپس گفت: ”اگه قد تمام دل ایمان بیری هیچ مانعی وجود ندره.“] او جواب دد: ”ما ایمان درم که عیسیٰ باچه خدا آسته.“^{۳۸} پس خدمتگار دربار امر کد که گاڈی ره ایسته کنه. اوخته هر دوی شی یعنی فیلیپس و خدمتگار دربار د منه آو رفت و فیلیپس او ره غسل تعمید دد.^{۳۹} وختیکه اونا از او بر شد، اولعتله روح خداوند فیلیپس ره غیب کد و خدمتگار دربار دیگه او ره هوش نکد، ولری قد خوشی کلو د راه خو رفت.^{۴۰} مگم فیلیپس د شار اشدود دیده شد و د بین راه د هر شاری که میرسید د مردم خوشخبری میدد تا ای که د شار قیصریه رسید.

۹ دَمْرُو غَيْتِ شائول هنوز پَيْرَوای مولا عیسیٰ ره تهدید مُوکد که اونا ره مُوکشه. اُو دِ دیرِ پیشوای اعظم رفته ^۲ اَزُو دَ سرِ تمامِ عبادتِ خانه های شارِ دَمِشَقِ خطِ طلبِ کد تا پَيْرَوای راهِ مولا عیسیٰ ره که دَ اُونجی پیدا موشد، چی مرد، چی خاتو، دستگیر کده دَ اورشلیم بیره. ^۳ دَ حالیکه شائول مورفت و دَ دَمِشَقِ نزدیک موشد، اولغته یگ نُور از آسمو دَ گرد شی بَلَقده کد. ^۴ اُو دَ زمی اَفْتد و یگ آواز ره شنید که دَزُو گُفت: "شائول، شائول، چرا مره آزار- و- اذیتِ مُوکنی؟" ^۵ اُو پُرسان کد: "صاحب، تُو کی استی؟" جواب اَمَد: "ما عیسیٰ اَسْتَم، امو که تُو اُو ره آزار- و- اذیتِ مُوکنی. ^۶ آلی باله شو و دَ شار بورو. دَ اُونجی دَز تُو گُفته موشه که چی باید بکنی."

۷ همسفرای شائول موشده حیرو مند، چرا که اونا آواز ره میشنید، مگم هیچ کس ره نمیدید. ^۸ وختیکه شائول از زمی باله شد، اُو چیمای خوره واز کد، مگم هیچ چیزه نمیدید. پس همسفرای شی از دستِ اَزُو گِرِفت و اُو ره کوتل کده دَ دَمِشَقِ بُرد. ^۹ بلده سه روز چیمای اَزُو دید نداشت و اُو نه چیزی خورد و نه ام وچی کد. ^{۱۰} دَ دَمِشَقِ یگ پَيْرَوِ عیسیٰ دَ نامِ حنانيا زندگی مُوکد. مولا عیسیٰ دَ خاو دَرِشی ظاهر شده گُفت: "ای حنانيا." حنانيا دَ جواب شی دَد: "امرگو، یا مولا." ^{۱۱} و مولا دَزُو گُفت: "باله شو، دَ کُوچه بورو که نام شی «سیده» آسته و دَ خانه یهودا کسی ره دَ نامِ شائول از شارِ طرسوس پُرسان گو. امی آلی اُو مشغولِ دُعا آسته ^{۱۲} و اُو دَ خاو خُو دیده که یگ نفر دَ نامِ حنانيا مییه و دست خوره دَ بله اَزُو میله تا اُو دوباره بینا شنه." ^{۱۳} حنانيا گُفت: "یا مولا، ما از غدر کسا شنیدیم که ای آدم دَ سرِ مُقدَسین اَزُو دَ اورشلیم کلو ظلم کده. ^{۱۴} و آلی از طرفِ پیشوایون بزرگ اختیار پیدا کده دَ اینجی اَمده تا تمام کسای که نام تُو ره بگیریه، اونا ره دستگیر کنه." ^{۱۵} مگم مولا دَزُو گُفت: "خیره، بورو، چرا که ما اُو ره اِنْتِخابِ کدیم تا یگ وسیله جور شنه و پیغام مره دَ مردم غیر یهود و دَ پادشایو و ام دَ بنی اسرائیل برسنه. ^{۱۶} ما دَزُو نشو میدیم که بلده نام مه چیس باید رنج- و- زحمت بکشه."

۱۷ اوخته حنانيا رفته دَ خانه یهودا داخل شد و دست خوره دَ بله شائول ایشته گُفت: "شائول برار، وختیکه تُو ايسو میمدی مولا عیسیٰ دَ بین راه دَز تُو ظاهر شد. اُو مره ری کده تا که تُو دوباره بینا شئی و از روح اَلْقُدس پُر شئی." ^{۱۸} دَ امزو لحظه یگو چیز رقم پرده آلی از چیمای شائول تاه پرید و اُو دوباره بینا شد. اوخته اُو باله شده غُسلِ تعمید گِرِفت. ^{۱۹} بعد اَزُو اُو نان خورده قوتِ گِرِفت و بلده چند روز قد پَيْرَوای عیسیٰ مسیح دَ دَمِشَقِ مند. ^{۲۰} اُو فوراً دَ عبادتِ خانه های یهودیا رفت و وَعظ کد که عیسیٰ واقعا باجه خدا آسته. ^{۲۱} کسای که تورای اَزُو ره میشنید موشده حیرو مومند و مُوگُفت: "آیا ای امو کسی نییه که دَ اورشلیم کسای ره که نامِ عیسیٰ ره میگریفت، تباه مُوکد؟ و آلی ام دَ اینجی نَمده تا اونا ره دستگیر کده دَ پیشِ پیشوایون بزرگ بیره؟" ^{۲۲} مگم شائول قُدرتِ بیان شی روز دَ روز کلو موشد و قد دلیلی زیاد یهودیای دَمِشَقِ ره بند اَندخته ثبوت مُوکد که عیسیٰ امو مسیح وعده شده آسته. ^{۲۳} بعد از چند وخت یهودیا نقشه کشید که اُو ره بگشه. ^{۲۴} ولی شائول از نقشه ازوا خبر شد. اونا دَ درگه های شار شاو و روز پیره مُوکد تا که اُو ره گِرِفته از بین بیره. ^{۲۵} لیکن یارای شی اُو ره شاو دَ مَنه یگ سَبَد ایشته از دیوالِ شار تا کد. ^{۲۶} وختیکه شائول دَ اورشلیم رسید، اُو میخواست که قد دیگه یارا یگجای شنه، مگم پگ ازوا اَزُو ترس خورد، چون باورِ مُوکد که اُو واقعا پَيْرَوِ عیسیٰ شده بشه. ^{۲۷} لیکن برنابا اُو ره گِرِفته دَ پیشِ رسولِ بُرد و بلده ازوا نقل کد که چطور اُو دَ راهِ دَمِشَقِ مولا عیسیٰ ره دیده و مولا چطور قد اَزُو توره گُفته و اُو دَ چی دلیری دَ نامِ عیسیٰ توره گُفته. ^{۲۸} اوخته شائول قد ازوا یگجای شد و دَ اورشلیم رفت و اَمَد دَشت و دَ دِلاوَری دَ نامِ مولا عیسیٰ وَعظ مُوکد. ^{۲۹} اُو قد یهودیای یونانی زبو بَحْث و گُفتگوی مُوکد، مگم اونا دَ تلاشِ گشتون شی بُود. ^{۳۰} وختیکه ایماندارا خبر شد، اونا اُو ره دَ شارِ قیصریه بُرد و از اُونجی دَ شارِ طرسوس ری کد.

۳۱ پس جماعتِ ایماندارا دَ سرتاسرِ یهودیه، جلیلیه و سامره صلح- و- آرامش پیدا کد. اونا دَ ایمان خُو قوی شده دَ خُداترسی زندگی مُوکد و دَ کومکِ روحِ اَلْقُدسِ تعدادِ ازوا کلو شده مورفت.

سفرِ پترس

۳۲ پترس دَ تمام منطقه ها سفر مُوکد و اُو دَ پیشِ مُقدَسینِی که دَ شارِ لَدَه زندگی مُوکد ام اَمَد. ^{۳۳} دَ اُونجی اُو یگ آدم ره دَ نامِ اینیاس دید که اُو مُدتِ هشت سال فَلِج و دَ جاگه اَفْتده بُود. ^{۳۴} پترس دَزُو گُفت: "اینیاس، عیسیٰ مسیح تُو ره شفا میدیه. باله شو، جاگه خوره جم گو." و اُو دستی از جاگه خُو باله شد. ^{۳۵} از دیدون اینیاس تمام مردمای شارِ لَدَه و منطقه شارون سون مولا عیسیٰ روی اُورد.

^{۳۶} د شارِ یافا یگ خائونِ ایماندار د نام طیبیتا بود که د زبونِ یونانی او ره دورکاس یعنی "آهو" موگفت. او خائو غدر نیکوکار بود و هر غیت خیرات میدد. ^{۳۷} د امزو روزا طیبیتا ناجور شده مُرد و جسد شی ره غسل دده د یگ باله‌خانه ایش. ^{۳۸} ازی که شارِ لده د نزدیک شارِ یافا بود، پیروای عیسی د یافا شنید که پترس د شارِ لده آسته. پس اونا دو نفر ره ری کد تا ازو خواهش کنه و بگه که هر چی زودتر د پیش ازمو بییه. ^{۳۹} اوخته پترس باله شده قد ازو ری شد. وختیکه د اونجی رسید او ره دمزو باله‌خانه بُرد. د اونجی تمام خائونوی بیوه چخرا کده د گرد پترس جم شد و پیرونا و دیگه کالای ره که دورکاس د دورونی که قد ازو بود دوختد، دزو نشو میدد. ^{۴۰} مگم پترس پگ ازو ره از اتاق بُر کد و زانو زده دعا کد و روی خو ره سون جنازه کده گُفت: "طیبیتا، باله شو." اوخته او چیمای خو ره واز کد و امی که پترس ره دید، رُست شده شیش. ^{۴۱} پترس از دست شی گرفته او ره د سر پای شی ایسته کد و بعد ازو مقدسین و خائونوی بیوه ره کوی کده او ره زنده دزوا تسلیم کد. ^{۴۲} ای خبر د سراسر یافا تیت شد و غدر نفرا د مولا عیسی ایمان آورد. ^{۴۳} د حین زمان پترس بلده روزای کلو د یافا قد شمعون چرمگر مند.

صاحبِ منصبِ رومیِ پیروِ عیسیِ مسیحِ موشه

۱۰ | د شارِ قیصریه یگ آدم د نام کرنیلیوس زندگی مُو کد که یکی از قومندانای فرقه رومی د نام فرقه ایتالیایی بود. او قد تمام خانوار خو پرهیزگار و خداترس بود و د مردم کلو خیرات دده هر وخت د پیشگاهِ خدا دعا مُو کد. ^۳ او یگ روز نزدیک ساعتِ نهم روز، د عالمِ خاو یگ ملایکه خدا ره برملا دید که پیش شی آمده گُفت: "ای کرنیلیوس." ^۴ کرنیلیوس قد ترس-و-لرز سون ازو توخ کده گُفت: "چی امر آسته، صاحب؟" او د جواب شی دد: "دعا ها و خیرات تو د پیشگاهِ خدا د عالمِ باله د عنوانِ یادآوری رسیده. ^۵ آلی چند نفر ره د شارِ یافا پُشت شمعون که مشهور د پترس آسته ری گو. ^۶ او د پیش شمعون چرمگر که خانه شی د لب دریا آسته، مهمو یه." ^۷ وختی امو ملایکه که قد ازو توره موگفت غیب شد، کرنیلیوس دو نفر از خدمتگرای خو ره قد یگ عسکر پرهیزگار که از جمله حاضرینا شای شی بود، کوی کد ^۸ و تمام چیزا ره دزوا بیان کده اونا ره د یافا ری کد.

^۹ روزِ دیگه شی د حالیکه اونا سفر مُو کد و د شارِ نزدیک موشد، پترس ساعتِ ششم د بله بام خانه بُر شد تا دعا کنه. ^{۱۰} او گشنه شد و میخواست که یگو چیز بخوره. مگم د حالیکه نان تیار موشد، د بله ازو خاو آمد. ^{۱۱} اوخته او دید که آسمو واز شد و یگ چیز رقم دسترخون کته که از چار شینگ شی گرفته شُد تا شده د بله زمی آمد. ^{۱۲} د مبه ازو هر رقم چار پایا و خزندگون زمی و پرندگون هوا موجود بود. ^{۱۳} اوخته او یگ آواز ره شنید که گُفت: "ای پترس باله شو، حلال گو و بخور." ^{۱۴} مگم پترس گُفت: "هرگز نه، خداوند، چراکه ما چیزای ناپاک یا حرام ره هرگز نخوردیم." ^{۱۵} دفعه دوم امو آواز دزشی گُفت: "چیزی ره که خدا پاک جور کده، تو او ره حرام نگي." ^{۱۶} ای واقعه سه دفعه تکرار شد و امو دسترخو یگ دم پس د آسمو بُرده شد.

^{۱۷} د حالیکه پترس د باره معنای امزو خاو که دیدد چورت میزد، نفرای ره که کرنیلیوس ری کده بود خانه شمعون چرمگر ره پالیده د دان درگه شی رسید. ^{۱۸} اونا کوی کده پرسان کد: "آیا شمعون مشهور د پترس د امینجی مهمو یه؟" ^{۱۹} د حالیکه پترس هنوز د باره خاو خو چورت میزد، روح القدس دزو گُفت: "اونه، سه نفر تو ره طلب مونه. ^{۲۰} باله شو، تا بورو و از رفتو قد ازو دل-و-نادل نشو، چراکه ما اونا ره ری کدیم." ^{۲۱} پترس تا شده د پیش امزو نفرا رفت و گُفت: "ما امو کس آستم که شمو موبالید. شمو از چی خاطر د اینجی آمدید؟" ^{۲۲} اونا د جواب شی گُفت: "کرنیلیوس قومندانِ رومی که یگ آدم نیکوکار و خداترس و د بین تمام قوم یهود محترم آسته، مور ره ری کده. چون یگ ملایکه مقدس دزو هدایت دده که پُشت از تو نفر ری کنه تا که تو د خانه ازو بییی و او تورای تو ره بشنوه." ^{۲۳} اوخته پترس اونا ره دعوت کده دمزو خانه مهمو کد.

صباح شی قد ازو سون قیصریه ری شد و چند نفر از برارای ایماندارِ یافا ام قد ازو قتی رفت ^{۲۴} و اونا روزِ دیگه شی د قیصریه رسید. کرنیلیوس قوما و دوستای نزدیک خو ره کوی کده بود و پگ شی چیم د راه ازو بود. ^{۲۵} وختیکه پترس د مبه خانه رفت، کرنیلیوس قد شی روی د روی شد و خود ره د بله پای شی اندخته او ره پرستش کد. ^{۲۶} مگم پترس او ره باله کد و گُفت: "ایسته شو، ما خود مه/م یگ انسان آستم." ^{۲۷} اوخته پترس قد ازو توره گُفته داخل رفت و دید که د اونجی کلو نفر جم آسته. ^{۲۸} پترس دزوا گُفت: "خودون شمو میدنید که بلده شخص یهودی روا نییه که قد غیر یهودی شیش-و-برخواست کنه. مگم خدا د خاو دز مه نشو دد که هیچ کس ره باید ناپاک یا نجس

نگیم. ^{۲۹} امزی خاطر وختیکه شمو پُشت مه نفر ری کدید، ما بے چُون-و-چرا آمدُم. آکو بگید که بلده چیز خیل مره طلب کدید؟“
^{۳۰} کَرِنیلیوس دَ جواب شی گُفت: ”چار روز پیش دَ امزی ساعت، ساعت نُهَم ما دَ خانه خُو دَرُو دُعا مَوکدُم که اولغته یگ آدم قد کالای
 تَورانی رُو دَ رُو مه ایسته شده ^{۳۱} دَر مه گُفت: ”آی کَرِنیلیوس، دُعا تُو شینیده شده و خیرات تُو دَ حُضور خُدا یادآوری شده. ^{۳۲} آلی چند
 نفر ره دَ یافا ریی کُو و شِمعون ره که مشهور دَ پترس آسته کوی کُو که دَ اینجی بییه. او دَ خانه شِمعون چرمگر که دَ لب دریا آسته مهمو یه.“
^{۳۳} پس قوری دَ پُشت تُو نفر ریی کدُم و تُو لطف کده آمدی. آلی پگ مو دَ حُضور خُدا جَم شدی تا تمام چیزای ره که خُداوند دَر تُو گُفته،
 مو بَشنوی.“

^{۳۴} اوخته پترس دان خوره واز کد و گُفت: ”ما واقعا بے بُردُم که خُدا سیاه ایسی جدا نَموکنه، ^{۳۵} بلکه از هر مِلت هر کسی که از خُدا بترسه و
 کار نیک کنه، دَ پیش اَزُو قبول موشه. ^{۳۶} شمو از کلامی که خُدا دَ بَنی اسرائیل ریی کده باخبر آستید، یعنی از خوشخبری صلح-و-آرامش
 که دَ وسیله عیسی مسیح اعلان شُد. او مَولای پگ آسته. ^{۳۷} شمو از تَورای که دَ سراسر منطقه یهودیه واقع شده خبر دَرید، از تَورای که از
 منطقه جلیلیه شروع شُد، بعد ازی که یحیی دَ مردُم اعلان کد که عَسلِ تعمید بگیریه. ^{۳۸} و ام شمو مینید که چطور خُدا عیسی ناصری ره
 قد روح اَلقدس و قدرت مسیح تعیین کد و چطور عیسی دَ چارطرف رفته کار نیک کد و تمام کسای ره که دَ زیر شِکنجه ایللیس بُود شفا
 دَد، چُون خُدا قد اَزُو بُود. ^{۳۹} مو شاهد تمام کارای آستی که او دَ مُلک یهودیه و دَ شار اورشلیم انجام دَد. اونا او ره دَ رُو صلیب میخکوب
 کده کُشت، ^{۴۰} ولی دَ روز سیوم خُدا او ره زنده کد و دَ مردُم ظاهر کد. ^{۴۱} مگم نه دَ پگ مردُم، بلکه فقط دَ شاهدای که از گاه خُدا اونا ره
 اِنخاب کده بُود، یعنی دَر مو که بعد از دُوباره زنده شُدون شی از مُرده ها قد اَزُو خوردی و وُجی کدی. ^{۴۲} و او دَر مو وظیفه دَد که دَ مردُم
 موعظه کنی و شاهدی بدی که او امو آسته که خُدا او ره قاضی زنده ها و مُرده ها تعیین کده ^{۴۳} و دَ باره اَزُو تمام پیغمبرا شاهدی دده که هر
 کسی که دَرُو ایمان بیره، گناهای شی دَ نام اَزُو بخشیده موشه.“

^{۴۴} تَورای پترس هنوز خلاص نَشده بُود که روح اَلقدس دَ تمام کسای که پیغام ره شینید، نازل شُد. ^{۴۵} ایماندارای یهودی که قد پترس آمده بُود
 حیرو مند، چرا که نعمت روح اَلقدس حتی دَ غیر یهودیا ام دده شُد، ^{۴۶} چُون اونا میشینید که امی غیر یهودیا دَ زبونای مُختلف خُدا ره
 ستایش مَوکد. اوخته پترس گُفت: ^{۴۷} ”آیا کسی میتنه امی نفر ره از گِرِفتون عَسلِ تعمید دَ آو منع کنه، امی کسای ره که رقم ازمو آلی روح
 اَلقدس ره حاصل کده؟“ ^{۴۸} پس پترس امر کد که اونا دَ نام عیسی مسیح عَسلِ تعمید دده شنه. اوخته اونا از پترس خواهش کد که چند روز
 دیگه قد ازوا بَمنه.

پترس دُوباره دَ اورشلیم موره

۱۱ رسولا و دیگه برارای ایماندار که دَ تمام منطقه یهودیه بُود، شنید که غیر یهودیا ام کلام خُدا ره قبول کده. ^۲ وختیکه پترس دَ
 اورشلیم رفت، ایماندارای ختنه شده، دَ بِلِه اَزُو اعتراض کده ^۳ گُفت: ”تُو چرا دَ مینکل مردای ناخنه رفتی و قد ازوا نان خوردی؟“ ^۴ اوخته
 پترس قِصه ره شروع کده دَ تفصیل دَرُو بیان کد و گُفت: ^۵ ”یگ روز دَ شار یافا مَشغول دُعا بُودُم و دَ عالم خاو دِیدُم که یگ چیز رقم
 دِسترخون کنه که از چار شینگ شی گِرِفته شُد، از آسمو تاه آمد و دَ پیش ازمه رسید. ^۶ وختیکه خوب سون اَزُو توخ کدُم، دِیدُم که دَ مَنه شی
 چارپایا، حیوانای درنده، خزندگو و پرندگون هوا مَوجود بُود. ^۷ دَ اُونجی یگ آواز ره شینیدُم که مَوگُفت: ”آی پترس باله شو، حلال کُو و
 بُخور.“ ^۸ لیکن ما گُفتم: ”نه خُداوندا، ما هرگز چیزای ناپاک و حرام ره دَ دان خُو نَزدیم.“ ^۹ دَفِعِه دیگه امو آواز از آسمو آمده گُفت: ”چیزی
 ره که خُدا پاک جور کده، تُو او ره حرام نکلی.“ ^{۱۰} ای واقعه سه دفعه تکرار شُد و بعد اَزُو پگ چیزا دُوباره دَ آسمو بُرده شُد. ^{۱۱} دَمَرُو غیت
 دَ خانه که ما مهمو بُودُم سه نفر رسید. اونا ره از شار قِصریه دَ پُشت ازمه ریی کدُد. ^{۱۲} روح اَلقدس دَر مه گُفت که بَدون چُون-و-چرا قد
 ازوا بورُم. امی شش برار ایماندار ام قد ازمه قتی رفت و مو دَ خانه اَمَرُو آدم داخل شدی. ^{۱۳} او بلده ازمو قِصه کد که چطور ملایکه ره دید
 که دَ خانه شی ایسته شُد و دَر شی گُفت: ”چند نفر ره دَ یافا ریی کُو تا شِمعون ره که مشهور دَ پترس آسته، کوی کنه. ^{۱۴} او دَر تُو یگ پیغام
 میره که تُو و خانوار تُو دَ وسیله اَزُو نجات پیدا مَونید.“ ^{۱۵} امی که شروع دَ توره گُفتو کدُم، روح اَلقدس دَرُو نازل شُد، امو رقم که دَ شروع
 دَر مو ام نازل شده بُود. ^{۱۶} اوخته توره مَولا دَ یاد مه آمد که گُفته بُود: ”یحیی قد او عَسلِ تعمید میدد؛ مگم شمو قد روح اَلقدس تعمید دده
 موشید.“ ^{۱۷} پس اگه خُدا دَرُو نعمت روح اَلقدس ره بخشیده، امو رقم که دَر مو دَ وخت ایمان اُوردو دَ مَولا عیسی مسیح بخشید، ما کی

بُودَم که مانع کارِ خُدا مُوشدَم؟“^{۱۸} وختیکه اونا ای چیزا ره شینید، پگ شی چُپ مند و خُدا ره ستایش کده گُفت: ”پس خُدا دَ غَیر یهُودیا ام فرصت عطا کده تا توبه کنه و زندگی ابدی ره نصیب شنه.“

ایماندارای شارِ انطاکیه

^{۱۹} ایماندارای که از خاطرِ آزار- و- اذیتِ بعد از مرگِ استیغاف تیت پرک شد، تا منطقه فنیقیه، جزیره قبرس و شارِ انطاکیه رفت و پیغام عیسی مسیح ره بغیر از یهودیا دَ هیچ کس نگفت. ^{۲۰} مگم چند نفر از ایماندارای قبرس و شارِ قیروان دَ انطاکیه رفت و قد یونانیا توره گُفته خوشخبری دَ باره مولا عیسی ره دَ زوا رسند. ^{۲۱} و دستِ خُداوند قد ازوا بُود و تعدادِ کلو ایمان آورده پیروای مولا عیسی جور شد. ^{۲۲} ای خبر دَ گوشِ جماعتِ ایماندارا دَ اورشلیم رسید و اونا برنابا ره دَ انطاکیه ری کد. ^{۲۳} وختیکه برنابا دَ اونیجی رسید و نتیجه فیض- و- برکتِ خُدا ره دید، او خوشحال شد و ایماندارا ره تشویق کد که از دل و جان دَ مولا وفادار بُمَنه، ^{۲۴} چون او یگ آدم مهربو و پُر از روح اَلقدس و ایمان بُود. پس غدرِ مردُم دَ پیروای مولا عیسی اضافه شد. ^{۲۵} بعد ازو برنابا دَ شارِ طرسوس رفت تا که شائول ره پیدا کنه. ^{۲۶} وختیکه او ره پیدا کد، او ره دَ انطاکیه اُورد. پس یگ سالِ کامل هر دوی شی قد جماعتِ ایماندارا جم مُوشد و دَ غدرِ مردُم تعلیم میدد. دَ انطاکیه بُود که بلده اولین دفعه پیروای عیسی ره «مسیحی» نام ایش.

^{۲۷} دَمزُو وخت، چند نَبی از اورشلیم دَ انطاکیه آمد. ^{۲۸} یکی ازوا که آگابوس نام دَشت، باله شد و دَ وسیله روح اَلقدس پیشگویی کد که یگ قحطی شدید دَ سراسر دُنیا مییه. ای واقعه دَ دورون امپراطوری کلودیوس رُخ دد. ^{۲۹} اوخته ایماندارا دَ بین خُو فیصله کد که هر کس دَ اندازه قدرت و توان خُو دَ برارای ایماندار که دَ ملکِ یهودیه آسته کومک ری کنه. ^{۳۰} اونا امی تصمیم خُو ره عملی کد و کومکای خُو ره از دستِ برنابا و شائول دَ بزرگای جماعتِ ایماندارا دَ اونیجی ری کد.

آزادی پترس از بندی خانه

۱۲ ^۱ دَمزُو غیت هیروودیس پادشاه دستِ خُو ره بلده آزار- و- اذیتِ دَ بله بعضی نفرای جماعتِ ایماندارا دراز کد. ^۲ او یعقوب برار یوحنا ره قد شمشیر کُشت. ^۳ وختی هیروودیس دید که ای کار یهودیا ره خوش کد، او دَ کارای خُو ادامه دده پترس ره ام دستگیر کد. ای واقعه دَ روزای عیدِ فطیر رُخ دد. ^۴ بعد از دستگیر کدو او ره دَ بندی خانه اندخت و چار دَل چار نفری ره دَ بله شی پیره دار مقرر کد. هیروودیس قصد دَشت که بعد از عیدِ پصح او ره دَ پیشِ مردُم بیره تا محاکمه شنه. ^۵ مگم زمانی که پترس دَ بندی خانه نگاه مُوشد، جماعتِ ایماندارا از تی دل دَ پیشِ خُدا بلده شی دُعا مُوکد.

^۶ شاو امزُو صباح که هیروودیس میخواست پترس ره دَ پیشِ مردُم بیره، پترس دَ بندی خانه قد دُو زنجیر بسته شده دَ بین دُو عسکر خاو بُود و پیره دارا ام دَ دم درگه بندی خانه پیره داری مُوکد. ^۷ اولغته یگ ملایکه خُداوند ظاهر شد و یگ نُور مِنه اُتاق ره روشو کد. ملایکه دَ بغلِ پترس زده او ره بیدار کد و گُفت: ”زود باله شو.“ دَ امزُو لحظه زنجیرا از دستای شی واز شده اُفتد. ^۸ اوخته ملایکه دَ زشی گُفت: ”کمر خُو ره بسته کو و چپلی های خُو ره پای کو.“ پترس امو رقم کد. ملایکه بسم دَ زو گُفت: ”پتوی خُو ره دَ گرد خُو بگیر و از رد مه بیه.“ ^۹ و پترس از اُتاق بُر شده از پُشتِ ملایکه ری شد، مگم او باور شی نَمیمد که کارای ملایکه حقیقت دَشته بشه، بلکه فکر مُوکد که خاو مینگره. ^{۱۰} اونا از پیره دار اول و دوم تیر شده دَ درگه آینی بندی خانه که طرفِ شار واز مُوشد، رسید. امو درگه خود بخود بلده ازوا واز شد و اونا ازونجی بُر شد. وختیکه اونا دَ آخرِ کوچه رسید، ملایکه یگ دم از پیشِ پترس غیب شد. ^{۱۱} اوخته پترس دَ خود آمده گُفت: ”آلی ما باور کدم که خُداوند ملایکه خُو ره ری کده و مره از چنگِ هیروودیس و از تمام چیزای که مردُم یهود دَ انتظار شی بُود، خلاص کده.“ ^{۱۲} امی که سر شی درک شد، او دَ خانه مریم آبه یوحنا که مشهور دَ مرقس بُود، رفت. دَ اونیجی غدرِ مردُم جم شد و دُعا مُوکد. ^{۱۳} وختیکه پترس درگه حولی ره نَخ نَخ کد، یگ کنیز دَ نام رودا آمد تا توخ کنه که کی آسته. ^{۱۴} غمیتیکه آوازِ پترس ره شنخت، دَ جای ازی که درگه ره واز کنه، از خوشی کلو پس سون خانه خیز کد و دَ دیگر خیر دد که ”پترس دَ دانِ درگه ایسته به!“ ^{۱۵} لیکن اونا دَ زشی گُفت: ”تو دیونه شدی.“ مگم ازی که او غدر شله شد که راست مُوگیه، اونا گُفت: ”حتماً او ملایکه شی بشه.“ ^{۱۶} مگم پترس یکسره درگه ره نَخ نَخ مُوکد. وختیکه اونا درگه ره واز کد و دید که پترس آسته، اونا کلو حیرو مند. ^{۱۷} پترس قد دستِ خُو سون ازوا اشاره کد که چپ شنه و بعد ازو بلده

ازوا قِصَه کد که چی رقم خُداوند اُو ره از بَندی خانه خلاص کده. اُو دَزوا گُفت: ”یعقوب و دِیگه برارون ایماندار ره ام امزی واقعه خیر کنید.“ بعد ازو پترُس اَزونجی بُر شُدِه دَ یگ جای دِیگه رفت.

^{۱۸} صَباح شی دَ بِنِ عسکرا کئِه عَوغا اُفتد که ”پترُس کجا شُدِه؟“ ^{۱۹} وختی هیروودیس امر پالیدون اَزو ره دَد و اُو ره پَیدا نَتَنست، اُو از پیره دارا تحقیق کده حُکم اِعدام اَزوا ره صادر کد و خود هیروودیس از منطقه یهودیه دَ شار قِصریه رفت و دَ اُونجی مند.

مَرگ هیروودیس پادشاه

^{۲۰} دَ امزو غیت هیروودیس دَ سر مردمِ شارای صُور و صیدون سخت قار بُود، مگم اونا یگجای شُدِه دَ دیدون اَزو آمد. امی که اونا پُشتیوانی بلاستس ناظرِ قِصر پادشاه ره دَ دست اُورد، از پادشاه تقاضای صلح-و-آستی کد، چرا که مُلک اَزوا خورا که-باب خُو ره از مُلک هیروودیس پادشاه دَ دست میورد. ^{۲۱} دَ روز تعیین شُدِه هیروودیس کالای شاهانه خُو ره پوشیده دَ تخت شِست و دَ مردم سُخرانی کد. ^{۲۲} و مردم چیغ زده مَوگفت: ”ای آواز، آواز خُدا یه، نه آواز انسان!“ ^{۲۳} دَ امزو لَحظه ملایکه خُداوند هیروودیس ره زد، چرا که اُو مغرور شُدِه خُدا ره ستایش نکد. پس جان شی ره کِرم زد و اُو مُرد.

^{۲۴} مگم کلام دَ دلِ مردم رُشد مُوکد و پَنخش شُدِه مورفت. ^{۲۵} وختیکه برنابا و شائول وظیفه خُو ره دَ اورشَلیم تکمیل کد، اونا پس دَ اَنطاکیه رفت و یوحَنای مشهور دَ مَرقس ره ام قد خُو بُرد.

بَرنابا و شائول دَ سفر رِی موشه

^{۱۳} ^۱ دَ جماعت ایماندارای اَنطاکیه یگ تعداد نَبی و معلّم وجود دَشت که اینی کسا بُود: برنابا، شِمعون که اُو ره نیجر ام مَوگفت، لُکیوس قیروانی، مناچم که برارخونده هیروودیس پادشاه بُود و شائول. ^۲ یگ روز وختیکه اونا روزه دَشت و خُدا ره عبادت مُوکد، روح اَلقدس دَزوا گُفت: ”بَرنابا و شائول ره بلده کاری که ما اونا ره کوی کدیم، بلده ازمه جدا کنید.“ ^۳ پس اونا بعد از روزه گِرفتو و دُعا کدو دست خُو ره دَ سر اَزوا اِیشت و اونا ره بلده خِدمت رِی کد.

خوشخبری دَ جزیره قِبرس

^۴ پس برنابا و شائول دَ امر و هِدایتِ روح اَلقدس رِی شُد. اونا اول دَ شار سلوکیه رفت و اَزونجی دَ کِشتی سُون جزیره قِبرس سَفر کد. ^۵ وختیکه دَ شار سلامیس رسید، اونا دَ عبادت خانه های یهودیا رفته کلام خُدا ره اعلان کد. یوحَنای مشهور دَ مَرقس قد اَزوا همکار بُود. ^۶ اونا تمام جزیره ره گشت تا که دَ شار پافوس رسید. دَ اُونجی اونا قد یگ آدم یهودی دَ نام بار-یشوع سر خورد که اُو جادوگر و پیغمبرِ دروغی بُود. ^۷ اُو یکی از نفرای سرگیوس پولس والی قِبرس بُود. سرگیوس پولس یگ آدم دانشمند بُود و اُو برنابا و شائول ره دَ پیش خُو طلب کد، چُون میخواست کلام خُدا ره بَشنوه. ^۸ مگم امو جادوگر که ترجمه نام شی دَ یونانی علیماس بُود، قد اَزوا مُخالفت کده کوشش مُوکد که والی ره از ایمان اُوردو منع کنه. ^۹ اوخته شائول مشهور دَ پولس، پُر از روح اَلقدس شُدِه سُون علیماس عَوُوج توخ کد و گُفت: ^{۱۰} ”آی باچه شیطو که پُر از هر حيله و هر نیرنگ آستی، آی دُشمنون تمام نیکی ها! آیا از کج معنی کدون راه های راست خُداوند دست باله نَموکنی؟“ ^{۱۱} اینه، آلی دست خُداوند دَ خِلاف تُو باله موشه و تُو کور شُدِه آفتو ره بلده چند وخت دیده نَمیتنی. “ دَمزو لَحظه عُبّار و تریکی دَ بله چیمای اَزو آمد و اُو دَگرد خُو تاو مَوخورد که یگوس ره پَیدا کنه تا از دست شی گِرفته اُو ره کوتل کنه. ^{۱۲} وختیکه والی امی واقعه ره دید، ایمان اُورد، چرا که از تعلیم دَ باره مولا عیسی خیرو مندُد.

خِدمت دَ اَنطاکیه پیسیدیه

^{۱۳} پولس و رفیقای شی از پافوس حرکت کده دَ کِشتی سُون شار پرگه دَ ولایتِ پَمفیلیه رفت و دَ اُونجی یوحَنای اَزوا جدا شُدِه پس دَ اورشَلیم رفت. ^{۱۴} مگم اونا از پرگه حرکت کده دَ شار اَنطاکیه دَ ولایتِ پیسیدیه آمد. اونا دَ روز آرام دَ عبادت خانه یهودیا در آمد و دَ اُونجی شِست.

۱۵ بعد از خاندونِ تورات و نوشته های آنبا بزرگای عبادت خانه یگ نفره د پیش ازوا ری کده گفت: ”برارو، اگه کدم پیغام تشویق کونده بلده مردم درید، لطفاً بگید.“ ۱۶ پس پولس ایسته شده قد دست خوار اشاره کد و دزوا گفت: ”آی مردای اسرائیلی و دیگه کسای که خداترس استید، گوش کنید. ۱۷ خدای امزی قوم اسرائیل، آجداد مو ره انتخاب کد و قوم مو ره د دورونی که د عنوان بیگنه د سرزمین مصر بود سربلند کد و اونا ره قد بازوی قوی ازونجی بر آورد ۱۸ و تقریباً مدت چل سال د بباو حرکت های ازوا ره تحمّل کد. ۱۹ او هفت ملت ره از سرزمین کنعان نابود کده سرزمین ازوا ره د عنوان میراث د بنی اسرائیل دد. ۲۰ ای واقعه ها تقریباً چار صد و پنجاه سال ره دربر گرفت. بعد ازو خدا تا زمان سموئیل پیغمبر قاضی ها ره مثل رهبر دزوا دد. ۲۱ اوخته مردم خاست که یگ پادشاه داشته بشه و خدا شائول باچه قیس ره از طایفه بنیامین د عنوان پادشاه بلده ازوا دد و او مدت چل سال حکومت کد. ۲۲ وختیکه خدا شائول ره از پادشاهی برطرف کد، داوود ره باله کد تا پادشاه ازوا شنه و د باره ازو شاهی دده گفت: ’داوود باچه یسی آدم دلخواه مه آسته. او تمام خاست های مره پوره موکته.‘ ۲۳ از نسل امزی پادشاه، خدا د مطابق وعده خو یگ نجات دهنده، یعنی عیسی ره بلده بنی اسرائیل ری کد. ۲۴ پیش از آمدون عیسی، یحیی پیغمبر د تمام بنی اسرائیل اعلان موکد که توبه کنه و غسل تعمید بگیره. ۲۵ وختیکه دوره خدمت یحیی د خلاص شدو بود او گفت: ’شمو مره کی خیال مونیید؟ ما او نیستم که شمو د انتظار شی استید. مگم او شخص بعد از مه مییه و ما حتی لیاقت ازی ره ندرم که بند چپلی شی ره واز کنم.‘ ۲۶ ای برارو که اولاده ابراهیم استید و ام شمو کسای دیگه که از خدا ترس درید: ای پیغام نجات د پگ مو دده شده. ۲۷ مردم شار اورشلیم و رهبرای شی عیسی ره نشنخت و پیشگویی پیغمبر ره که هر روز آرام خانه موشد ام نفامید. وختیکه اونا عیسی ره د مرگ محکوم کد، اونا د حقیقت امو پیشگویی ها ره پوره کد. ۲۸ اگرچه اونا کدم دلیل ندشت که او ره د مرگ محکوم کنه، لیکن اونا از پیلاتس خهش کد که او ره اعدام کنه. ۲۹ وختی اونا تمام پیشگویی های ره که د باره ازو نوشته شده بود پوره کد، اونا او ره از صلیب تا کده د قبر ایش. ۳۰ مگم خدا او ره از مرده ها دوباره زنده کد ۳۱ و د دورون روزای کلو بلده کسای که قد شی از جلیلیه د اورشلیم آمده بود ظاهر شد. و امی آلی اونا د باره ازو د مردم شاهی میدیه. ۳۲ مو دز شمو اینی خوشخبری ره میدی: چیزی ره که خدا د بابه کلونای مو وعده کده بود، ۳۳ او ره خدا بلده ازمو که اولاده ازوا آستی قد دوباره زنده کدون عیسی پوره کد. امو رقم که د زبور دوم نوشته شده:

’تو باچه مه آستی،

ما امروز آته تو شدم.’

۳۴ خدا او ره از مرده ها دوباره زنده کد تا جسد شی هرگز گنده نشنه. او دزی باره اینی رقم گفته:

’امو برکات مقدس و بر اعتماد ره که د داوود وعده کده بودم، دز تو میدیم.’

۳۵ د یگ جای دیگه زبور اینی رقم گفته:

’تو نمیلی که جسد شخص مقدس تو د قبر گنده شنه.’

۳۶ لیکن داوود د زمان خود خو د مطابق اراده خدا خدمت کد و مرد و دفن شده قد بابه کلونای خو یگجای شد و جسد شی گنده شد.

۳۷ لیکن او کسی ره که خدا دوباره زنده کد جسد ازو هرگز گندگی ره ندید. ۳۸ امزی خاطر، برارای عزیز، بدیدید که د وسیله امزی عیسی بخشش گناه ها بلده شمو اعلان موشه. ۳۹ هر کسی که دزو ایمان بیره از تمام چیزای که شریعت موسی نتنسته او ره آزاد کنه، آزاد موشه.

۴۰ پس احتیاط کنید که گفته های پیغمبر د سر شمو نیه که موگیه:

’آی ریشخندگرا، توخ کنید،

حیرو بمنید و نابود شنید،

چراکه د زمان از شمو کاری مونم

که حتی آگه کسی او ره بلده شمو بگيه،

شمو باور نموکنيد.“

^{۴۲} وختیکه پولس و برنابا از عبادت خانه برو میمد مردم ازوا خواهش کد که د روز آرام آینده بسم قد ازوا د باره ازی چیزا توره بگه.
^{۴۳} وختیکه عبادت خانه رخصت شد، غدر از یهودیا و دیگه مردم خدایپرست که دین یهود ره قبول کد، از دمال پولس و برنابا ری شد. هر دوی شی قد ازوا توره موگفت و اونا ره تشویق موکد که د فیض-و-رحمت خدا پایدار بمنه. ^{۴۴} د روز آرام دیگه، تقریباً پگ مردم شار جم شد تا کلام خداوند ره بشنوه. ^{۴۵} مگم وختیکه یهودیا او جمعیت کته ره دید، سخت بخیلی ازوا آمد و قد هر چیزیکه پولس موگفت، اونا مخالفت کده دکوری موکد. ^{۴۶} اوخته پولس و برنابا د شجاعت دزوا گت: ”لازم بود که کلام خدا از پگ کده اولتر دز شمو یهودیا میرسید. مگم ازی که شمو او ره رد کدید و خودگون خو ره لایق زندگی آبدی ندیدید، اینه، مو د پیش غیر یهودیا موری، ^{۴۷} چراکه خداوند دز مو اینی رقم امر دده:

’ما تو ره بلده ملت ها یگ نور جور کدیم

تا که د سراسر زمی سبب نجات بشی.“

^{۴۸} وختیکه غیر یهودیا ای توره ها ره شنید، اونا خوشحال شد و کلام مولا ره تعریف-و-تمجید کد و تمام امزو کسای که بلده زندگی آبدی تعیین شده بود، ایمان آورد. ^{۴۹} و کلام مولا د سراسر امزو منطقه تیت شد. ^{۵۰} لیکن یهودیا خائونوی خداترس و آبرومند و بزرگای شار ره د ضد پولس و برنابا باله کد و اونا ره آزار-و-اذیت کده از منطقه خو بر کد. ^{۵۱} اوخته پولس و برنابا خاک پای خو ره د عنوان اعتراض د پیش روی ازوا تک زده د شار قونیه رفت. ^{۵۲} و پیروا پر از خوشی و روح القدس بود.

پولس د شارای قونیه، لیستره و دربه

۱۴ ^۱ د قونیه ام پولس و برنابا د عبادت خانه یهودیا رفت و د اونجی د طریقّه توره گت که یگ تعداد کته یهودیا و یونانیا ایمان آورد. ^۲ مگم یهودیای که ایمان نورد، غیر یهودیا ره د شور آورد و فکر های ازوا ره د برابر برارون ایماندار تغییر دد. ^۳ باوجود ازوا پولس و برنابا بلده کلو وخت د اونجی مند و د دلیری د باره مولا عیسی توره موگفت و مولا د وسیله عطا کدون معجزه ها و کارای عجیب که از طریق ازوا انجام موشد، د باره کلام پر فیض خو شاهدهی میدد. ^۴ او مردم شار دو تقسیم شد: یگ تعداد طرفدار یهودیا و یگ تعداد دیگه شی طرفدار رسولا شد. ^۵ وختیکه غیر یهودیا و یهودیا قد رهبرای خو کوشش کد که رسولا ره آزار-و-اذیت کده سنگسار کنه ^۶ پولس و برنابا ازی موضوع خبر شده د منطقه لیکائونیه د شارای لیستره و دربه و جایای گردویر شی دوتا کد ^۷ و د اونجی ام د اعلان خوشخبری ادامه دد.

^۸ د شار لیستره یگ آدم ششند که هر دو پای شی شل بود؛ او از کوره آبه خو لنگ بود و هرگز راه نرفتد. ^۹ د حالیکه پولس توره موگفت، امو آدم گوش موکد. و پولس سون ازوا غوج توخ کد و فامید که او اوقس ایمان دره که شفا پیدا کنه. ^{۱۰} پولس د آواز بلند گت: ”باله شو، قد پایای خو راست ایسته شو.“ و او آدم ثوب کده د راه رفتو شد. ^{۱۱} وختیکه مردم ای کار پولس ره دید، اونا د زبون لیکونوی چیغ زده گت: ”خدایو د شکل انسان د مینکل مو نازل شده.“ ^{۱۲} اوخته اونا برنابا ره زاوش نام کد، چراکه او د توره گفتو پیش قدم بود. ^{۱۳} عبادتگاه زاوش د برون درگه شار بود و پیشوای شی قد مردم نرگاوا ها و حلقه های گل ره د درگه ها آورد تا د اونجی قربانی کنه. ^{۱۴} مگم وختیکه برنابا و پولس ازی توره خبر شد، اونا کالای خو ره چک کده د بین مردم رفت و چیغ زده گت: ^{۱۵} ”او مردم، ای چی کار آسته که شمو مونید؟ مو ام رقم از شمو آلی انسان آستی! مو دز شمو خوشخبری آوردی تا که شمو دست خو ره ازی چیزای باطل باله کنید و طرف خدای زنده روی بیرید، طرف خدای که آسمو و زمی و دریا و هر چیزی ره که د منه ازوا آسته، خلق کده. ^{۱۶} د زمانای تیر شده خدا پگ ملت ها ره ایشت که د راه خود خو بوره. ^{۱۷} د عین حال او قد انجام اعمال نیک، خود ره بے شاهد نه ایشت، یعنی قد ددون بارو از آسمو و فصل های پُرثمر بلده شمو، او شمو ره قد خوراک سیر کده و دلهای شمو ره پر از خوشی کده.“ ^{۱۸} قد ازی تورای خو پولس و برنابا بیله تیسست که

مردم ره از قربانی کدو بلده خودگون خو منع کنه.

^{۱۹} مگم یگ تعداد یهودیا از انطاکیه و قونیه آمد و مردم ره طرفدار خو جور کده پولس ره سنگسار کد و او ره کشال کده از شار برو بُرد، چون د گمان ازی بود که او مُرده. ^{۲۰} لیکن وختیکه یارا د گرد ازو جم شد، او باله شده پس داخل شار رفت و روز دیگه شی قد برنابا سون دربه ری شد. ^{۲۱} وختیکه اونا خوشخبری ره د امزو شار رسند و پیروای کلو جور کد، اونا پس د شارای لستره، قونیه و انطاکیه رفت ^{۲۲} و پیروا ره دل دده تشویق کد که د ایمان خو محکم- و پایدار بُمته و دزوا گُفت: ”لازم آسته که از راه های سخت و دشوار تیر شنی تا د پادشاهی خدا برسی.“ ^{۲۳} اونا د هر جماعت ایماندارا رهبریا ره تعیین کد و اونا ره قد دعا و روزه د دست مولای که اونا دزو ایمان اوردد، تسلیم کد. ^{۲۴} بعد ازو اونا از سرزمین پیسیدیه تیر شده د منطقه پمفیلیه رسید ^{۲۵} و خوشخبری ره د شار پرگه اعلان کده د شار اتالیه رفت. ^{۲۶} ازونجی اونا د کشتی سون شار انطاکیه سوریه آمد، د امزو جای که اونا د فیض- و سلامتی خدا بلده انجام وظیفه که فعلاً پوره کد، سپرده شد. ^{۲۷} وختیکه د اونجی رسید، اونا تمام جماعت ایماندارا ره جم کد و پگ کارای ره که خدا د وسیله ازوا انجام دده بود، نقل کد. اونا قصه کد که چی رقم خدا درگه ایمان ره د روی مردم غیر یهود واز کده. ^{۲۸} و پولس و برنابا د اونجی عذر وخت ره قد یارا تیر کد.

شورای اورشلیم

۱۵ ^۱ د امزو غیت بعضی کسا از منطقه یهودیه د انطاکیه آمدد و د برارای ایماندار تعلیم دده موگفت: ”تا که د مطابق سنت موسی پیغمبر ختنه نشنید، نجات پیدا نمی تید.“ ^۲ وختیکه پولس و برنابا قد ازوا بحث و گفتگوی کلو کد، قرار امی شد که پولس و برنابا قد چند نفر دیگه بخاطر امزی مسئله د پیش رسول و بزرگای جماعت ایماندارا د اورشلیم بوره. ^۳ پس جماعت ایماندارای انطاکیه اونا ره ری کد و د حالیکه از منطقه های فنیقیه و سامره تیر موشد، اونا د باره ایمان اوردون ملت های غیر یهود دزوا خبر رسند و ای خبر باعث خوشی تمام ایماندارا شد. ^۴ وختیکه اونا د اورشلیم رسید، جماعت ایماندارا، رسول و بزرگا اونا ره خوش آمدید گُفت، و پولس و برنابا د باره پگ کارای که خدا د وسیله ازوا انجام دده بود، نقل کد. ^۵ اوخته بعضی کسا از فرقه فریسی که د مولا عیسی ایمان اورده بود، باله شده گُفت: ”تمام ایماندارای غیر یهود باید ختنه شنه و ام بلده ازوا باید امر شنه که شریعت موسی ره د جای بیره.“

^۶ پس رسول و بزرگا د بین خو شیش تا د باره امزی مسئله مشوره کنه. ^۷ بعد از بحث و گفتگوی عذر پترس باله شده دزوا گُفت: ”ای برارای عزیز، شمو میدنید که مدت ها پیش خدا مَره از قد شمو انتخاب کد تا غیر یهودیا پیغام خوشخبری ره از دان ازمه بشنوه و ایمان بیره. ^۸ و خدای که از دل ها آگاه آسته، قد ددون روح القدس دزوا د باره ازوا شاهدی دد، امو رقم که د حق ازمو ام کدد. ^۹ او د بین ازمو و ازوا هیچ فرق قایل نشد، چرا که دل های ازوا ره د وسیله ایمان د عیسی مسیح پاک کد. ^{۱۰} پس آلی چرا خدا ره امتحان موکنید تا یوغی ره د گردون پیروا بیلید که نه بابه کلون مو طاققت بردون شی ره دشت و نه خودون مو؟ ^{۱۱} ایطور نکنید، چون مو ایمان دری که توسط فیض مولا عیسی نجات پیدا مونی، امو رقم که اونا ام نجات پیدا مونه.“ ^{۱۲} اوخته تمام جماعت چپ شد و د تورای برنابا و پولس که د باره معجزه ها و کارای عجیب که خدا د بین مردم غیر یهود توسط ازوا انجام دده بود، گوش دد. ^{۱۳} امی که تورای ازوا خلاص شد، یعقوب گُفت: ”برارای عزیز، دز مه گوش بدید. ^{۱۴} شمعون پترس بلده مو بیان کد که خدا چی رقم از اول نظر لطف کد که از بین ملت ها یگ قوم ره بلده نام خو انتخاب کنه. ^{۱۵} ای مطابق تورای پیغمبرا آسته، امو رقمیکه د کلام مقلّس نوشته یه:

^{۱۶} بعد ازی چیزا ما پس میم

و خانه داوود ره که چپه شده، دوباره آباد مونم؛

ما خرابی های شی ره بازسازی مونم،

و او ره دوباره د سر پای شی ایسته مونم،

^{۱۷} تا باقی بنی آدم خداوند ره جستجو کنه،

یعنی پگِ امزُو مِلَّتِ های که نامِ ازمه دَ سرِ ازوا ایشته شده.

ای ره خُداوندی مَوگه که امی چیزا ره انجام میدیه^{۱۸} و از قدیم معلومدار کده.^{۱۹} پس نظرِ ازمه اینی آسته: کسای که از بِنِ مِلَّتِ ها سُون خُدا پس مییه، اونا ره نَباید دَ تَکلیفِ بِنَدَری،^{۲۰} بلکه دَزوا نِوشته کنی که از اَلوده شُدو قد بُتِ ها، از زنا کاری، از خوردونِ گوشتِ حیوانای قَهه شُدو و از خوردونِ خُونِ دُوری کنه،^{۲۱} چراکه از زمانای قدیم دَ هر شارِ مَوسِی کسای ره دَشت که شریعتِ شی ره تعلیم میدد و هر روز آرام دَ عبادتِ خانه ها او ره میخانند.

خطِ بلدهِ ایماندارای غیرِ یهود

^{۲۲} پس رَسُولا و بُزرگا قد تمامِ جماعتِ ایماندارا فیصله کد که چند نفر ره از مَنِه خُو اِنْتِخاب کنه و قد پولس و برنابا دَ اَنطاکیه رَیی کنه. اونا یهودای مشهور دَ برسابا و سیلاس ره اِنْتِخاب کد که هر دُوی شی دَ بِنِ برارونِ ایماندارِ مقامِ رهبری ره دَشت.^{۲۳} اوخته اونا اینی خط ره نِوشته کده از دِستِ برارو رَیی کد:

” مو رَسُولا و بُزرگا، برارونِ شُمو سلام خُوره دَ زِ شُمو برارونِ ایماندارِ غیرِ یهود که دَ اَنطاکیه، سوریه و قِیلیقیه اَسْتید، تقدیم مونی.

^{۲۴} مو شِنیدی که بعضی کسا از مینکل ازمو اَمده و بدُونِ امرِ ازمو قد تورای خُو شُمو ره دَ تَشویشِ اَندخته و فِکرای شُمو ره گَدود کده.

^{۲۵} امزی خاطرِ پگِ مو دِ یگِ دلِ تَصمیمِ گِرفتی که چند نفر ره اِنْتِخاب کنی و قد عزیزای خُو، برنابا و پولس دَ پیشِ از شُمو رَیی کنی،^{۲۶} قد مَرَدای که جانِ خُو ره از خاطرِ خِدمتِ مَولای مو عیسی مسیح دَ خطرِ اَندخته.^{۲۷} پس مو یهودا و سیلاس ره رَیی کدی تا امی چیزا ره زبونی دَ زِ شُمو بَگه.

^{۲۸} چُونِ روحِ اَلُتُدس و مولا زِم دیدی که بارِ گِرَنگِ دَ سرِ شُمو نَه ایللی، بَغیرِ از امزی دَستورای ضروری:^{۲۹} از هر چیزای که بلدهِ بتِ ها قُرَبانی شُدو بَشه، از خُون، از گوشتِ حیوانای قَهه شُدو و از زنا کاری دُوری کُنید. اگه امزی چیزا خود ره نگاه کُنید، کارِ خُوبِ مَوکُنید. سلامتِ بَشید.

^{۳۰} پس اونا رَیی شُدو دَ اَنطاکیه رفت و دَ اُونجی جماعتِ ایماندارا ره جَم کده خط ره دَزوا دَد.^{۳۱} وختیکه مَرَدُمِ اَمو خط ره خاند، اونا از پیغامِ تشویقِ کُننده شی غَدَرِ خوشحال شُد.^{۳۲} یهودا و سیلاس که هر دُوی شی از جُمَلِه اَنبیا بُود، قد تورای مَفْصلِ خُو برارو ره تشویق و تقویت کد.^{۳۳} بعد ازو که اونا یگِ مَدَتِ ره دَ اُونجی مند، برارای ایماندارِ اَنطاکیه اونا ره دَ سلامتِی پس سُونِ کسای رَیی کد که از پیشِ ازوا اَمَد.^{۳۴} [مگم دَ نظرِ سیلاس خُوب بُود که دَ اَنطاکیه بُمَنه.]^{۳۵} لیکن پولس و برنابا دَ اَنطاکیه مند و قد غَدَرِ برارای دِیگه دَ تعلیم و وَعْظِ کلامِ خُداوندِ مَشْغُول بُود.

جدایی پولس از برنابا

^{۳۶} بعد از چند روز پولس دَ برنابا گُفت: ”بیه، پس دَ شارای بوری که کلامِ خُداوند ره دَزوا اِعلان کده بُودی و بِنگری که ایماندارا چَطور آسته.“^{۳۷} برنابا میخواست که یوحَنای مشهور دَ مَرَقَس ره ام قد خُو بیره.^{۳۸} مگم پولس صلاح نَدید که او ره قد خُو بیره، چراکه مَرَقَس اونا ره دَ پَمفیلیه ایله کَدَد و دَ کارِ اِعلانِ خوشخبری قد ازوا اِدامه نَدده بُود.^{۳۹} بَحْثِ ازوا دَ اندازه کَلو شُد که اونا یگدِیگه خُو ره ایله کد و برنابا مَرَقَس ره گِرفته دَ کِشتی سُونِ جزیره قیرس رفت.^{۴۰} لیکن پولس، سیلاس ره همسَفَرِ خُو اِنْتِخاب کد و دَ وسیله برارو دَ فیضِ خُداوند سِپَرده شُدو حَرکت کد.^{۴۱} او از سوریه و قِیلیقیه تیر شُد و جماعتِ های ایماندارا ره دَ امزُو جای ها تقویت کد.

یگجای شُدونِ تیموتائوسِ قد پولس و سیلاس

^{۱۶} پولس دَ دربه و لَستره رسید. دَ لَستره یکی از پیروا دَ نامِ تیموتائوسِ زندگی مَوکد که آبه شی مسیحی یهودی، مگم آتِه شی یونانی

بود^۲ و برارای ایماندار دَ شارای لستره و قونیه ازو تعریف مُوكد. ^۳ پوئس خاست او ره قد خو قتی بیره؛ پس از خاطر یهودیای امزو منطقه او ره ختنه کد، چون پگ میدنست که آته شی یونانی آسته. ^۴ دَ حالیکه اونا شار دَ شار میگشت، فیصله های ره که رسولا و بزرگا دَ اورشلیم کدد، دَ ایماندارا موگفت تا اونا مطابق ازوا عمل کنه. ^۵ دزی رقم جماعت های ایماندارا دَ ایمان خو قوی مُوشد و روز دَ روز تعداد ازوا کلو شده مورفت.

خاو پوئس دَ شار تروآس

^۶ وختیکه اونا از منطقای فریجیه و غلاتیه تیر مُوشد، روح اَلقدس اونا ره نه ایشته که کلام خُدا ره دَ ولایت آسیا اعلان کنه. ^۷ و غتیکه اونا دَ سرحد منطقیه میسیه رسید، کوشش کد که دَ منطقیه بطینییه بوره، مگم روح مولا عیسی دزوا اجازه ندد. ^۸ پس اونا از میسیه تیر شده دَ شار تروآس آمد. ^۹ دَمزو شاو پوئس دَ خاو دید که یگ آدم مقدونی ایسته بود و دَ زاری دزشی موگفت: ”دَ ولایت مقدونیه بیه و مو ره کومک گو.“ ^{۱۰} امی که پوئس ای خاو ره دید، فوراً مو تیاری گرفت که سون مقدونیه ری شنی، چون اطمینان پیدا کدی که خُدا مو ره کوی کده تا خوشخبری ره دزوا ام برستی.

ایمان آوردن لیدیه دَ شار فیلیپی

^{۱۱} دَ شار تروآس دَ کشتی سوار شدی و مُستقیم سون جزیره ساموتراکی رفتی و روز دیگه شی از اونیجی طرف شار نیاپولس حرکت کدی. ^{۱۲} ازونیجی دَ فیلیپی رفتی که یگ شار کنه دَ ولایت مقدونیه و مُستعمره امپراطوری روم بود و مو مدت چند روز دَ امزو شار مندی. ^{۱۳} دَ روز آرام مو از درگه شار بُر شدی و دَ لب دریا رفتی دَ فکر ازی که جای دُعای یهودیا دَ اونیجی بشه. پس مو شستی و قد خائونوی که دَ اونیجی جم بود، دَ توره گفتو شدی. ^{۱۴} یکی از شتوندا یگ خائو دَ نام لیدیه بود که رخت های ارغوانی سودا مُوكد. او از مردم شار تیاتیرا و یگ خائون خُدا پرست بود. خُداوند دل ازو ره واز کد تا پیغام پوئس ره قبول کنه. ^{۱۵} وختیکه او و خانوار شی غسل تعمید گرفت، او از مو خاهش کده گُفت: ”اگه شمو یقیناً مَره یگ ایماندار مولا عیسی میدنید، بیید دَ خانه مه بشینید.“ از بس که غدر شله شد مو قد شی رفتی.

بندی شدن پوئس و سیلاس دَ شار فیلیپی

^{۱۶} یگ روز وختیکه مو دَ جای دُعا مورفتی قد یگ کنیز سر خوردی که او روح پالگری و غیگویی دشت و ازی راه بلده بادارای خو فایده کلو حاصل مُوكد. ^{۱۷} او رد از مو و پوئس ره گرفتد و چیغ زده موگفت: ”امی نفرا خدمتگارای خُداي مُتعال آسته که راه نجات ره دز شمو اعلان مونه.“ ^{۱۸} او بلده روزای کلو دَ امزی کار ادامه دد، تا ای که پوئس دَ تنگ آمد و دَمزو روح گُفت: ”دَ نام عیسی مسیح دز تو امر موئم که ازی دُختر بُر شو!“ و روح قوری ازو دُختر بُر شد. ^{۱۹} امی که بادارای کنیز دید که امید پیسه پیدا کدون ازوا از دست رفته، اونا پوئس و سیلاس ره گرفته دَ میدان شار پیش حاکما کش کد. ^{۲۰} و اونا ره دَ پیش حُکمرانا حاضر کده گُفت: ”ای ادما یهودی آسته و شار مو ره گدوؤد مونه. ^{۲۱} اونا رواج های ره تبلیغ مونه که قبول کدو و دَ جای آوردن ازوا بلده ازمو مردم رومی جایز نییه.“ ^{۲۲} اوخته مردم یگ دست شده دَ بیه پوئس و سیلاس هُجوم آورد و حُکمرانا امر کد که کالای ازوا ره از جان شی بُر کنه و اونا ره چوب بزنه. ^{۲۳} بعد از زدو- کوی کلو اونا ره دَ بندی خانه اندخت و دَ قومندان بندی خانه امر کد که ازوا سخت نگاهداری کنه. ^{۲۴} وختیکه ای دستور دَ قومندان بندی خانه دده شد، او اونا ره دَ بندی خانه که سخت محافظت شده بود اندخت و پایای ازوا ره دَ کنده چیو بسته کد. ^{۲۵} نزدیکای نیم شاو پوئس و سیلاس مشغول دُعا- و مناجات بود و دَ پیشگاه خُدا سرود حمد- و ثنا میخاند و دیگه بندی ها گوش مُوكد که ^{۲۶} اولغته زلزله شدید شد و بندی خانه ره از تادو شی شور دد. دَ امزو لحظه تمام درگه های بندی خانه واز شد و بندهای پگ بندیا ایله شد. ^{۲۷} وختیکه قومندان بندی خانه بیدار شد و درگه های بندی خانه ره واز دید، گمان کد که بندیا دوتا کده؛ پس شمشیر خو ره کشید که خود ره بگشه. ^{۲۸} مگم پوئس دَ آواز بلند گُفت: ”خود ره اوگار نکو! پگ مو امینجی آستی.“ ^{۲۹} قومندان بندی خانه چراغ ره طلب کده دَ عجله داخل رفت و دَ حالیکه میلرزید دَ پیش پای پوئس و سیلاس افتد ^{۳۰} و اونا ره برو بُر کده گُفت: ”بادارای مه، ما باید چیز کارکنم تا نجات پیدا کنیم؟“ ^{۳۱} اونا دَ جواب شی گُفت: ”دَ مولا عیسی ایمان بیرو و تو و پگ خانوار تو نجات پیدا مونید.“ ^{۳۲} اوخته پوئس و سیلاس پیغام مولا عیسی ره دزو و دَ تمام کسای که دَ خانه شی بود، رسند. ^{۳۳} دَمزو غیت شاو قومندان بندی خانه اونا ره برو آورده زخمای ازوا ره ششت و خود شی و پگ خانوار

شی فوراً غسلِ تعمید گرفت. ^{۳۴} بعد از قومندانِ بندی خانه اونا ره دَ خانه خُو برده بلده ازوا نان اورد و ازی که خود شی قد تمام خانوار خُو دَ خدا ایمان آورده بود، کلو خوش بود. ^{۳۵} امی که روز شد، حکمرانا چند عسکر ره ری کده گفت: ”اونا نفره ايله گو.“ ^{۳۶} قومندانِ بندی خانه ای خبر ره دَ پولس رسنده گفت: ”حکمرانا امر کده که شمو ره ايله کتم. پس آلی بر شده بخیر بورید.“ ^{۳۷} مگم پولس دَ جواب ازوا گفت: ”اونا موره دَ پیش روی مردم بدون سوال و جواب چوب زد و دَ بندی خانه اندخت، دَ حالیکه مونفرای رومی آستی. و آلی اونا میخایه که موره تاشکی برکنه؟ هرگز نه! بیل که خودگون شی بییه و موره برو بیره.“ ^{۳۸} عسکرا امی تورا ره دَ حکمرانا رسند. وختی اونا شنید که پولس و سیلاس رومی آسته، غدر ترس خورد ^{۳۹} و آمده ازوا غدر خاهی کد و اونا ره برو آورده ازوا خاهش کد که شار ره ايله کنه. ^{۴۰} وختی اونا از بندی خانه بر شد، اونا دَ خانه لیدیه رفته برارای ایماندار ره دید و اونا ره تشویق کده ازونجی رفت.

شورش دَ شارِ تسالونیکي

۱۷ ^۱ وختیکه اونا از شارای آمفیپولس و آپولونیا تیر شد اونا دَ شارِ تسالونیکي رسید که یگ عبادت خانه یهودیا دَ اونجی بود. ^۲ پولس مطابقِ عادت خُو دَ عبادت خانه رفت و دَ سه روز آرام قد ازوا از کتابِ مقدس بحث و گفتگو کد ^۳ و تشریح کده دلیل می آورد که لازم بود مسیح رنج بنگره و از مرده ها دوباره زنده شنه و ام موگفت: ”امی عیسی ره که ما دز شمو اعلان مونم، امو مسیح وعده شده آسته.“ ^۴ بعضی از یهودیا قانع شده قد پولس و سیلاس یگجای شد، امچنان گروه کته یونانیای خدا پرست و تعداد کلون خائونوی نامدار. ^۵ مگم یهودیا کلو بخیلی شی آمد. پس اونا یگ تعداد آدمای ايله گشت ره از کوچه-و-بازار جم کده یگ گروه جور کد و شار ره دَ شورش اورد و دَ خانه یاسون حمله کد تا پولس و سیلاس ره دَ پیش مردم بیره. ^۶ وختیکه اونا ره پیدا ننتست، اونا یاسون و یگ تعداد از برارای ایماندار ره دَ پیش حاکمای شار برد و چیغ زده گفت: ”امی کسای که پگ دنیا ره گدوژ کده، آلی دَ اینجی آمده ^۷ و یاسون اونا ره دَ خانه خُو جای دده. اونا پگ شی دَ خلاف حکم قیصر رفتار مونه و موجه که یگ پادشاه دیگه دَ نام عیسی وجود دَره.“ ^۸ پس مردم و حاکمای شار از شنیدون ازی خیر سخت دَ تشویش شد. ^۹ مگم از یاسون و دیگر و ضمانت گرفته، اونا ره ايله کد.

پولس و سیلاس دَ شارِ بیریه

^{۱۰} امی که هوا تریک شد برارای ایماندار، پولس و سیلاس ره دَ شارِ بیریه ری کد. اونا وختیکه دَ اونجی رسید دَ عبادت خانه یهودیا رفت. ^{۱۱} یهودیای بیریه از یهودیای تسالونیکي کده فکر شی روشوتر بود، چون اونا پیغام پولس و سیلاس ره دَ شوق کلو قبول کد و هر روز کتابِ مقدس ره میخاند تا بنگره چیزای ره که پولس گفته، راست آسته یا نه. ^{۱۲} امی رقم غدر ازوا ایمان اورد؛ امچنان تعداد کلون خائونوی نامدار یونانی و مردای یونانی. ^{۱۳} مگم وختیکه یهودیای تسالونیکي فامید که پولس دَ بیریه کلام خدا ره اعلان مونه، اونا دَ اونجی ام آمده مردم ره دَ شورش اورد. ^{۱۴} پس برارای ایماندار دستی پولس ره سون لب دریا ری کد، مگم سیلاس و تیموتائوس دَ بیریه مند. ^{۱۵} نفرای که پولس ره همراهی موکد، اوره تا شار آتن رسند و بعد ازی که از پولس بلده سیلاس و تیموتائوس دستور گرفت که اونا هر چی زودتر دَ پیش ازو بییه، خودون ازوا پس دَ بیریه رفت.

پولس دَ شارِ آتن

^{۱۶} دَ حالیکه پولس دَ آتن انتظار سیلاس و تیموتائوس ره میکشید، او تمام شار ره پر از بت ها دید و روح شی دَ وجود ازو دَ شور آمد. ^{۱۷} پس او دَ عبادت خانه قد یهودیا و مردمای خدا پرست و امچنان دَ بازار قد راهروا هر روز بحث موکد. ^{۱۸} تعداد از فلسفه دانای اپیکوری و رواقی ام قد ازو بحث ره شروع کد. بعضی ازوا موگفت: ”ای آدم ايله گوی چی میخایه بگیه؟“ دیگر موگفت: ”مثل که تبلیغگر خدایون بیگنه آسته،“ چرا که پولس خوشخبری عیسی و قیامت ره اعلان موکد. ^{۱۹} پس او ره گرفته دَ شورای کوه آریوپاگس برد و گفت: ”ایا امکان دَره مو ام بفامی که امی تعلیم نو ره که تو پیشهاد مونی چی آسته؟“ ^{۲۰} نورای تو دَ گوش مو عجیب-و-غریب مییه. مو میخاهی معنای ازوا ره بفامی.“ ^{۲۱} پگ آتی ها و خارجی های که دَ اونجی زندگی موکد، وخت خوره بغیر از گفت و شنود دَ باره چیزای نو دَ هیچ چیزی دیگه مصرف نموکد.

^{۲۲} پس پولس د مینکل شورای کوه آریوپاگس ایسته شده گفت: ”ای مردم شار آتن! ما مینگرم که شمو د تمام چیزا خوب مذهبی آستید.
^{۲۳} چون غتیکه د شار شمو می گشتم و عبادت گاه های شمو ره توخ موکدم، د یگ قربانگاه رسیدم که دزو نوشته شده بود: ’تقدیم د خدای نشنخته.’

امو خدای ره که شمو نشنخته پرستش مونیید، ما اموره دز شمو اعلان مومم. ^{۲۴} خدای که دنیا و هر چیزی ره که د منه شی موجود آسته جور کد، او صاحب زمی و آسمو آسته؛ او د خانه های که قد دست انسان جور شده زندگی نمونه ^{۲۵} و نه ام د وسیله دست انسان خدمت موشه مثل که بگی او د یگو چیز ضرورت دشته بشه، چرا که خود شی د پگ آدما زندگی و نفس و تمام چیزای دیگه ره میدیه. ^{۲۶} او پگ ملت ها ره از یگ آدم خلق کد تا که د تمام روی زمی جای بگیری و بلده ازوا وخت ها و سرحدای جای بود. و باش ازوا ره تعیین کد. ^{۲۷} مقصد خدا ای بود که مردم او ره بطلبه تا شاید تیمتله کده او ره پیدا کنه، اگر چه او از هیچ کدم از مو دور نییه.

^{۲۸} چون د قدرت ازو مو زنده آستی، حرکت مونی و وجود دری؛ امو رقم که بعضی از شاعرای شمو مویکه:

’مو از نسل ازو آستی.’

^{۲۹} و چون پگ مو نسل خدا آستی، مو نباید گمان کنی که الوهیت مثل بتی آسته که از طلا، نقره یا سنگ تراش شده د مطابق هنر و مهارت انسان جور موشه. ^{۳۰} خدا زمانای جهالت انسان ره نادیده گرفت، مگم آلی د پگ مردم د هر جای امر مویکه که توبه کنه. ^{۳۱} چون او یگ روز ره تعیین کده که د او روز دنیا ره د وسیله مردی که انتخاب کده عادلانه قضاوت مونه و خدا وختیکه امو شخص ره از مردها دوباره زنده کد، ای توره ره د تمام مردم ثابت کد.

^{۳۲} وختیکه شورا د باره قیام مرده ها شنید، بعضی کسا ریشخندی کد، ولی یگ تعداد گفت: ”د یگ وخت دیگه بسم د باره ای چیزا از تو میشنوی.“ ^{۳۳} امی رقم پولس از بین ازوا بر شد. ^{۳۴} مگم چند نفر قد ازو یگجای شده ایمان آورد که د بین ازوا دیونیسوس عضو شورای آریوپاگس و یگ خاتو د نام داماریس و ام دیگه نفرای که قد ازوا بود، وجود دشت.

پولس د شار قرنثس

۱۸ ^۱ بعد ازو پولس آتن ره ایله کده د شار قرنثس رفت ^۲ و د اونجی قد یگ آدم یهودی د نام اکیلا که از مردم اصلی پونطس بود، شینخته شد. اکیلا قد خاتون خو پرسکیلا نو از ملک ایتالیا د قرنثس آمد، چرا که کلودیوس امپراطور حکم کده بود که پگ یهودیا از روم بر شنه. پولس د دیر ازوا رفت ^۳ و ازی که اونا همشغل بود، پولس قد ازوا مند و کار کد، چون شغل پگ ازوا خیمه دوزی بود. ^۴ او هر روز آرام د عبادت خانه جر. و بحث کده کوشش مویکه که یهودیا و یونانیا ره د باره عیسی مسیح قناعت بدیه. ^۵ وختیکه سیلاس و تیموتائوس از منطقه مقدونیه آمد، پولس تمام وخت خو ره وقف اعلان پیغام خدا کد؛ او بلده یهودیا شاهی میدد که عیسی امو مسیح وعده شده آسته. ^۶ مگم وختیکه اونا قد ازو مخالفت کده بد زبونی کد، او خاک چین خو ره د اعتراض تک زده دزوا گفت: ”خون شمو د گردون خودگون شمو! از گردون ازمه خلاص آسته. بعد ازی د پیش غیر یهودیا مورم.“ ^۷ اوخته پولس اونا ره ایله کده د خانه یگ نفر د نام تیتیس یوستس رفت. او یگ آدم خدا پرست بود و خانه شی د پالوی عبادت خانه یهودیا موقعیت دشت. ^۸ و کریسپس که سرپرست عبادت خانه بود، قد تمام خانوار خو د مولا عیسی ایمان آورد. علاوه ازی، غدر مردم قرنثس که پیغام پولس ره شنید، ایمان آورد و غسل تعمید گرفت. ^۹ یگ شاو مولا عیسی د خاو د پولس گفت: ”هیچ ترس نخور؛ د وعظ خو ادامه بدی و چپ نشی، ^{۱۰} چرا که ما قد تو آستم. هیچ کس د بله تو دست باله نمونه که دز تو ضرر برسنه، چون غدر مردم دمزی شار دز مه تعلق دزه.“ ^{۱۱} پس پولس مدت یگ سال و شش ماه د اونجی مند و کلام خدا ره دزوا تعلیم میدد.

^{۱۲} وختیکه گالیو، والی ولایت آخیا بود، یهودیا دسته جمعی د سر پولس هجوم آورده او ره د محکمه برد ^{۱۳} و گفت: ”ای آدم مردم ره وادار مونه که خدا ره قدر روش های که برخلاف قانون رومی آسته، پرستش کنه.“ ^{۱۴} حین که پولس میخواست دان خو ره واز کنه، گالیو د یهودیا گفت: ”او مردم یهود! اگه ای مسئله یگو جرم و جنایت مویود، ما د ادعا های شمو گوش میدم.“ ^{۱۵} مگم ازی که امی مسئله مربوط د تورا،

نام ها و شریعتِ خودگون شُمو آسته، باید خودگون شُمو حل-و- فصل کنید. ما نمیخایم دَ باره امزی مسئله ها قضاوت کنیم.“^{۱۶} پس گالیو اونا ره از محکمه بُر کد.^{۱۷} اوخته پگ ازوا سوسنتیس ره که سرپرستِ عبادت خانه بود، گرفته دَ پیش محکمه زد-و- کوی کد، مگم گالیو هیچ دَ غم امزی چیزا نَشُد.

پس آمدونِ پولس دَ شارِ انطاکیه

^{۱۸} بعد ازى واقعه پولس روزای کلو ره دَ اُونجی تیر کده قد برارای ایماندار خدا حافظی کد و دَ کشتی طرفِ سوریه ریی شد و پرسکلا و اکیلا ام قد شی قتی بود. دَ شارِ کنخریا پولس سر خُو ره کل کد، چراکه دَ گردون خُو نذر گرفته بود.^{۱۹} وختیکه اونا دَ شارِ افسس رسید، پولس ازو دُو جدا شد و خود شی دَ عبادت خانه رفت و قد یهودیا دَ بحث کدو شد.^{۲۰} اونا از شی خواهش کد که بلده وخت کلو قد ازوا بُمنه، مگم او قبول نکد،^{۲۱} بلکه ازوا خدا حافظی کده گفت: ”اگه خاستِ خدا بَشه، بسم پیش شُمو مییم.“ بعد ازو دَ کشتی سوار شده از افسس ریی شد.^{۲۲} وختیکه او دَ بندرِ قیصریه رسید، اُونجی دَ اوزشکیم رفت و بعد از سلام و احوال پرسی قد جماعتِ ایماندارا سون شارِ انطاکیه حرکت کد.

سفرِ سومِ پولس

^{۲۳} بعد از تیر کدونِ یگ مدت دَ انطاکیه، او بسم حرکت کد و سلسله وار سرزمینِ غلاتیه و فریجیه ره گشته تمام پیروا ره تقویت کد.

^{۲۴} دَ امزو غیت یگ آدم یهودی دَ نام آپولس که دَ شارِ سکندریه تولد شده بود، دَ افسس آمد. او یگ توره گوی خوب و دَ کلام خدا دانا و قوی بود.^{۲۵} او دَ راهِ مولا عیسی تربیه شد و پُر از شور-و- شوقِ روحانی چیزای ره که دَ باره عیسی بود، دَ دقت مَوگفت و تعلیم میدد، اگرچه فقط از تعمیدِ یحیی خبر دشت.^{۲۶} امو آدم دَ عبادت خانه بدون ترس-و- وهم دَ توره گفتو شد. وختیکه پرسکلا و اکیلا تورای شی ره شنید، اونا او ره گوشه برده راهِ خدا ره دقیقتر بلده شی بیان کد.^{۲۷} غیتیکه آپولس میخاست سون ولایتِ اخیّا سفر کنه، برارای ایماندار او ره تشویق کد و دَ ایماندارای امزو جای نوشته کد که ازو پذیرایی کنه. آپولس امی که دَ اُونجی رسید، کسای ره که دَ وسیله فیضِ خدا ایمان آورده بود، کلو کومک کد،^{۲۸} چراکه او دَ پیش تمام مردمِ یهودیا ره قد قدرتِ بیان بند اندخت و قد استفاده از کتابِ مقدس ثابت کد که عیسی امو مسیح وعده شده آسته.

پولس دَ شارِ افسس

۱۹ ^۱ وختیکه آپولس دَ قُرنتس بود، پولس از منطقه بالنه سفر کده دَ افسس آمد و دَ اُونجی قد بعضی از پیروا روی دَ روی شد^۲ و ازوا پُرسان کد: ”وختیکه ایمان آوردید، روح القدس ره حاصل کدید؟“ اونا دَ جواب شی گفت: ”نه، مو حتی نشنیدے که روح القدس وجود دَره.“^۳ پولس ازوا پرسید: ”پس چی رقم تعمید گرفتید؟“ اونا گفت: ”تعمیدِ یحیی.“^۴ پولس گفت: ”تعمیدِ یحیی امی بود که مردم از گناه های خُو توبه کنه و یحیی دَ مردم مَوگفت که دَ کسی ایمان بیره که بعد ازو میه، یعنی دَ مولا عیسی.“^۵ وختی اونا امی چیزا ره شنید، دَ نام مولا عیسی تعمید گرفت.^۶ غیتیکه پولس دستای خُو ره دَ سر ازوا ایشست، روح القدس دزوا نازل شد و اونا دَ زبونای مختلف توره گفت و نبوت کد.^۷ اونا پگ شی تقریباً دوازده نفر بود.

^۸ پس پولس دَ عبادت خانه یهودیا رفت و مدت سه ماه دَ اُونجی بدون ترس توره گفت؛ او دَ باره پادشاهی خدا بحث کده مردم ره قناعت میدد.^۹ مگم بعضی از شنوندا سنگدل بود و از ایمان آوردو سرپیچی کده دَ پیش روی مردم دَ باره راهِ عیسی بدگویی مَوکد. امزی خاطر پولس ازوا گوشه گیری کد و پیروا ره قد خُو گرفته بُرد و هر روز دَ تالارِ سُخترانی که مربوط دَ تیرانوس بود، مجلسِ بحث ترتیب میدد.^{۱۰} ای کار تا مدت دُو سال دوام کد تا ای که تمام باشنده های ولایتِ آسیا، ام از یهودیا و ام از یونانیا، پیغام مولا عیسی ره شنید.^{۱۱} خدا از دستِ پولس معجزه های کنه نشو میدد،^{۱۲} دَ اندازه که مردم دستمالا و پیشبندای ره که دَ جانِ پولس ملیده شده بود، موبُرد و دَ جانِ مریضای خُو موملید و اونا از مریضی که دشت شفا پیدا مَوکد و جنیات از جانِ ازوا بُر موشد.

^{۱۳} مگم یک تعداد از جنگیرای گشتگر یهودی ام کوشش کد که نام مولا عیسی ره د بِلَه جندیا بگیره. اوخته اونا گُفت: ”د نام عیسی که پولس و عظم موکنه، دز شمو امر میدیم که بر شنید!“ ^{۱۴} هفت نفر از بچکیچای اسکیا که یکی از پیشوایون بزرگ یهود بود، ای کار ره موکد. ^{۱۵} مگم جن د جواب ازوا گُفت: ”ما عیسی ره مینخشم و د باره پولس ام خبر درم، مگم شمو کی آستید؟“ ^{۱۶} امو آدم جندی قد چنان قُدرت د بِلَه ازوا حمله کد که د سر پگ شی زور شد و اونا میده و دلده ازو خانه لُچ دوتا کد. ^{۱۷} تمام باشنده های افسس از یهودی گرفته تا یونانی ازی توره خبر شد و پگ ازوا د ترس-و-وهم اُفتد و نام مولا عیسی د بین ازوا کلو مُحترم شد. ^{۱۸} عذر امزو کسای که ایمان اوردد اُمده کارای خو ره اقرار و افشا کد. ^{۱۹} و تعداد کلون امزو کسای که جادوگری موکد، کتابای خو ره جم کده د پیش روی پگ مردم در دد. قیمت ازوا ره که حساب کد، برابر پنجاه هزار سکه نقره بود. ^{۲۰} د امزی رقم کلام مولا عیسی تیت موشد و قُدرت کلو تر پیدا موکد.

شورش د شار افسس

^{۲۱} بعد ازی واقعه ها پولس د رهنمایی روح اقدس تصمیم گرفت که از مقدونیه و آخیا تیر شده د اورشلیم بوره. او گُفت: ”بعد از رفتو د اونجی، شار روم ره ام باید بنگرم.“ ^{۲۲} پس دو نفر از همکارای خو، یعنی تیموتائوس و اراسطس ره د مقدونیه ری کد و خود شی بلده یگ مدت کلو تر د آسیا مند.

^{۲۳} تقریباً دَمزو عیت سر-و-صدای کلو د باره راه مولا عیسی د افسس باله شد. ^{۲۴} د اونجی یگ زرگر د نام دیمتریوس بود که عکسای نقره بی بُتخانه آرتیمیس ره جور موکد و ای کار بلده صنعتگرا فایده کلو میرسند. ^{۲۵} او تمام صنعتگرای همشغل و پگ کارگرای ازوا ره جم کده گُفت: ”آلیگو، شمو میدنید که روتق زندگی مو دَمزی شغل بستگی دره. ^{۲۶} و امو رقم که مینگرید و میشنوید امی پولس قد تبلیغای خو نه فقط د افسس از مو، بلکه تقریباً د سراسر آسیا کلو مردم ره گمراه کده و موگه: ’چیزی که قد دست انسان جور شده، خدایو نیسته.‘ ^{۲۷} پس نه تنها که شغل مو د خطر آسته، بلکه خطر ازی ام آسته که عبادتگاه خدای بزرگ مو آرتیمیس از اعتبار بوفته و شکوه-و-بزرگی آرتیمیس که تمام آسیا و سراسر دنیا او ره پرستش مونه، از بین بوره.“ ^{۲۸} وختیکه اونا ای چیزا ره شنید، کلو قار شد و چیغ زده گُفت: ”بزرگ آسته آرتیمیس مردم افسس!“ ^{۲۹} پس شار د شورش اُفتد و مردم یگجای د میدان مسابقات هجوم برده گایوس و آسترخس ره که از مردم مقدونیه و از همسفرای پولس بود، دستگیر کد و کشل کده قد خو برد. ^{۳۰} پولس میخواست که د بین مردم بوره، مگم پیروای مولا عیسی او ره نه ایش. ^{۳۱} حتی یگ تعداد از کئه سرای ولایت آسیا که قد پولس دوست بود، د پیش پولس نفر ری کده اصرار کد که د میدان مسابقات نروه. ^{۳۲} بعضی کسا یگ چیز گُفته چیغ میزد و گروه دیگه شی چیز دیگه، چون جمعیت د سردرگمی بود و زوره مردم مقصد جم شدن خو ره هیچ نموفامید. ^{۳۳} یگ تعداد مردم فکر کد که سکندر مسؤل آسته، چرا که یهودیا او ره پیش اندختد. پس او قد دست خو اشاره کد که مردم آرام شه و خاست تا د پیش مردم از یهودیا دفاع کنه. ^{۳۴} مگم وختی مردم فامید که سکندر یهودی آسته، پگ شی د یگ آواز د مدت دو ساعت یکسره چیغ میزد: ”بزرگ آسته آرتیمیس مردم افسس!“ ^{۳۵} آخر کار مسؤل شار مردم ره آرام کده گُفت: ”ای مردم افسس، کی د ای دنیا نمیدنه که شار افسس مو، حافظ عبادتگاه آرتیمیس بزرگ و حافظ سنگ مقدسی آسته که از آسمو د زمی پریده؟“ ^{۳۶} پس، ازی که هیچ کس امی حقیقت ره انکار کده نیتنه، شمو باید آرام بشینید و از عجله کار نگیرید. ^{۳۷} امی آدمای ره که شمو د اینجی اوردید، نه از عبادتگاه مو چیزی ره دزی کده و نه ام د ضد خدای مو توره کفرآمیز گُفته. ^{۳۸} پس اگه دیمتریوس و همکارای شی د ضد کسی کدم ادعا دره، درگه محکمه واز آسته و قاضیا ام حاضر. اونا میتنه د اونجی دعوا های خو ره د خلاف یگدیگه خو پیش کنه. ^{۳۹} اگه شمو کدم مسائل دیگه درید، باید د جلسه رسمی حل-و-فصل شه. ^{۴۰} چون خطر ازی آسته که حکومت روم مو ره مسؤل شورش امروز بدنه، د حالیکه کدم دلیل بلده شی ندری و هیچ جواب ام دده نیتنی.“ ^{۴۱} وختیکه امی چیزا ره گُفت، او جمعیت مردم ره رخصت کد.

مُسافرت پولس پس د مقدونیه و یونان

^{۲۰} امی که شورش خلاص شد، پولس پیروای مولا عیسی ره طلب کده اونا ره تشویق کد و بعد از خدا حافظی حرکت کده سون مقدونیه ری شد. ^۲ او د امزو منطفا سفر کده قد عذر تورا ایماندارا ره تشویق کد و آخر کار د یونان رسید ^۳ و سه ماه د اونجی مند. وختیکه

میخواست قد کشتی د سوریه بوره، فامید که یهودیا د ضد شی راه جوری کده. امزی خاطر تصمیم گرفت که از راه مقدونیه پس بوره. ^۴ اینی نفر ا قد شی قتی بود: سوپاتروس باجه پیروس از بیریه؛ آسترخس و سگندوس از تسالونیکه؛ گایوس از دریه؛ امچنان تیموتائوس، تیخیکاس و تروفیموس از ولایت آسیا. ^۵ ای نفر ا پیشلو رفت و د ترواس معطل ازمو شست. ^۶ مگم مو بعد از عید فطیر از شار فیلیپی د کشتی سوار شدی و پنج روز بعد د بندر ترواس د پیش ازوا رسیدی و یگ هفته د اونجی مندی.

^۷ د شاو یگشمبه بلده مراسم ثوئه کدون نان آخر عیسی مسیح قد یگدیگه خو جم شدی. پولس از خاطری که روز دیگه شی د سفر ری بود، بلده ایماندارا موعظه کد و تا نیم شاو د نقل های خو ادامه دد. ^۸ د باله خانه که جم شده بودی چراغای زیاد روشو بود. ^۹ د اونجی یگ جوان د نام ایتیحوس د دان کلکین شسته بود و د حالیکه پولس نقل موکد د بله ازو کم کم خاو میمد. د آخر خاو سر شی زور شد و او از منزل سه تاه پرید. وختیکه او ره باله کد، او مرده بود. ^{۱۰} پولس تا رفت و خود ره د بله شی آندخته او ره د بعل خو گرفت و گفت: "تسویش نکنید. جان شی د وجود شی آسته." ^{۱۱} وختیکه پولس دوباره باله رفت و نان ره ثوئه کده خورد، او کلو دیر گفتگوی خو ره ادامه دد یعنی تا دم روزواز شدو؛ بعد ازو بر شده رفت. ^{۱۲} و اونا امو جوان ره زنده د خانه برد و فکر پگ شی کاملاً آرام شد.

از شار ترواس د میلیتس

^{۱۳} مو پیش از دیگرو د کشتی سوار شده طرف بندر اسوس حرکت کدی تا که پولس ره ازونجی سوار کنی. او امی رقم فیصله کد، چون خود ازو خاست که تا اونجی ره پای پیده بوره. ^{۱۴} وختیکه پولس د شار اسوس قد مو یگجای شد، او ره د کشتی سوار کدی و د بندر میتیلینی رفتی. ^{۱۵} روز دیگه شی ازونجی د دریا ری شده د نزدیک جزیره خینوس رسیدی و روز سوم شی د جزیره ساموس رسیدی. صباح امزو روز د بندر میلیتس آمدی، ^{۱۶} چرا که پولس تصمیم گرفتد که د افسس گیر نکنه، چون نمیخواست د ولایت آسیا وخت تیر کنه. او عجله دشت که زودتر د اورشلیم برسه و د صورت امکان عید «روز پنجاهم» ره د اونجی بشه.

خدا حافظی پولس قد بزُرگای جماعت افسس

^{۱۷} پولس از میلیتس یگ پیغام د افسس ری کد و بزُرگای جماعت ایماندارا ره د پیش خو کوی کد. ^{۱۸} وختیکه اونا د پیش شی آمد، پولس دزوا گفت: "شمو میدنید، از اولین روز که ما پای خو ره د آسیا ایشتم د تمام وختیکه قد شمو بودم چطور رفتار کدم، ^{۱۹} یعنی چطور قد شکسته نفسی کامل و آودیده های کلو مولا عیسی ره خدمت کدم، باوجود آزمایش های که د وسیله دسیسه های یهودیا د بله مه آمد. ^{۲۰} شمو میدنید که ما از تعلیم ددون هر چیزی که بلده شمو فایده دشت دریغ نکدم، بلکه پیغام ره دز شمو رسندم و چی د جای عمومی، چی د خانه های شمو دز شمو تعلیم ددم. ^{۲۱} ما د یهودیا و یونانیا اعلان کدم که اونا د حضور خدا توبه کنه و د مولای مو عیسی مسیح ایمان بیره. ^{۲۲} و آلی د فرمون روح القدس د اورشلیم مورم و ازی که د اونجی چیز خیل د سر مه میه نمیدنم، ^{۲۳} سوای که روح القدس د هر شار دز مه خبر میدیه که بندی گری و سختی ها د انتظار مه آسته. ^{۲۴} مگم ادامه زندگی بلده مه اوقس ارزش ندره. فقط آرزوی مه امی آسته که دوره خو ره د آخر برستم و خدمتی ره که مولا عیسی د عهد مه ایشته، یعنی اعلان خوشخبری فیض خدا ره انجام بدیم. ^{۲۵} آلی ما میدنم که هیچ کدم از شمو که ما د مینکل شمو گشته پادشاهی خدا ره دز شمو اعلان کدم، دیگه روی مره نمینگرید. ^{۲۶} امزی خاطر امروز بلده شمو واضح موگیم که د روز آخرت خون هیچ کس د گردون از مه نیسته، ^{۲۷} چرا که د اعلان کدون تمام مقصد خدا بلده شمو هیچ کوتاهی نکدیم. ^{۲۸} فکر خو ره سون خود و سون پگ رمه که روح القدس شمو ره د سر ازوا سرپرست جور کده، بگیریید تا د بله جماعت ایماندارای خدا چوپونی کنید، چون خدا اونا ره قد خون باجه خو خریده. ^{۲۹} ما میدنم که بعد از رفتون مه گرگ های درنده د مینکل شمو مییه و د بله رمه رحم-و-دلسوزی نمونه. ^{۳۰} حتی از مینکل خودون شمو کسای باله موشه که حقیقت ره تغییر میدیه تا پیروا ره د دمال خود خو کش کنه. ^{۳۱} پس آگاه بشید و پرمشت نکنید که دای مدت سه سال، شاو و روز از اخطار ددو قد آودیده د هر کدم شمو فارغ نبودم. ^{۳۲} آلی شمو ره د خدا و د کلام پرفیض ازو تسلیم مونم که میتنه شمو ره آباد کنه و شمو ره د مینکل تمام کسای که تقدیس شده یگ میراث بدیه. ^{۳۳} ما چیم مه د طلا و نقره و یا کالای کسی نمنده. ^{۳۴} خودون شمو میدنید که قد امزی دستا زحمت کشیدیم و ضرورت های خود خو و کسای ره که قد مه بود، پوره کدیم. ^{۳۵} ما عملاً دز شمو نشو ددم که مو باید امی رقم زحمت بکشی و د آدمای ناتو یاری کنی و تورای مولا عیسی ره د یاد دشته بشی که موگفت: 'بخشیدو از گرفتو کده برکت شی کلو آسته.' ^{۳۶} وختیکه پولس تورای خو ره د آخر رسند، قد پگ ازوا زانو زده دعا کد. ^{۳۷} اونا

پگ شی غدر چخراکد و پولس ره د بغل خو گرفته ماخ کد. ^{۳۸} امی توره پولس اونا ره از پگ کلوتر غمگی کده بود که گفت: ”رؤی مره دیگه نمینگرید.“ اوخته اونا او ره تا بیخ کشتی همراهی کد.

سفر پولس د اورشلیم

۲۱^۱ بعد ازی که مو خود ره ازوا جدا کدی، مو از راه دریا سیده د جزیره کاوس آمدی. روز دیگه شی د جزیره رودس رفتی و ازونجی د شار پاتارا. ^۲ د اونجی یگ کشتی ره پیدا کدی که سون منطقه فیقیه ریی بود. پس دزو سوار شده حرکت کدی. ^۳ امی که قیرس از دور معلوم شد، مو از طرف جنوب ازو تیر شده د سفر خو طرف سوریه ادامه ددی و د بندر صور تاه شدی، چون قرار بود که بار کشتی ره د اونجی خالی کنه. ^۴ اوخته، ایماندارا ره پیدا کده هفت روز د اونجی مندی و اونا د هدایت روح القدس پولس ره محکم شد که سون اورشلیم نروه. ^۵ و غتیکه وخت مو د اونجی پوره شد، ازونجی ریی شده د سفر خو ادامه ددی. تمام ایماندارای امزو جای قد خائونو و بچکیچای خو مو ره تا برون شار همراهی کد و د لب دریا پگ مو زانو زده دعا کدی. ^۶ بعد ازو قد یگدیگه خو خدا حافظی کده مو د کشتی سوار شدی و اونا پس سون خانه های خو رفت.

^۷ مو از بندر صور د سفر دریایی خو ادامه ددی و د شار پتولامیس رسیدی و د اونجی قد برارو منده نشی کده یگ روز ره قد ازوا مندی. ^۸ روز دیگه شی اونجی ره ایله کده د شار قیصریه آمدی و د خانه فیلیپس خوشخبری دهنده رفته قد ازو مندی. او یکی از هفت خدمتگار نیک نام بود. ^۹ فیلیپس چار دختر خانه دشت که نبوت موکد. ^{۱۰} بعد از چند روز، د حالیکه مو د اونجی بودی، یگ پیغمبر د نام آگابوس از منطقه یهودیه د اونجی آمد. ^{۱۱} او د دیر ازمو آمد و کمر بند پولس ره گرفته دست و پای خو ره قد شی بسته کد و گفت: ”روح القدس اینی رقم موگه، یهودیای اورشلیم صاحب امزی کمر بند ره امی رقم بسته مونه و او ره د دست بیگنگو تسلیم مونه.“ ^{۱۲} وختیکه مو امی توره ره شنیدی، مو و کسای که د اونجی حاضر بود، از پولس خاهش کدی که د اورشلیم نروه. ^{۱۳} مگم پولس د جواب ازوا گفت: ”ای چی رقم کار آسته که شمو مونیید؟ چرا قد چخرای خو دل مره میده مونیید؟ ما تنها حاضر آستم که بندی شتم، بلکه حاضر آستم که از خاطر نام مولا عیسی د اورشلیم حتی جان خو ره فدا کنم.“ ^{۱۴} ازی که تورای مو دزو هیچ تاثیر نکد، مو از شله گی دست باله کدی و گفتی: ”بورو، هر چی که اراده خداوند بشه، امو رقم شنه.“

^{۱۵} بعد امزو روزا که د اونجی بودی، مو تیاری گرفته سون اورشلیم ریی شدی. ^{۱۶} یگ تعداد از پیروای شار قیصریه ام قد ازمو قتی آمد و مو ره د خانه مناسون برد تا قد ازو بمنی. او از جزیره قیرس و یکی از ایماندارای قدیمی بود. ^{۱۷} وختیکه د اورشلیم رسیدی برارای ایماندار د خوشی از مو پذیرایی کد.

پولس د اورشلیم

^{۱۸} روز دیگه شی پولس قد ازمو د دیدون یعقوب رفت و تمام بزرگای جماعت ایماندارا د اونجی حاضر بود. ^{۱۹} بعد از سلام و منده نشی، پولس از کارای که خدا د وسیله ازو د بین مردم غیر یهود کده بود، یگ یگ دزوا نقل کد. ^{۲۰} اونا وختیکه ای چیزا ره شنید، خدا ره ستایش کد و بعد ازو د پولس گفت: ”ای برار، تو میدنی که هزارها نفر از یهودیا ایمان آورده و پگ ازوا د باره شریعت سخت غیرت دره. ^{۲۱} و بلده ازوا گفته شده که تو د یهودیای که د مینکل مردمای غیر یهود زندگی مونه، تبلیغ مونی که از شریعت موسی روی بگردنه و اولادای خو ره ختنه نکنه و رسم- و رواج خو ره ام نگاه نکنه. ^{۲۲} آلی چی باید کنی؟ اونا حتماً از آمدون تو خبر موشه. ^{۲۳} پس هر چیزیکه مو دز تو موگی امو رقم بگو: د اینجی چار نفر قد مو آسته که ندر د گردون خو گرفته. ^{۲۴} تو اونا ره گرفته ببر و خود ره قد ازوا یگجای پاک گو. مصرف ازوا ره ام بدی تا اونا بننه سر خو ره کل کده ندر خو ره پوره کنه. اوخته پگ میدنه، چیزای که د باره ازو دزوا گفته شده هیچ حقیقت ندره، بلکه خود تو ام شریعت ره نگاه کده مطابق شی رفتار مونی. ^{۲۵} مگم د باره غیر یهودیای که ایمان آورده، مو فیصله خو ره نوشته کده دزوا ریی کدی تا از هر چیزی که بلده بت ها قربانی شده بشه و از خون و از گوشت حیوانای قبه شده و از زنا کاری پرهیز کنه.“ ^{۲۶} پس روز دیگه شی پولس امو چار نفر ره گرفته قد خو برد و قد ازوا قتی مراسم پاک شدو ره پوره کد. بعد ازو داخل خانه خدا شد و از تکمیل شدن روزای پاک شدو د پیشوا خبر دد تا بلده هر کدم ازوا یگ قربانی تقدیم شنه.

گرفتار شدن پولس د خانه خدا

۲۷ دوره هفت روزه پاک شدو نزدیک تکمیل شدو بود که بعضی از یهودیای آسیا پولس ره د خانه خدا دید. اونا مردم ره د شور آوردو پولس ره دستگیر کد^{۲۸} و چیغ زده گفتم: "ای مردای اسرائیلی، کومک کنیدا! ای امو کسی آسته که د هر جای د ضد قوم و شریعت مو و د ضد امزی جای مقدس تبلیغ مونه. د علاوه ازی، او یونانیا ره ام د خانه خدا آوردو و ای جای مقدس ره نجس کده." ۲۹ چون اونا چند وخت پیش تروفیموس از شار افسس ره قد پولس د شار دیده بود و گمان موكد که پولس او ره د خانه خدا آوردو بشه. ۳۰ پس پگ شار د شورش آمد و مردم د سر پولس هجوم آوردو او ره گرفت و از خانه خدا بر کد و درگه های خانه خدا فوری بسته شد. ۳۱ وختیکه جمعیت مردم میخواست او ره بگشه، د قومندان اردوی رومی خبر رسید که تمام مردم اورشلیم د شور آمده. ۳۲ او یگ دم قد عسکرا و صاحب منصبای خو طرف جمعیت خیز کد. وختیکه مردم قومندان و عسکرا ره دید، اونا از زدون پولس دست کشید. ۳۳ اوخته قومندان نزدیک آمده پولس ره دستگیر کد و امر کد که او ره قد دو زنجیر بسته کنه. بعد ازو پرسید که ای آدم کی آسته و چی کار کده؟ ۳۴ بعضی کسا از مینکل جمعیت د آواز بلند یگ چیز موگفت و بعضی دیگه شی چیز دیگه. وختیکه از خاطر چیغ-و-شور کلو نتنست حقیقت ره بفامه، او امر کد که پولس ره د قشله ببره. ۳۵ او که د راهزین قشله رسید، عسکرا از خاطر قار مردم مجبور شد که پولس ره د بله شانه های خو ببره، ۳۶ چرا که جمعیت مردم از دمال ازوا ری بود و چیغ میزد که "او ره بگشید."

دفاع پولس

۳۷ عسکرا قریب بود که او ره د منه قشله داخل کنه، پولس روی خو ره سون قومندان دور دده پُرسان کد: "اجازه میدی یگ چیز بگم؟" قومندان د جواب شی گفتم: "تو زبون یونانی ره میدنی؟" ۳۸ خی تو او آدم مصری نیستی که چند وخت پیش بلده انقلاب کدو چار هزار نفر جنگی ره قد خو د بیابو برد؟" ۳۹ پولس گفتم: "ما یهودی آستم، از شار تاروسوس قیلیقیه، باشنده یگ شار بزرگ و مهم. خواهش مومم، اجازه بدی که قد مردم توره بگم." ۴۰ وختی قومندان دزشی اجازه دد، او د بله زینه ایسته شد و قد دست خو سون مردم اشاره کد. امی که د اونجی آرامی کامل برقرار شد، پولس د زبون عبرانی دزوا گفتم:

دفاع پولس د پیش یهودیا

۲۲ ۱ "ای آته گو و برارو! دفاع مره که امی آلی د حضور شمو پیش مومم، گوش کنیدا." ۲ وختی اونا دید که او د زبون عبرانی توره موگه، اونا کلوتر آرام شد. اوخته پولس گفتم: ۳ "ما یگ یهودی آستم که د شار تاروسوس قیلیقیه د دنیا آمدیم، مگم د امزی شار تربیه شدیم و د تی دست گملائیل مطابق شریعت بابو کلونای مو دقیق تعلیم دده شدیم. ما د باره خدا سخت غیرت دشتیم، امو رقم که امروز شمو درید. ۴ ما پیروای امزی راه ره تا سرحد مرگ آزار-و-آذیت موكدم و اونا ره گرفتار کده ام مردا و ام خاتونو ره د بندی خانه میندختم. ۵ پیشوای بزرگ و تمام اعضای شورای یهود دزی باره شاهد مه آسته. امچنان ما ازوا چند خط د بله برارون یهودی که د دمشق بود گرفتیم و حرکت کدم تا پیروای عیسی ره که د اونجی بود، دست بسته بلده جزا ددو د اورشلیم بیرم. ۶ مگم وختیکه ما د راه بودم و د دمشق نزدیک موشدم، قریبای چاشت اولغته یگ نور قوی از آسمو گرد مره روشو کد. ۷ ما د زمی افتمد و یگ آواز ره شنیدم که موگفت: 'شائول، ای شائول، چرا مره عذاب موكنی؟' ۸ ما پُرسان کدم: 'یا مولا، تو کی آستی؟' او د جواب مه گفتم: 'ما عیسای ناصری آستم امو که تو آزار-و-آذیت مونی.' ۹ نفرای که قد مه بود، نور ره میدید، مگم آواز کسی ره که قد مه توره موگفت، نمیشنید. ۱۰ و ما پُرسان کدم: 'یا مولا، ما چی کتم؟' و مولا عیسی دز مه گفتم: 'باله شو، د دمشق بورو و د اونجی تمام وظیفه که بلده تو سپرده شده، دز تو گفتمه موشه.' ۱۱ از خاطر بلقس امزو نور چیمای مه کور شد و نفرای که قد مه بود دست مره گرفت و مره کوتل کده د دمشق برد. ۱۲ د دمشق یگ آدم د نام حنانیا زندگی موكد که یگ شخص خدا ترس، تابع شریعت و د بین یهودیا نیک نام بود. ۱۳ او د پیش مه آمد و د پالوی مه ایسته شده گفتم: 'ای شائول برار، بینا شو.' د امزو لحظه بینا شدیم و سون ازو توخ کدم. ۱۴ حنانیا بسم دز مه گفتم: 'خدای بابو کلونای مو تو ره انتخاب کده تا اراده ازو ره بدنی و شخص عادل، یعنی مولا عیسی ره بنگری و آواز شی ره از دان خود شی بشنوی، ۱۵ چون تو شاهد ازو موشی و د باره چیزی که دیدی و شنیدی د پیش پگ مردم شاهدی میدی. ۱۶ و آلی چرا معطل آستی؟ باله شو، غسل تعمیم بگیر و نام ازو ره گرفته از گناهای خو پاک شو.'

۱۷ وختیکه دوباره د اورشلیم آمد، یگ روز د خانه خدا دُعا موكدم كه خاو د بيله مه آمد^{۱۸} و د امزو حالت مولا عیسیٰ ره دیدم كه موكفت: 'زود باله شو و اورشلیم ره ایله گو، چراكه مردم ازی شار شاهدی توره د باره ازمه قبول نموكنه.'^{۱۹} و ماگفتم: 'یا مولا، امی مردم میدنه كه ما د عبادت خانه ها مورفتم و كسای ره كه دز توه ایمان آورده بود، د بندی خانه میندختم و میزدم.'^{۲۰} وختیکه خون شاهد توه استیفان ریخته شده، ما د اونجی ایسته بودم و د امزو كار رضایت ددم و كالای قاتلای شی ره نگاه كدم.^{۲۱} مگم مولا عیسیٰ دز مه گفت: 'حرکت كو، ما توره د جای دور د پیش مردم غیر یهود ری مونم.'"

۲۲ جمعیت مردم تا اینجی گپای شی ره گوش كد، ولے بسم د آواز بلند چیغ زده گُفت: "ای رقم نفر ره از روی زمی گم كُنید! ای باید زنده نمنه!"^{۲۳} دَمزو عتیکه مردم قد چیغ-و-شور كلو چیغای خوره شور دده خاك ره د هوا باد موكد،^{۲۴} قومندان امر كد كه پولس ره د منه قشله بیره و قد قمچی ازو تحقیقات كنه تا معلوم شنه كه از چی خاطر ای چیغ-و-شور د ضد ازو باله شده.^{۲۵} وختیکه او ره بلده قمچی زدو بسته موكد، پولس از صاحب منصبی كه د اونجی ایسته بود، پرسان كد: "آیا قاتون دز شمو اجازه میدیه كه یگ نفر رومی ره بدون ازی كه محكوم شده بشه، قد قمچی بزنید؟"^{۲۶} وختیکه صاحب منصب ای توره ره شنید، پیش قومندان رفت و دزو گُفت: "توه میدنی چی مونی؟ ای آدم یگ نفر رومی آسته."^{۲۷} قومندان پیش پولس رفت و از شی پرسان كد: "دز مه بگی، آیا توه رومی آستی؟" پولس گُفت: "آریه."^{۲۸} قومندان گُفت: "ما امی حق تابعیت روم ره د قیمت كلو خریدیم." پولس گُفت: "مگم ما از زمان تولد خور رومی بودیم."^{۲۹} پس كسای كه قرار بود از پولس تحقیق كنه، یگ دم ازو دور شد و قومندان وختی فامید كه پولس رومی آسته ترس خورد، چون او امر كد كه پولس ره بسته كنه.

پولس د حضور شورای یهودیا

۳۰ روز دیگه شی ازی كه قومندان میخواست قصه ره خوب بغامه كه یهودیا از چی دلیل د سر پولس ادعا كده، او پولس ره برو آورد و امر كد كه پیشوایون بزرگ و شورای یهود یگ جلسه تشكيل بدیه. اوخته پولس ره تاه آورد و د پیش ازوا حاضر كد.

۲۳^۱ پولس توغری سون اعضای شورا توخ كد و گُفت: "آی برارو، ما تا امروز د حضور خدا قد وجدان پاک زندگی كدیم."^۲ اوخته حنانیا پیشوای بزرگ د كسای كه پالوی پولس ایسته بود، امر كد كه د دان شی بزنه.^۳ پولس دزو گُفت: "آی كه ظاهر توه لخشتم-و-سفید آسته! كسای كه د پالوی پولس ایسته بود، گُفت: "آیا د پیشوای بزرگ خدا توهین مونی؟"^۴ پولس گُفت: "برارو، ما نفامیدم كه او پیشوای بزرگ آسته، چون د كتاب مقدس نوشته شده كه 'د رهبر قوم خو بد-و-رد نگی.'^۵ وختی پولس فامید كه یگ جم ازوا صدوقیا آسته و دیگه جم ازوا فریسیا، او قد آواز بلند د مجلس گُفت: "آی برارو، ما فریسی و اولاد فریسی آستم؛ ما از خاطر ایمان و امید د قیامت مرده ها د اینجی د حال محاکمه شدو آستم."^۶ وختی او امی ره گُفت، د بین فریسیا و صدوقیا اختلاف پیدا شد و شورا دو تقسیم شد،^۸ چراكه صدوقیا منكر قیامت و ملایكه و روح آسته، مگم فریسیا د پگ ازی چیزا عقیده دره.^۹ پس د بین مجلس غریو كنه برپا شد و چند نفر از علمای فریسی باله شده اعتراض كد و گُفت: "مو د ای آدم هیچ تقصیر نمینگری. از گجا معلوم آسته كه یگو روح یا ملایكه قد شی توره نگفته بشه؟"^{۱۰} اختلاف د اندازه باله رفت كه قومندان از ترس ازی كه پولس ره تکه تکه نكنه، د عسكرا امر كد كه د مجلس داخل شنه و پولس ره د زور از مینكل جمعیت بر كده د قشله بیره.^{۱۱} د شاو امزو روز مولا عیسیٰ نزدیك پولس آمده گُفت: "شجاع بش. امو رقمیکه د اورشلیم د باره مه شاهدی ددی، د شار روم ام باید امو رقم شاهدی بدی."

نقشه د ضد پولس

۱۲ شاو كه صباح شد، یهودیا قد یگدیگه خو شسته نقشه كشید و قسم خورد كه تا پولس ره نكشه، نان یا آو ره د دان خو نزنه.^{۱۳} كلوتر از چل نفر د ای دسیسه شریك بود.^{۱۴} اونا د دیر پیشوایون بزرگ و ریش سفیدا رفت و گُفت: "مو سخت قسم خوردی، تاكه پولس ره نكشی نان ره د دان خو نمیزی."^{۱۵} پس شمو و اعضای شورا از قومندان خواهش كُنید كه او ره صباح د پیش شمو بیره، د بانه ازی كه شمو میخاهید د باره قضیه پولس غوجتر تحقیق كینید. و مو تیار آستی كه پیش از رسیدون شی د اینجی او ره بگشی."^{۱۶} لیكن خوارزده پولس ازی دسیسه باخبر شد و د قشله رفته پولس ره خبر كد.^{۱۷} اوخته پولس یکی از صاحب منصبها ره گوی كده گُفت: "ای جوان ره پیش

قومندان بئر، چون ای میخایه دزُو یگو چیز بگه.^{۱۸} صاحب منصب او ره د پیش قومندان بُرد و دزُو گُفت: ”امو پولس که بندی آسته، مَره کوی کده از مه خاهش کد که ای جوان ره د پیش ازتو بیرم. ای میخایه دز شمو یگو چیز بگه.“^{۱۹} قومندان دِسِتِ ازو ره گِرِفته د یگ گوشه بُرد و ازو پُرسان کد: ”تو چی میخایه دز مه بگی؟“^{۲۰} او گُفت: ”یهودیا نقشه کشیده که از تو خاهش کُنه تا پولس ره صَباح د شورا ببری. بانه ازوا امی آسته که اونا میخایه د باره ازو عَوَجتر تحقیق کنه.^{۲۱} پس اونا ره تَن ندی، چراکه کلوتر از چل نفر د کمین ازو شِسته و قَسَم خورده که تا پولس ره نَکُشه نه چیز بخره و نه وچی کُنه. اونا امی آلی تیار آسته و فقط مُنَظَرِ موافِقِه ازتو یه.“^{۲۲} قومندان امو جوان ره رُخصت کد و دزُو امر کده گُفت: ”د هیچ کس نگی که مَره ازی چیزا خبر کدی.“

انتقال پولس د شار قیصریه

^{۲۳} پس قومندان دُو نفر صاحب منصب ره د پیش خو طلب کده گُفت: ”دُو صد عسکر پیده و هفتاد نفر سواره و دُو صد نيزه‌دار تیار کنيد تا که ساعت سوّم شاو د قیصریه بوره.^{۲۴} بلده پولس ام یگو آلاخ حاضر کنيد که سوار شنه و او ره صحیح-و-سلامت د پیش فیلکس والی برسیند.“^{۲۵} پس یگ خط د ای مضمون نوشته کد:

^{۲۶} ”از طرف کلودیوس لیسایس د عالی جناب فیلکس والی، سلام تقدیم آسته.^{۲۷} ای آدم ره یهودیا گِرِفته بود و قصد دشت که بکُشه، لیکن ما قد عسکرای خو د اونجی رفته او ره از چنگ ازوا نجات ددم، چون خبر شده بودم که او یگ نفر رومی آسته.^{۲۸} ازی که میخاستم علت تهمت ازوا ره بفامم، ما او ره د شورای ازوا بردم.^{۲۹} مگم متوجه شدم که تهمت ازوا د باره مسئله شریعت خودون ازوا آسته و هیچ تهمت د بِلِه شی نشده که واجب قتل و یا بندی کدو بشه.^{۳۰} پس وختی دز مه خبر دده شد که د خِلافِ امزو آدم نقشه کشیده شده، فوری او ره د پیش ازتو ری کدم و د مدعیای شی ام گفتم که شکایت خوره د پیش ازتو برسنه.“

^{۳۱} پس امو رقمیکه د بِلِه عسکرا امر شده بود، پولس ره د غیت شاو تا شار آنتی پاترس رسند.^{۳۲} روز دیگه شی عسکرای پیده عسکرای سواره ره رُخصت کد که قد پولس د سفر ادامه بدیه و خودون شی پس سون قسبله خو آمد.^{۳۳} وختیکه اونا د قیصریه رسید، خط ره د والی دد و پولس ره دزشی تسلیم کد.^{۳۴} والی خط ره خوانده از پولس پرسان کد: ”از کدم ولایت آستی؟“ وختی فامید که از ولایت قیلیقیه آسته،^{۳۵} او دزشی گُفت: ”مدعیای تو که د اینجی حاضر شد، اوخته ما د گپای تو گوش میدیم.“ بعد ازو امر کد که پولس ره د قلعه که مشهور د قَصْرِ هیرودیس بود، نگاهداری کُنه.

محکمه پولس د حضور فیلکس والی

^{۲۴} بعد از پنج روز حنایا پیشوای بزرگ قد چند نفر از ریش سفیدا و یگ وکیل دعوا د نام ترتولس د قیصریه رسید و ادعاهای خو ره د ضد پولس د والی پیش کد.^۲ وختیکه پولس ره حاضر کد، ترتولس ادعاهای خو ره شروع کده گُفت: ”جناب عالیقدر، بخاطر حکمرانی شمو مو د امنیت کامل آستی و بخاطر دورانیشی شمو د امزی قوم بهبودی عذر د وجود آمده^۳ و موزی چیزا د هر جای و از هر طریق از شمو قدردانی و شکرگزاری مونی.^۴ و آلی ازی که وخت شمو ره کلو نگیرم، خاهش مونم که قد امزو لطف همیشگی خو د عرض کوتاه مو توجه کنيد: ^۵ دز مو معلوم شده که ای آدم یگ شخص مضر آسته و د مینکل تمام یهودیا د سراسر دُنیا فتنه اندازی مونه و امچنان یگ سرکرده فرقه ناصری آسته.^۶ او حتی کوشش موكد که خانه خدا ره نجس کُنه، مگم مو او ره دستگیر کدی [و مو میخاستی که د مطابق شریعت خودون خو او ره محاکمه کنی ^۷ مگم لیسایس قومندان آمد و د زور او ره از چنگ مو خلاص کد ^۸ و د مدعیای ازو امر کد که د پیش شمو ببیه.] اگه خودون شمو ازو تحقیق کنيد، حقیقت ادعاهای مو د خِلافِ ازو بلده شمو روشو موشه.“^۹ یهودیا ام د یگصداد ادعاهای ترتولس ره تایید کد و گُفت: ”راست موه!“

^{۱۰} وختی والی سون پولس اشاره کد که گپ بزنه، او اینی رقم گُفت: ”ما خبر دزم که عذر سال ها آسته که شمو قاضی ازی ملت آستید، امزی خاطر ما د خوشی از خود خو دفاع مونم.^{۱۱} شمو میتنید معلوم کنيد، کلوتر از دوازده روز نشده که ما بلده عبادت د اورشلم رفتی بودم.^{۱۲} هیچ کس مَره ندیده که د خانه خدا یا د عبادت خانه ها و یا د داخل شار قد یگو نفر بحث کده بشم و یا مردم ره د شورش آورده بشم.“

^{۱۳} و ادعاهای ره که فعلاً دَ ضِد مه جور کده اونا نَمیته که دَ پیش شَمو دَ ثبوت پِرسنه. ^{۱۴} مگم دَ حُضور شَمو اقرار مُونم که ما خدای بابه کلونای خوره دَ مطابقِ امزو راه که اونا بدعتِ مَوگیه، عبادتِ مُونم و دَ پگِ چیزای که مطابقِ تورات و نوشته های پیغمبرا آسته، عقیده دَرَم. ^{۱۵} ما رقمِ خودِ امزی نفرا دَ خدا اُمید دَرَم که بلدهِ آدمای نیک و بد قیامتِ دَ پیش رُوی آسته. ^{۱۶} امزی خاطر از حد کلو کوششِ خوره مُونم که هر وخت دَ پیشِ خدا و انسان وجدانِ پاک دَشته بَشَم. ^{۱۷} ما پس از چندین سال دَ اورشلیم امدَم تا بلدهِ غریبای قومِ خُو کومک بیرم و هدیه ها تقدیم کُنم. ^{۱۸} بعد از مراسمِ پاک شدو دَمزی کارِ مَشغولِ بُوَدَم که اونا مره دَ خانهِ خدا پیدا کد و دَ اُونجی نَه پیر- و- بار بُوَد و نَه سر- و- شور. ^{۱۹} مگم چند نفر از یهودیای آسیا که دَ اُونجی بُوَد باید دَ پیشِ شَمو حاضر شنه و اگه کدَم ادعای دَ ضِد ازمه دره، خودون ازوا بَگه. ^{۲۰} یا امی کسای که دَ اینجی آسته، بَگیه: وختیکه ما دَ حُضورِ شورا ایسته بُوَدَم، دَر مه چی جرمِ پیدا شد، ^{۲۱} بَغیر ازی که دَ بینِ ازوا قد آوازِ بلند گُفتم: 'از خاطرِ اُمیدِ دَ قیامتِ مرده ها، ما امروز دَ اینجی محاکمه موشم!'

بندی شُدونِ پولسِ دَ قیصریه

^{۲۲} مگم فیلیکس والی که خود شی از راهِ مولا عیسی خُوب صحیح خبر دَشت، محاکمه ره پس اندخته گُفت: "وختیکه لیسایس قومندان دَ اینجی بییه، اوخته ما دَ بارهِ دعویِ شَمو فیصله مُونم." ^{۲۳} پس دَ یگِ صاحبِ مَنصَبِ امر کد که پولس ره نظر بند کُنه، مگم تا یگِ اندازه او ره آزاد بیله و مانع رفت- و- آمدِ دوستای پولس که بلدهِ پوره کدونِ ضرورت و خدمت شی مییه، نَشنه.

^{۲۴} چند روز بعد فیلیکس قد دروسلاً خاتونِ خُو که یگِ خاتونِ یهودی بُوَد، دَ اُونجی آمد و پولس ره دَ پیشِ خُو طلب کده دَ تورای شی دَ باره ایمانِ دَ عیسی مسیح گوش دَد. ^{۲۵} مگم وختیکه دَ باره عدالت، پرهیزگاری و جزایِ آخِرَت توره گُفت، فیلیکس ترس خورد و گُفت: "بلدهِ فعلاً بورو، غَیبتیکه فرصت پیدا شد، تُو ره بسم طلب مُونم." ^{۲۶} دَ حینِ حالِ فیلیکس اُمیدوار بُوَد که شاید پولس بلده شی پیسه بدیه و ازی خاطر اکثرِ وخت او ره طلب کده قد شی نقل مَوکد.

^{۲۷} مگم بعد از دو سال پورکیوس فستوس جانشینِ فیلیکس شد. و ازی که فیلیکس میخواست دَ حقِ یهودیا یگِ نیکی کُنه، او پولس ره دَ بندی خانه نگاه کد.

پولسِ دَ حُضورِ فستوسِ والی

۲۵ ^۱ اوخته فستوس سه روز بعد از رسیدونِ خُو دَ ولایتِ یهودیه، از قیصریه دَ اورشلیم رفت. ^۲ پیشوا یونِ بزرگ و ریش سفیدای یهود دَ پیشِ فستوس امدَه ادعا های خوره دَ ضِد پولس دَرُو گُفت و ازو خواهش کد ^۳ که دَرُو اَلطف کده پولس ره دَ اورشلیم ریی کُنه. اونا دَ کَمین بُوَد تا او ره دَ بینِ راه بَگشه. ^۴ مگم فستوس دَ جوابِ ازوا گُفت: "پولس دَ قیصریه نظر بند آسته و خود مه دَ زودی دَ اُونجی پس مورم. ^۵ کسای که از مینکلِ شَمو صاحبِ اختیار آسته بییه و قد مه بوره و اگه کدَم خطایِ امزو آدم سر زده بَشه، اونا ادعایِ خوره رُوی دَ رُوی ازو بَگه."

^۶ فستوس تقریباً هشت یا ده روز دَ اورشلیم مند و بعد ازو دَ قیصریه رفت. روزِ دِیگه شی دَ چوکی قضاوتِ شِشت و امر کد که پولس ره بیره. ^۷ وختیکه پولس امد، یهودیای که از اورشلیم امدَه بُوَد، گردِ ازو ره گِرِفَت و ادعا های کلو و خطرناک دَ ضِد پولس پیش کد، مگم نَتیست که ثبوت کُنه. ^۸ پس پولس از خود خُو دفاع کده گُفت: "ما نَه دَ خلافِ شریعتِ یهود کدَم کاری کدیم و نَه ام دَ ضِدِ خانهِ خدا و قیصرِ روم دُچارِ کدَم خطایی شُدیم." ^۹ مگم فستوس که میخواست یهودیا ره راضی نگاه کُنه، دَ پولس گُفت: "آیا قبولِ دری که دَ اورشلیم بوری و دَ اُونجی دَ پیشِ خود مه دَ باره امزی ادعا ها محاکمه شنی؟" ^{۱۰} پولس دَ جوابِ شی گُفت: "فعلاً ما دَ پیشِ تختِ قضاوتِ قیصر، یعنی دَمزو جای که باید محاکمه شَنم، ایسته یَم و خود شَمو بهتر میدنید که ما مرتکبِ هیچ جرمی دَ ضِدِ یهودیا نَشُدیم. ^{۱۱} اگه مُجرِمِ بَشَم و یا کدَم کارِ بد کده بَشَم که قابلِ اعدام بَشه، از مرگِ سرکشی نَدَرَم. لیکن اگه ادعا های که امی نفرا دَ خلافِ ازمه کده هیچ حقیقت ندره، هیچ کس حق ندره که مره دَ دِستِ امزی کسا بدیه. ما دَ پیشِ قیصرِ روم دادخاهی مُونم." ^{۱۲} پس فستوس قد مشاورینِ خُو مشوره کده دَ جوابِ شی گُفت: "آلی که از قیصر دادخاهی کدی، دَ پیشِ قیصر موری."

۱۳ چند روز بعد اگریپاس پادشاه و خاتون شی برنیکی د قیصریه آمد تا که د فستوس خوش آمدید بگه. ۱۴ پس ازی که اونا روزای کلو ره د اونی مند، فستوس قضیه پولس ره د پیش پادشاه رسنده گفتم: ”د اینجی یگ آدم آسته که از دوره فیلکس بندی منده. ۱۵ وختیکه د اورشلیم رفتم، پیشوایون بزرگ و کته کلونای یهود د ضد ازو رسماً پیش ازمه شکایت کد و خواهش کد که او محکوم شنه. ۱۶ ما د جواب ازوا گفتم که د رسم-و-رواج روم ای رقم نییه که یگ آدم بدون محکمه بلده جزا تسلیم شنه، بلکه پیش ازی که آدم متهم شده ره تسلیم کنه، او ره قد مدعیای شی روی د روی مونه و بلده شی فرصت میدیه تا د برابر ادعاها از خود دفاع کنه. ۱۷ پس وختیکه اونا د اینجی آمد، ما بدون معطل د روز دیگه شی د چوکی قضاوت ششتم و امر کدم که امو آدم ره بیره. ۱۸ غیتیکه مدعیای شی باله شد، د خلاف ازو هیچ جرمی ره ادعا نکد که ما انتظار دشتم، ۱۹ بلکه د باره دین خودون شی د بین ازوا اختلاف وجود دشت و ام د باره یگ شخص د نام عیسی که مرده، مگم پولس ادعا مونه که او زنده یه. ۲۰ ازی که د ای باره دودله بودم، ازو پرسان کدم که آیا میخای د اورشلیم بوری تا ای قضیه د اونیجی فیصله شنه؟“ ۲۱ مگم پولس خواهش کد که تا زمان فیصله قیصر نظر بند بشه. پس ما امر کدم که او ره نظر بند کنه تا غیتیکه بتتم او ره د پیش قیصر ری کنم.“ ۲۲ اگریپاس د فستوس گفتم: ”غدر میل درم که تورای ازو ره خود مه قد گوش خوش بشوم.“ فستوس د جواب شی گفتم: ”صبح تورای شی ره میشنوی.“

۲۳ روز دیگه شی اگریپاس و برنیکی قد د بذه کلو آمد و قد قومندانا و مردای نامتوی شار د صالون عمومی داخل شد. د امر فستوس، اونا پولس ره حاضر کد. ۲۴ اوخته فستوس گفتم: ”جناب اگریپاس پادشاه، و ای تمام کسای که د اینجی حاضر استید! امی آدم ره مینگرید، تمام مردم یهود، چی د اورشلیم و چی د اینجی، د سر امزی آدم د پیش مه عرض کده و قد چیغ-و-شور کلو گفتم که ای آدم نباید دیگه زنده بمانه! ۲۵ لیکن ما بی بردیم که ای آدم هیچ کاری نکده که سزاوار مرگ بشه، ولری بخاطری که از قیصر دادخاهی کده، ما تصمیم گرفتیم که ای ره د پیش ازو ری کنم. ۲۶ مگم ازی که مطلب واضح ندرم که د اعلی حضرت د باره ازی نوشته کنم، ای ره د اینجی د پیش پگ شمو و مخصوصاً د حضور اگریپاس پادشاه اوردیم تا بعد از تحقیقات یگو چیز پیدا کده نوشته کنم. ۲۷ چون فکر موکنم عاقلانه نییه که یگ بندی ره ری کنم و ادعاهای ره که د خلاف شی شده ذکر نکنم.“

۲۶ ۱ و اگریپاس د پولس گفتم: ”تو اجازه دری که بلده دفاع خوگ بزنی.“ پس پولس دست خو ره باله کده اینی رقم از خود خو دفاع کد: ۲ ”ای اگریپاس پادشاه، بلده مه جای خوشبختی آسته که امروز د حضور شمو د باره تمام ادعا های که یهودیا د سر مه کده از خود خو دفاع کنم. ۳ خصوصاً بخاطری که شمو د باره رسم-و-رواج یهودیا و اختلافات نظر که د بین ازوا آسته معلومات کلو درید. پس خواهش مونم که لطف کده د عرض بنده قد صبر-و-حوصله گوش بدید. ۴ پگ یهودیا د باره راه-و-رفتار زندگی مه از دورون جوانی مه خوب خبر دره، از شروع که ما د مینکل قوم خو د اورشلیم زندگی موکدم. ۵ اونا از گاه مره مینخشه؛ اگه اونا بخایه میتنه شاهدی بدیه که ما د عنوان یگ فریسی د مطابق سختگیرترین فرقه دین مو زندگی موکدم. ۶ و آلی از خاطر امیدی که خدا وعده شی ره د بابه کلونای مو دده بود، محاکمه مونم. ۷ ای امو وعده آسته که دوازه طایفه مو امید دره که پوره شدن شی ره بنگره و امزی خاطر شاو و روز از تی دل عبادت مونه. ارے جناب پادشاه، از خاطر امزی امید یهودیا د سر مه تهمت کده. ۸ ای قوما، چرا شمو فکر مونی که ای ناممکن آسته که خدا مرده ها ره زنده کنه؟ ۹ ما ام فکر موکدم که د هر وسیله ممکن قد هر کسی که نام عیسی ناصری ره بگیره، مخالفت کنم. ۱۰ امی کار ره ما د شار اورشلیم کدم: قد اختیاراتی که پیشوایون بزرگ دز مه دده بود، ما بسیاری از پیروای عیسی ره د بندی خانه میندختم و غیتیکه اونا د مرگ محکوم موشد، ما د خلاف ازو رای میددم. ۱۱ غدر وختا د عبادت خانه ها رفته اونا ره جزا میددم و کوشش موکدم که اونا ره د کفر گفتمو مجبور کنم. ۱۲ و-غضب مه د بله ازوا د اندازه کلو شد که حتی تا شارای خارج رفته اونا ره آزار-و-آذیت موکدم. ۱۳ د یکی امزی سفر د حالیکه قد حکم و اختیارات از طرف پیشوایون بزرگ سون شار دمشق مورفتم، ۱۳ د دم چاشت د بین راه، ای پادشاه، یگ نور ره از آسمو دیدم که روشوتر از نور آفتو بود و د گرد ازمه و کسای که قد مه بود، بلقده کد. ۱۴ امی که پگ مو د زمی افتدی، ما یگ آواز ره شنیدم که د زبون عبرانی دز مه گفتم: ”ای شائول، ای شائول، چرا مره آزار میدی؟ د سر شخله چیو قد لغه زدو بلده تو مشکل خلق مونه.“ ۱۵ ما پرسیدم: ”صاحب، تو کی استی؟“ مولا گفتم: ”ما عیسی استم، امو که تو آزار-و-آذیت مونی.“ ۱۶ آلی باله شو و د سر پای خو ایسته شو. ما دز تو ظاهر شدیم تا که توره د خدمت خو تعیین کنم و تو د باره هر چیزی که از مه دیدی و هر چیزی که ما د آینده بلده تو نشو

میدیم، شاهدی بدی. ^{۱۷} ما توره از دست قوم یهود و ام از دست ملت های غیر یهود که توره د پیش ازوا ربی موتم، نجات میدم. ^{۱۸} ما توره ربی موتم تا چیمای ازوا ره واز کئی و اونا ره از تریکی د روشنی و از چنگ شیطو سون خدا راهنمای کنی تا گناهای ازوا بخشیده شه و اونا د مینکل کسای که د وسیله ایمان دزمه مقدس شده، میراث دشته بشه. ^{۱۹} امزی خاطر آی اگرپاس پادشاه، ما نسبت د رویای آسمانی نافرمانی نکدم، ^{۲۰} بلکه اول د یهودیای دمشق، اورشلیم و سر تا سر منطقه یهودیه و بعد ازو د مردم غیر یهود اعلان کدم که توبه کئید و سون خدا بیید و عملی ره انجام بدید که توبه شمو ره ثابت کنه. ^{۲۱} دزمی دلیل یهودیا مره د خانه خدا گرفتار کد و میخواست که مره بکشه. ^{۲۲} مگم تا امروز خدا مره یاری کده و آلی د اینجی ایسته یم و د ریزه و کته شاهدی میدیم؛ بغیر از چیزای که انبیا و موسی پیشگویی کده که واقع موشه، دیگه هیچ چیز ره د زبون خو نمیرم: ^{۲۳} اونا پیشگویی کد که مسیح باید درد- و رنج بکشه و بحیث اولین کسی که از مرده ها دوباره زنده شده توره د قوم یهود و د ملت های غیر یهود اعلان کنه.

^{۲۴} د حالیکه پولس امی چیزا ره گفته از خود دفاع موکد، فستوس د آواز بلند گفت: «او پولس، تو دیونه ای! علم کلو توره دیونه کده.» ^{۲۵} پولس د جواب شی گفت: «جناب عالیقدر فستوس، ما دیونه نییم، بلکه حقیقت و تورای عاقلانه ره موگم. ^{۲۶} اگرپاس پادشاه که ما آزادانه د پیش شی توره موگم، ازی چیزا خبر دره. ما یقین درم که هیچ کدم ازی چیزا از نظر ازو تاشه نییه، چرا که ای واقعه ها د جای گوشه رخ ندده. ^{۲۷} آی اگرپاس پادشاه، آیا شمو د پیغمبرا عقیده درید؟ آرے، ما میدنم که شمو دزوا عقیده درید.» ^{۲۸} اگرپاس د پولس گفت: «خی تو د امیقس وخت کم مره وادار مونی که مسیحی جور شنم!» ^{۲۹} پولس گفت: «از خدا میخایم که دیر یا زود، نه تنها شمو اعلی حضرت، بلکه پگ کسای که امروز تورای مره میسنوه رقم ازمه آلی شه، مگم نه رقم ازمه آلی د زنجیرا.» ^{۳۰} اوخته پادشاه، فستوس والی، برنیکی و دیگه نفرای که د اونجی شسته بود، باله شد ^{۳۱} و ازونجی برو آمد و اونا قد یگدیگه خو نقل کده موگفت: «ای آدم کاری نکده که سزاوار مرگ یا بندی خانه بشه.» ^{۳۲} و اگرپاس د فستوس گفت: «اگه از قیصر دادخاهی نموکد، ای آدم می تنست که ایله شه.»

ربی کدون پولس د شار روم

^{۲۷} وختی قرار دزی شد که مو از راه دریا سون ایتالیا سفر کنی، پولس و چند نفر بندی دیگه ره د یگ صاحب منصب د نام یولیوس که از فرقه نظامی قیصر بود، تسلیم کد. ^۲ پس د یگ کشتی که از منطقه آدرمیتیم بود و د زودی سون بندر های ولایت آسیا ربی موشد، سوار شده حرکت کدی. آرسترخس مقدونی از شار تسالونیککی ام قد مو قتی رفت. ^۳ روز دیگه شی د بندر صیدون رسیدی و یولیوس قد پولس خوبی کد و بلده شی اجازه دد که د دیدون دوستای خو بوره تا اونا ضرورت های شی ره پوره کنه. ^۴ ازونجی بسم از راه دریا ربی شدی و ازی که باد از دم روی مو بود، از گوشه گوشه جزیره قبرس تیر شدی. ^۵ و بعد از سفر د مینکل دریا از بغل قیلیقیه و پمفیلیه تیر شدی و د شار میرا د ولایت لیکیه رسیدی. ^۶ د اونجی یولیوس صاحب منصب یگ کشتی ره که از شار سکندریه سون ایتالیا ربی بود، پیدا کد و مو ره دزو سوار کد. ^۷ مو بلده روزای کلو د آهستگی پیش مورفتی و قد زحمت کلو د نزدیکای شار کئیدوس رسیدی و ازی که باد مانع پیش رفتون مو موشد، مو از بغل جزیره کریت از پالوی سلمونی رفتی. ^۸ د سختی از پالوی سلمونی تیر شدی و د یگ جای د نام «بندر نیک» رسیدی که د نزدیکای شار لسانیه بود.

^۹ کلو وخت تیر شد و ادامه سفر از راه دریا د امزو غیت خطرناک بود، چرا که روزه گاه تیر شده بود. پس پولس دزوا نصیحت کده ^{۱۰} گفت: «او مردم، ما مینگریم که سفر مو ازی کده پیش خطرناک آسته؛ نه تنها د کشتی و بار شی کلو نقصان میرسه، بلکه د جان های از مو ام.» ^{۱۱} مگم صاحب منصب د تورای کشتی وان و صاحب کشتی کلو تر توجه دشت تا د تورای پولس. ^{۱۲} و ازی که امو بندر بلده تیر کدون زمستو مناسب نبود، تمام ازوا صلاح دید که ازونجی حرکت کنه تا شاید د فینیکس که یگ بندر کریتی بود و روی شی سون شمال غربی و جنوب غربی واقع شد، برسه و زمستو ره د اونجی تیر کنه.

ربی کدون پولس د شار روم

^{۱۳} وختیکه باد ملایم جنوبی باله شد، اونا گمان کد که میتنه د مقصد خو برسه. پس اونا لنگر کشتی ره باله کش کد و مو از بغل کریت ربی شدی. ^{۱۴} لیکن زیاد وخت تیر نشد که یگ باد تند، مشهور د باد «شمال شرقی» از طرف جزیره کریت باله شده د کشتی زد. ^{۱۵} ازی که

کِشتی گیر مند و نَتَنِست دَ دَمِ بادِ پيش بوره، مو خود ره دَ دَمِ باد ايله کدی و بَرِاختيار برده شُدی. ^{۱۶} وختی دَ بَعلِ یگ جزیره ریزگگ دَ نام کاودا رسیدی، دَ زَحمتِ کَلو تَنِستی که کِشتی ریزگگ ره دَ چنگ بیری. ^{۱۷} بعد از باله کدون ازو خدماي کِشتی دَوروبر کِشتی کُنه ره قد ریسپو محکم بسته کد و از ترس ازی که کِشتی دَ ریگزار سیرتیس گور نَرَوه اونا لَنگَر کِشتی ره تاه کد و ایشته که کِشتی اَمور رقم دَ دَمِ باد برده شُنه. ^{۱۸} روز دِیگه شی ازی که باد دَ شِدت کِشتی مو ره میزد، اونا بار کِشتی ره دَ پورته کدو شد. ^{۱۹} و دَ روز سِوم اونا قد دِستای خود خُو اَسبابای کِشتی ره دَ دریا پورته کد. ^{۲۰} بلده روزای کَلو نه آفتو معلوم شد و نه سِتاره ها. باد اَمور رقم دَ شِدت خُو اِدامه دَشت و دِیگه هیچ اَمیدِ نجات بلده مو نَمنده بود.

^{۲۱} دیر وخت موشد که اونا چیزی نَخورده بود. دَ امزو غیت پولس دَ مینکل ازوا ایسته شُده گُفت: ”او مردم! شمو از اول باید دز مه گوش میددید و از جزیره کریت حرکت نموکدید تا از یگ امزی ضرر و تاوان بیغم مومندید. ^{۲۲} آلی از شمو جدی خواهش مومم که همت خوره از دست ندید، دَ مینکل شمو دَ جان هیچ کس نقصان نمیرسه، بلکه فقط کِشتی از دست موره. ^{۲۳} چون دیشاو ملایکه خدای که ما مربوط شی اَستم و او ره پرستش مومم، دَ پالوی مه ایسته شُده ^{۲۴} گُفت: ”آی پولس نترس، چرا که تو باید دَ پیش قیصر حاضر شی و خدا جان یگ همسفرای تو ره ام بخاطر از تو بخشیده. ^{۲۵} پس آی مردما، قوی دل بشید، چون ما دَ خدا ایمان درم که امو رقمیکه بلده مه گُفته شُده، امو رقم موشه. ^{۲۶} لیکن کِشتی مو باید دَ یکی ازی جزیره ها دَ ریگ گور بوره.“

^{۲۷} دَ شاو چاردهم دَ حالیکه مو دَ دریای ادریاتیک ایسو- و اوسو هی موشدی، تقریباً دَ نیم شاو خدماي کِشتی گمان کد که دَ خشکی نزدیک شُده. ^{۲۸} پس اونا آوره اندازه کد و آو بیست بیه آدم بود؛ کمی پیشتر رفته بسم اندازه کد و آو پوزده بیه بود. ^{۲۹} و از ترس ازی که کِشتی مو دَ سنگا نَخوره، اونا از پُشت کِشتی چار لنگر ره دَ دریا اندخت تا کِشتی ره ایسته کنه و دُعا موکد که زودتر روز واز شُنه. ^{۳۰} خدماي کِشتی قَصد دَشت که از کِشتی دوتا کنه و دَ بانه ازی که لنگرا ره از پیش کِشتی دَ دریا میندزه، کِشتی ریزگگ ره دَ دریا تاه کد. ^{۳۱} اوخته پولس دَ صاحب مَنصَب و عسکرا گُفت: ”اگه خدماي کِشتی دَ کِشتی نَمنه، شمو نمیتید نجات پیدا کنید.“ ^{۳۲} پس عسکرا ریسپونای کِشتی ریزگگ ره مَنی کده او ره ايله کد.

^{۳۳} کمی پیش از روز واز شُدو پولس دَ یگ عذر- و- زاری کد که یگو چیز بخوره و گُفت: ”امروز چارده روز آسته که دَ انتظار ایسته شُدون طوفان آستید و بدون خوراک شسته هیچ چیز نخوردید. ^{۳۴} آلی دز شمو عذر مومم که یگو چیز بخورید، چون بلده زنده مندو شمو دَ خوراک ضرورت درید. یگ تار موی از سر هیچ کدم شمو کم نموشه.“ ^{۳۵} بعد از گُفتن امزی توره نان ره گرفت و دَ حضور یگ خدا ره شکر کده نان ره میده کد و دَ خوردو شد. ^{۳۶} اوخته یگ ازوا دلگرم شُده اونا ام دَ نان خوردو شد. ^{۳۷} جمله مو دَ کِشتی، دُو صد و هفتاد و شش نفر بودی. ^{۳۸} وختیکه یگ سیر شد، اونا تمام گندم ره دَ دریا پورته کد تا کِشتی سُبک شُنه.

میده شدون کِشتی

^{۳۹} وختی روز واز شُد، خدماي کِشتی زمی ره روش نَنِست، مگم یگ خلیج ره دید که ساحل ریگزار دَشت. اونا تصمیم گرفت که دَ صورت امکان کِشتی ره دَ امزو ریگزار بشنه. ^{۴۰} پس اونا بند لنگرا ره مَنی کده لنگرا ره دَ دریا ايله کد و دَ حین حال ریسپونای جَلو کِشتی ره ام واز کد. بعد از بادبان پیش کِشتی ره باله کش کد و کِشتی ره یکسره سون ریگزار هی کد. ^{۴۱} لیکن کِشتی قد یگ بَغندی ریگزار نکر کد و دَ ریگ شِشت. پیش روی کِشتی محکم بند مند و هیچ شور نخورد، مگم پُشت کِشتی بخاطر ضربه جلیه های شدید دریا جو جو شد. ^{۴۲} عسکرا قَصد کد که بندی ها ره بکُشه تا نشنه که یگون شی آو بازی کده دوتا کنه. ^{۴۳} مگم صاحب مَنصَب که میخواست پولس ره نجات بدیه، نه ایشته که اونا نقشه خُو ره عملی کنه، بلکه امر کد که هر کسی که آوبازی ره یاد دره اول خود ره دَ دریا پورته کنه و دَ خشکی برسته ^{۴۴} و باقی نفر دَ بله تخته چپو ها و دَ بله توته های کِشتی از دُبال ازوا بوره. دَمزی رقم یگ صحیح- و- سلامت دَ خشکی رسید.

دَ جزیره مالت

^{۲۸} ^۱ وختیکه صحیح- و- سلامت دَ لب دریا رسیدی، اوخته فامیدی که نام ازو جزیره مالت آسته. ^۲ مردم اونجی قد ازمو کَلو خوبی کد.

ازی که بارو موبارید و هوا یخ بود، اونا آتش داغ کده از پگ مو پدیرایی کد. ^۳ پولس یگ مقدار خاشه جم کده آورد و د حین ایشو د بله آتش یگ مار از قد ازو بخاطر گرمی آتش بر شد و د دست شی چسپید. ^۴ وختی مردم امزو جزیره مار ره د دست شی آوزو دید، قد یگدیگه خو گفت: «ای آدم حتماً قاتل آسته. اگرچه از دریا نجات پیدا کده، مگم عدالت الهی اجازه نمیدیه که زنده بمانه.» ^۵ مگم پولس مار ره نک زده د مبه آتش آندخت و هیچ ضرر دز شی نرسید. ^۶ اونا منتظر بود که جان شی آماس کنه یا ای که ببلغه د زمی بفته و بمره. لیکن بعد از انتظار کلو اونا دید که هیچ ضرری د پولس نرسید. اوخته فکر ازوا بدل شد و اونا گفت: «ای یکی از خدایو آسته.»

^۷ د نزدیک امزو جای زمینای وجود دشت که مربوط حاکم امزو جزیره موشد که پولیوس نام دشت. او مور ره د خانه خو برد و از مو پدیرایی کده مدت سه روز مهمون نوازی کد. ^۸ دمرو غیت آته پولیوس جاگه بی بود و تاو و پیچش خونی دشت. پولس د ملاقات ازو رفت و دعا کده دستای خو ره د بله شی ایشو و او ره شفا دد. ^۹ بعد ازو واقعه پگ ناجورای دیگه امزو جزیره ام آمد و شفا یافت. ^{۱۰} امزی خاطر اونا مور ره کلو احترام کد و غیتیکه تیاری رفتور ره میگرفتی، چیزای ره که ضرورت دشتی بلده مو تهیه کد.

رسیدون پولس د شار روم

^{۱۱} بعد از سه ماه مو د یگ کشتی که از سکندریه بود و زمستور ره د جزیره مالت تیر کد، سوار شدی. د بله امزو کشتی علامت «جوزا» نصب شده بود. ^{۱۲} وختیکه مو د شار سیراکوز رسیدی، سه روز د اونجی مندی. ^{۱۳} از اونجی د کشتی حرکت کده د شار ریغوم رفتی. یگ روز بعد از رسیدون مو باد جنوبی باله شد و مو د روز دیگه شی د بندر پونیولی رسیدی. ^{۱۴} د اونجی برارای ایماندار ره پیدا کدی که مور ره دعوت کد و مو مدت هفت روز ره قد ازوا مندی و ازونجی آخر کار سون شار روم آمدی. ^{۱۵} ایماندارای روم وختی از رسیدون مو خبر شد، تا بازار آپوس و یگ آغیل د نام «سه سماوات» د دم راه مو آمد. غیتیکه پولس اونا ره دید، خدا ره شکر گفت و دل پیدا کد. ^{۱۶} وختی د روم رسیدی، د پولس اجازه دده شد که د یگ خانه قد یگ عسکر که ازو محافظت موکد، تنهای خو بشینه.

^{۱۷} بعد از سه روز پولس رهبرای یهودیا ره گوی کد و غیتیکه اونا جم شد، دزوا گفت: «ای برارو، اگرچه کدم عملی بد د ضد قوم یا رسم- و رواج بابه کلونای خو نکدیم، ولے ما د اورشلیم دستگیر شده تسلیم رومیا شدیم. ^{۱۸} رومیا از مه تحقیق کد و میخاست که مره ایله کنه، چرا که هیچ جرمی دز مه پیدا نشد که سزاوار مرگ بشه. ^{۱۹} مگم یهودیا مخالفت کد و ما مجبور شدیم که از قیصر دادخاهی کنیم. باوجود ازی ام د ضد قوم خو هیچ شکایتی ندرم. ^{۲۰} د امزی دلیل شمو ره گوی کدم تا شمو ره بنگرم و قد شمو توره بگم، چون ما از خاطر امید اسرائیل د ای زنجیر بند آستم.» ^{۲۱} اونا دزو گفت: «هیچ کدم خط از ولایت یهودیه د باره ازتو دز مو نرسیده و از برارونی که ازونجی آمده ام کسی د باره تو توره یا خیر بد نگفته. ^{۲۲} لیکن مو میخاهی نظر تو ره بشنوی. مو میدنی که مردم د هر جای د ضد امزی فرقه بدگویی مونه.»

^{۲۳} پس اونا یگ روز ره تعیین کد و غدر کسا بلده دیدون پولس د خانه شی آمد. اوخته او از صبح تا شاو د باره پادشاهی خدا قد ازوا د تفصیل توره گفت و کوشش کد که قد شریعت موسی و نوشته های انبیا اونا ره د باره عیسی مسیح قناعت بدیه. ^{۲۴} بعضی ازوا توره های ازو ره قبول کده ایمان آورد، ولے بعضی های شی ایمان نورد. ^{۲۵} وختیکه د بین ازوا اختلاف نظر پیدا شد، اونا اونجی ره ایله کد. مگم پیش از رفتون ازوا پولس اینی توره ره گفت: «روح القدس توسط اشعیا نبی د بابه کلونای شمو چی خوب گفته بود،

^{۲۶} د پیش امزی قوم بورو و بگی:

«شمو شنیده مورید، مگم بی نموفتید؛

دوامدار توخ مونید، لیکن نمینگرید،

^{۲۷} چرا که دل های امزی قوم سخت

و گوشای شی گرنک شده

و اونا چيمای خو ره پوټ گريفته،

تا قد چيمای خو ننگره

و قد گوشای خو نشنوه

و د دل خو نفامه تا پس سون ازمه بيه،

و ما اونا ره شفا بدم.“

^{۲۸} و آلی بدنید که ای نجاتِ الهی دَ غَیرِ یهودیا دده شُده و اونا اُو ره قبول مونه.“ ^{۲۹} [غَيتِيکَه پوئس ای چيزا ره گُفت، يهوديا دَ حالیکه قد يگدِيگَه خو سخت بَحَث مُوکد، اُزونجی رفت.]

^{۳۰} پوئس دُو سالِ تمام دَ خانه کِرابی زندگی مُوکد و هرکسی ره که دَ پيش شی میمد، خوش آمدید مُوگفت. ^{۳۱} اُو دَ دلیری کامل و آزادانه پادشاهی خُدا ره اعلان مُوکد و دَ باره مولا عیسیٰ مسیح تعلیم میدد.